

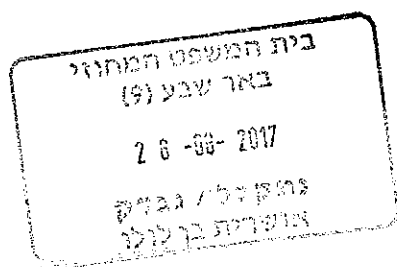
עת"מ 17-01-59348

קבוע ליום 02.07.17

בבית המשפט המחוזי בבאר שבע

בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים

בפני כב' הש' רז לוי

העותרים:

1. סלמאן אבו קרינאת ת.ז. 035110725
2. עודה אבו ראשד ת.ז. 052455433
3. ג'בר אבו כף ת.ז. 035211010
4. ח'ליל אבו סבילה ת.ז. 026212969
5. סאלם אבו סבילה ת.ז. 033467457
6. מוסטפא אבו סבילה ת.ז. 024760183
7. לבאד אבו עפאש ת.ז. 058971441
8. מיאדה אבו קוידר ת.ז. 301571824
9. מטעב קרעאן ת.ז. 028331031
10. עדאלה- המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
ע"י ב"כ עו"ד מונא חדאד ואח'
עדאלה- המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
רח' יפו 94, ת.ד. 8921, חיפה 31090
טל': 04-9501610 פקס: 04-9503140

- נגד -

המשיבים:

1. המועצה אזורית נווה מדבר
2. המועצה האזורית אלקסום
שניהם ע"י ב"כ עו"ד חן אביטן ואח'
רח' הנרייטה סולד 88, באר שבע 8489434
3. מדינת ישראל- משרד החינוך
ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז דרום- אזרחי
רח' קרן היסוד 4, בנין קרסו, באר שבע
טל': 073-3801276 פקס: 02-6467058

תגובה מקדמית לעתירה

המשיבה 3, מדינת ישראל- משרד החינוך (להלן: "המשיבה" או "המדינה"), מתכבדת להגיש תגובה מקדמית לעתירה מטעמה. כדלקמן.

מבוא

1. עניינה של העתירה שלפנינו בבקשת העותרים כי המשיבים יטעימו, מדוע לא יפעלו "להתקנת תחנות הסעה לאיסוף ופיזור התלמידים הלומדים..." , לשון העתירה.
2. כן מבוקש, כי המשיבים יטעימו מדוע לא יפעלו להתקנת אמצעי בטיחות נוספים לשם יצירת בטיחות בדרכים עבור התלמידים הלומדים בבתי הספר.
3. נציין, כי העתירה מתייחסת לשישה ישובים (המנויים ברישא של כתב העתירה), בהם יישובים מוכרים, המוסדרים מבחינה תכנונית ובהם המצויים מחוץ לישובים- באזורים גליליים. **אבחנה זו תעמוד ביסוד עמדת המדינה להלן.**
4. יובהר כבר עתה. האחריות להצבה, להתקנה ולתחזוקה של תחנות ההסעה היא של הרשויות המקומיות, דהיינו המשיבות 1-2.
5. הוא הדין אף לסלילת כבישים, התקנת מדרכות והקמת תחנות איסוף והורדה של תלמידים, באשר הרשויות המקומיות, בשיתוף הוועדה המקומית לתכנון ובניה הן האחראיות לתכנון חצרות בתי הספר ומתקני התשתית הנחוצים לצורך הסעות התלמידים.
6. כפי שניתן ללמוד מעמדת הרשויות המקומיות שהוגשה במסגרת תשובה לעתירה דנא, הרי שלרשויות המקומיות אין כל התנגדות לביצוע הקמת תחנות ההסעה ויתר אמצעי הבטיחות, ככל שיוקצה לטובתן תקציב ייעודי לשם כך. (ר' סעיפים 10 ו- 53 לתשובת המשיבות 1-2)
7. ככלל, המדינה מסייעת לרשויות המקומיות באמצעות השתתפות במימון סככות המתנה וכן בביצוע עבודות תשתית שונות שסדרי עדיפותן נקבעת בשיתוף משרד התחבורה, הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב ונציגי הרשויות המקומיות, אולם אלה ניתנות באופן חלקי ותוך ביצוע העבודות לתחבורה הציבורית.
8. יובהר, כי הקמת סככות המתנה אין באחריות משרד התחבורה, אלא בהתאם לבקשת הרשות המקומית וכאשר מדובר באתרים בהם מבצע משרד התחבורה כבישי גישה לבתי ספר, אם מכח החלטת ממשלה ואם במסגרת פרויקט שאושר במסגרת הצבר התכנוני. בהמשך תגובה זו יפורטו הפעולות שנעשו ונעשות על ידי המדינה בעניין התשתיות ודרכי הגישה לבתי הספר.
9. **עמדת המדינה, בתמצית, ובשים לב לעמדת הרשויות המקומיות ולאחריות המוטלת עליהן בהקמת תחנות ההסעה, היא, כי ככל שהקמת תחנות ההסעה מתייחסת לבתי הספר שבתוך היישובים, לרבות השלמת תשתיות תחבורה ציבורית, גדר הפרדה, מעברי חצייה תמרוזי אזהרה וכו', הרי שעל הרשויות המקומיות להעלות דרישת תקצוב מתאימה במסגרת צבר התחבורה בגדרה של החלטת הממשלה לתכנית החומש מס' 2397.**

10. יצוין, כי המדינה, באמצעות הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב, יזמה פנייה אל המועצות המקומיות בעניין זה.

11. אשר לבתי הספר המצויים מחוץ ליישובים- באזורים גליליים, הרי שמאחר שאינם משוייכים למועצה כלשהי, תסכום המדינה, באמצעות משרד התחבורה והרשות להסדרת ופיתוח התיישבות הבדואים בנגב ובשיתוף משרד החינוך והמועצות המקומיות, את ההשקעה התקציבית המינימאלית למימון מתן מענה בטיחותי ראוי לתלמידים. תקציב בהתאם ייועד לטובת העניין במסגרת צבר תחבורה שבתכנית החומש לפיתוח כלכלי חברתי במסגרת החלטת הממשלה 2397, שמטרתה קידום פיתוח כלכלי חברתי לתושבי ויישובי המגזר הבדואי בהשקעה של כ- 3 מיליארד ₪ לשנים 2017-2021.

12. יובהר כי המענה שינתן בסמוך לבתי הספר ביישובים הלא מוסדרים יהיה מענה זמני בלבד, באשר בתי הספר מוגדרים כבתי ספר לתקופה זמנית.

13. נציין עוד כבר בפרק זה, כי בתאריך 03.07.17 צפוי להתקיים דיון מסכם בסוגיות אלה, בהשתתפות כלל הגורמים הרלוונטיים מטעם המדינה וכן בהשתתפות מהנדסי המועצות המקומיות הרלוונטיות.

אחריות הרשויות המקומיות

14. כאמור לעיל, האחריות להצבה, להתקנה ולתחזוקה של תחנות ההסעה היא של הרשות המקומית.

"הנחיות לסככת המתנה"

במסגרת מדיניות הממשלה לעידוד השימוש בתחבורה הציבורית, ועל מנת לשפר את רמת השירות ואת רווחת ציבור הנוסעים, משתתף משרד התחבורה במימון הקמתן של סככות המתנה בתחנות הסעה לאוטובוסים בקווי שירות בתחבורה הציבורית ביישובים שונים ברחבי הארץ.

השתתפות המשרד תיעשה בהתאם להנחיות כלהלן

סככה שתוצב תהיה מסוג שאושר בידי המשרד. בחירת סוג הסככה מבין סוגי הסככות המאושרות תיעשה על ידי הרשות המקומית על פי שיקול דעתה

...

משרד התחבורה ישא בחלקה של עלות כל סככה שתוקם בשטחה המוניציפאלי של הרשות (בהתאם לשיעור המימון שייקבע), עד לסכום של 10,000 ₪ לא כולל מע"מ. כל עלות נוספת מעל השתתפות המשרד תהא על חשבון הרשות בתוספת מע"מ כחוק הרשות המקומית תתחייב לאחזקה שוטפת של הסככות

סוג הסככה יבחר על ידי הרשות המקומית". (ההדגשה שלי- ב.ג.)

(מתוך הנחיות לסככות המתנה המפורסמות באתר האינטרנט של משרד התחבורה)

15. תקנה 7(א) לתקנות לימוד חובה וחינוך ממלכתי (רישום), תשי"ט= 1959 קובעת: "כל רשות חינוך מקומית תקבע, באישור מנהל המחוז, בשביל בתי הספר היסודיים הממלכתיים והממלכתיים- דתיים שבתחום שיפוטה אזורים...

(ב) קביעת אזורים בתחום השיפוט, כאמור בתקנת משנה (א), תהיה לפי כללים אלה:

(3) אם אין בידי רשות חינוך מקומית להעמיד את המרחק בין בתי הספר לבין מקום מגורי התלמידים..., רשאית היא לקבוע בתחום שיפוט אזורים גדולים יותר, ובלבד שקיימת בהם תחבורה ציבורית לתלמידים הגרים בקצות האזורים, או שרשות חינוך מקומית תאפשר תחבורה כאמור...

(4) היה בתחום שיפוט של רשות חינוך מקומית מחסור בדכים או באמצעי תחבורה, או שהיה שיבוש בדרכים- חייבת רשות חינוך מקומית לקבוע אזורים יותר קטנים כדי להקל על התחבורה ולהרחיק את התקלה..."

ראש הרשות המקומית הוא לרוב ראש רשות תמרור מקומית ועל כן, בסמכותו לקבוע הסדרי תנועה. בכלל זאת נמנים גם פסי האטה, מעברי חצייה, סימון אבני שפה ושילוט.

פעילות משרד התחבורה

16. למעלה מן הצורך, מבצע משרד התחבורה עבודות תשתית שונות, כחלק מהחלטות ממשלה מס' 724 ו- 3708, בישובי הפזורה ובכלל, כאשר סדרי העדיפות לביצוע העבודות בכל ישוב נקבעים בשיתוף של משרד התחבורה והרשויות המקומיות.
17. החלטה מס' 3708 עוסקת בפיתוח וצמיחה כלכלית של האוכלוסייה הבדואית בנגב ולקידום שילובם של האזרחים הבדואים בנגב בכלכלה ובחברה הישראלית. החלטה מס' 724 עוסקת בטיפול בהנגשה של בתי הספר באוכלוסייה הבדואית.

📁 **החלטות ממשלה מס' 724 ו- 3708 מצ"ב ומסומנות נספח 2 ו-3, בהתאמה**

📁 **החלטת ממשלה 2025 מצ"ב ומסומנת נספח 4**

הנגשת דרכי גישה למוסדות בהתאם להחלטת ממשלה 724

18. אבו תלול- בוצעה הקמת דרך גישה לבתי ספר א+ב.
- אלפורעה- בוצעה הקמת דרך גישה לבית הספר.
- בית הספר אלמשאש- משרד התחבורה ממתין להיתר מוועדת התכנון המחוזית.
- בית הספר אבו קווידר- נמצא בביצוע.
- בית הספר אל אמל- נמצא בשלבי תכנון.
- בית הספר עובדת- תוואי הדרך נסלל ובשלב זה, ממתין להמשך הביצוע- הקמת הצומת, להנחיית נתיבי ישראל.

דרכי גישה על בסיס החלטת ממשלה מס' 3708

19. שגב שלום- הוקמה דרך גישה וסובה בבית הספר אלסלאם, בעלות של 2.7 מיליון ₪.
- ("סובה"- קטע דרך שמאפשר לכלי רכב כבדים וארוכים להסתובב)
- לקייה- הוקם כביש גישה וסובה לבית הספר אלמערג', בעלות של 3 מיליון ₪.
- כסייפה- הוקמו ככרות מול קריית החינוך.
- חורה- הוקמו כביש גישה וסובה לבית הספר אלסלאם, בעלות של 1.7 מיליון ₪.
- ערערה בנגב- הוקם כביש גישה לבית הספר אלנור, בעלות של 1.8 מיליון ₪.

מולדה - הקמת כביש גישה לבית הספר המיוחד נמצאת בעיצומה (אמדן - 923,000 ₪).
אבו קרינאת - תוקצבה עלות גישה לבית הספר אלגנס וביצוע העבודות החל לפני כחודש וחצי.

דרכי גישה על בסיס החלטת ממשלה 2025

20. אל סייד - כביש גישה לבית ספר אורט למבנה הרב תכליתי בעלות 2 מלש"ח - בוצע.
קאסר א סיר - כביש גישה לבי"ס אל נגאח בעלות 2.215 מלש"ח - בוצע
אבו קרינאת - כביש שגישה לבי"ס לחינוך מיוחד בעלות 1.35 מלש"ח - בוצע
אוס בטין - תשתיות ביוב לבי"ס חדש בשכונה הצפונית בעלות 4.5 מלש"ח - בביצוע.
ביר הדאג' - כביש שגישה לבי"ס יסודי אל אמל בעלות 0.73 מלש"ח - בוצע
ביר הדאג' - כביש גישה למבנה רב תכליתי בעלות 0.73 מלש"ח - בוצע
אבו תלול - כביש גישה לבי"ס תיכון חדש בהקמה, בעלות 2.6 מלש"ח - בביצוע.

פירוט עבודות התשתית שמבוצעות בישובים המנויים בעתירה

21. נוסף על האמור לעיל מבצעת המדינה, באמצעות משרד התחבורה ובשיתוף הרשויות המקומיות עבודות תשתית בישובי הפזורה הבדואית.
22. כפי שבואר לעיל, האחריות על הקמת מדרכות ושבילי גישה, לרבות הקמתן של תחנות הסעה, מוטלת על הרשויות המקומיות. המדינה, על שלל זרועותיה, מסייעת לרשויות המקומיות באמצעות תכנון ובמימון חלקי בהתאם להחלטות הממשלה.
23. יחד עם זאת, קביעת עבודות התשתית ותיעדופן נקבע על ידי הרשויות המקומיות, בהתבסס על הצבר התכנוני שניתן בידיהן במסגרת תכנית חמש שנתית.
24. הלכך, ראינו לבאר בפרק המבוא את הצורך לקבלת בקשה סדורה מטעם המועצות המקומיות בעניין שילוב סוגיית הקמת תחנות ההסעה כצורך נדרש במסגרת תכנית החומש 2397. להלן נפרט את עבודות התשתית המבוצעות על ידי המדינה בישובים המנויים בעתירה:

• אבו קרינאת - המועצה האזורית נווה מדבר הגדירה את פרויקט כביש 4 לבית הספר אלגנס כפרויקט בעדיפות הראשונה בצבר התכנוני לחמש השנים הקרובות. אומדן המיזם עומד על 5.8 מיליון ₪ ולפני כחודש וחצי הוחל בביצועו. ככל שלא תהיינה התנגדויות מצד התושבים או חסמים בלתי צפויים, עתיד ביצוע הפרויקט להסתיים בתוך 8-9 חודשים. במסגרת הפרויקט מתוכננת הקמת תחנת הסעה עם סובה.

יצוין, כי משרד התחבורה הגיע להסכמה עם המועצה האזורית, לפיה, הקמת סביבת בית הספר, לרבות תחנת ההסעה והסובה תבוצע על ידי המועצה האזורית ואילו חלקים דרומיים יותר של הכביש יבוצעו על ידי משרד התחבורה.

- **אבו תלול** - הישוב אבו תלול עדיין לא מחובר סטטוטורית לכביש 25 (הכביש הבינעירוני הסמוך לישוב) ולכן אין בישוב קווי תחבורה ציבורית. יחד עם זאת, משרד התחבורה ביצע כביש גישה לבית הספר והמועצה המקומית לא בקשה הצבת סככה במסגרת העבודות שבוצעו. בימים אלה ניתנה הנחיה להצבת סככה וזו תוקם, להערכתנו, תוך שלושה חודשים.
- **אום בטיין** - בישוב מתוכנן פרויקט לביצוע הכביש הראש בישוב, שלאורכו שני בתי ספר יסודיים ותיכון. במסגרת הביצוע עתידות לקום סכות להעלאת ולהורדת תלמידים. צו התחלת העבודה הועבר לקבלן הביצוע וזה נמצא בשלבי התארגנות וקבלת היתרים מהרשויות השונות. ככל שלא תהיינה התנגדויות מצד התושבים או חסמים אחרים, יסתיים ביצוע הפרויקט בתוך כשישה חודשים.
- **ואדי אלנעים** - מדובר בישוב חדש שעתיד להוות חלק מהמועצה האזורית נווה מדבר. ישוב זה לא מצוי, בשלב זה, בצבר התכנוני של משרד התחבורה. עם זאת, העביר משרד התחבורה תקציב בגובה 8 מיליון ₪ למועצה האזורית נווה מדבר ולרשות להסדרת התיישבות ופיתוח הבדואים בנגב, ובהחלטה 2025 הוגדלו והצטברו ל- 33 מלש"ח לשם פיתוח כבישים וגישה לבתי הספר אל עזומה, אשר עתידים להיות מוקמים בתוך הישוב ואדי אלנעים.
- **אלזנוק (אבו קוידר)** - המדובר בישוב שאינו מוכר מבחינה תכנונית ועל כן אינו כלול בצבר התכנוני של מועצת נווה מדבר או אל קאסום.
- **כוחלה** - במסגרת הצבר התכנוני של משרד התחבורה, בחרה הרשות המקומית את ביצועו של כביש 3 המוביל למרכז השירותים לישוב, בעדיפות ראשונה. ביצוע הפרויקט בעיצומו.

לסיכום

25. כפי שפורט לעיל, האחריות להקמת תחנות הסעה, כמו גם לעבודות תשתית, סלילת כבישים, הקמת אמצעים בטיחותיים ותמרור, מוטלת על המועצה המקומית ועליה בלבד.
26. המדינה, באמצעות זרועותיה ומשרדיה השונים, מסייעת למועצות המקומיות בפתרונות מימון חלקיים ובנטילת חלק בתכנון הישובים.
27. משרד התחבורה מסייע בהתקנת סככות הסעה ומתקין כאלה שהינם חלק ממערך התחבורה הציבורית. ככל שיש התאמה בין תכנון מערך התחבורה הציבורית לצרכי הסעות התלמידים, הרי שזו מסייעת לרשויות המקומיות.
28. נצטט מהאמור בתכנית החומש 2397 לשנים 2017-2021 - "משרד התחבורה יגבש תכנית לפיתוח תשתיות תחבורתיות ליישובי הבדואים בנגב ובכלל זה יושם הדגש על כבישי גישה לצירים ראשיים, כבישים ראשיים פנים יישוביים ותחבורה ציבורית. המשרד יאתר צרכים תוך תיאום עם הרשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב ועם הרשות והתכנית תתבסס על צרכי פיתוח היישובים הקיימים והמענה ליישובים המצויים בתהליכי הקמה במועצות האזוריות. לצד זאת יתווספו קווים ונסיעות לתחבורה

הציבורית תוך התייחסות להקמתם של מוקדי תעסוקה באזורי תעשייה מרחביים באזור, מוסדות להשכלה גבוהה ומרכזי שירותים אזוריים נוספים".

29. בחירת פרויקט התשתית לעבודה נעשית בהתאם להוראתה של הרשות המקומית ותיעדופה את הפרויקט ולאור מגבלות התקציב. לרשויות המקומיות עומד סל תקציב במסגרת התכנית החמש שנתית 2397 ועל הרשויות המקומיות להציב דרישה מטעמן להקמת תחנות ההסעה וכל הכרוך בכך במסגרת הצבר התכנוני המגיע להן בתכנית החומש.

30. מתן התקציב כאמור, כפוף לשיקול דעת משרד התחבורה והרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב, בתיאום עם המועצות המקומיות.

31. אשר על כן, עמדת המדינה הינה כדלקמן:

32. בכל הנוגע לבתי הספר שבתוך היישובים, לרבות השלמת תשתיות תחבורה ציבורית, גדר הפרדה, מעברי חצייה תמרווי אזהרה וכו', הרי שעל הרשויות המקומיות להעלות דרישת תקצוב מתאימה במסגרת צבר התחבורה בגדרה של תכנית החומש מס' 2397, או אז ייקבע תקציב סדור להקמת תחנות ההסעה והרי שהחסם שהוצג בעמדת המועצות המקומיות - הוסר.

נציין שוב, כי המדינה יזמה פנייה בעניין למהנדסי המועצות המקומיות שיעלו מצידם את דרישת התקציב האמור במסגרת תכנית החומש.

33. בכל הנוגע לבתי הספר המצויים באזורים גליליים ומחוץ ליישובים, הרי שהמדינה תסכים, באמצעות משרד התחבורה והרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב ובשיתוף משרד החינוך והמועצות המקומיות, את ההשקעה התקציבית המינימאלית הנדרשת ואשר יש בה כדי לתן מענה בטיחותי ראוי לתלמידים. תקציב בהתאם ייועד לטובת העניין במסגרת תכנית החומש לפיתוח כלכלי חברתי במסגרת ההחלטה לתכנית החומש 2397.

34. כאמור לעיל, לשם סיכום הדברים, עתידה להתקיים ישיבה בהשתתפות כלל הגורמים מטעם המדינה ומטעם המועצות במקומיות, במסגרתה יסוכמו הדברים הלכה למעשה.

בנימין גבאי, עו"ד

עוזר לפרקליט מחוז דרום - אזרחי

רשימת נספחים לתגובה מקדמית לעתירה עת"מ 59348-01-17

נסיפח	תיאור
1	תכנית החומש 2397
2	החלטת ממשלה מס' 724
3	החלטת ממשלה מס' 3708
4	החלטת ממשלה מס' 2025

נספח 1:

תכנית החומש 2397

משרד ראש הממשלה Prime Minister's Office

משרד ראש הממשלה מזכירות הממשלה החלטות הממשלה 2017

תכנית לפיתוח כלכלי חברתי בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב 2021-2017

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 2397 של הממשלה מיום 12.02.2017

הממשלה ה - 34 בנימין נתניהו

נושא ההחלטה

תכנית לפיתוח כלכלי חברתי בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב 2021-2017

מחליטים

בהמשך להחלטות הממשלה מס' 3708 מיום 11.9.2011, מס' 922 מיום 30.12.2015 (להלן – החלטה 922) ומס' 1877 מיום 11.8.2016 (להלן: "החלטה 1877"), להמשיך לפעול לפיתוח כלכלי חברתי לשם קידום האוכלוסייה הבדואית בנגב כדלקמן:

1. ממשלת ישראל תפעל להשגת המטרות הבאות:
  - א. שיפור משמעותי במצבה הסוציו-אקונומי של האוכלוסייה הבדואית בנגב תוך חתירה לצמצום הפערים בין אוכלוסייה זו לכלל אוכלוסיית המדינה.
  - ב. חיזוק הרשויות המקומיות הבדואיות, שיפור מצבן הכלכלי, ביסוסן בהיבט המנהלי והארגוני והעלאת רמת השירות לאזרח.
  - ג. שילוב האוכלוסייה הבדואית בנגב בחברה ובכלכלה הישראלית.
  - ד. ביסוס היישובים הבדואים בנגב בהיבט הכלכלי, החברתי והקהילתי לשם שיפור רמת החיים והבטחת עתיד הדורות הבאים.
2. להפעיל תכנית חמש שנתית בשנים 2021-2017 (להלן: "תכנית החומש" או "התכנית") לקידום המטרות המפורטות בסעיף 1 לעיל, תוך הצבת יעדי תוצאה כמותיים ומדידים בתחומי הליבה העיקריים הבאים:
  - א. חינוך ושירותים חברתיים חברתיים וקהילתיים
  - ב. כלכלה ותעסוקה
  - ג. פיתוח תשתיות
  - ד. העצמת הרשויות המקומיות
3. לקבוע כי החלטה זו תחול על כל האוכלוסייה הבדואית המתגוררת בנפת באר שבע של משרד הפנים (להלן: "האוכלוסייה הבדואית בנגב" או "החברה הבדואית בנגב") ברשויות המקומיות הבדואיות בנגב הבאות - רהט, תל שבע, חורה, לקיה, שגב שלום, כסיפה, ערערה בנגב, אל קסום וטוה מדבר (להלן: "יישובי הבדואים בנגב").
4. לקבוע כי נציגי ציבור מקרב החברה הבדואית בנגב יהיו שותפים בהיוועצויות במסגרת יישום התכנית ויהיו חברים בוועדה ציבורית למעקב אחר יישום התכנית בהתאם לסעיף 12(ג).
5. בהמשך לאמור בהחלטה 1877, לקבוע כי האוכלוסייה הבדואית בנגב תקבל לפחות את חלקה היחסי מאוכלוסיית המיעוטים מתוך המקורות בגין החלטה 922 (למעט סעיפים 7, 9 ו-14 בהחלטה 922) וזאת בכפוף לאמות מידה המשפטיות שנקבעו ליישום כל סעיף, וכן ממקורות רלוונטיים אחרים בתחומי הפעילות של כלל משרדי הממשלה אשר יוקצו למיעוטים. למען הסר ספק, תקציבים תוספתיים המוקצים לראשונה במסגרת החלטת ממשלה זו אינם נכללים בגדר המחויבויות של משרדי הממשלה כלפי האוכלוסייה הבדואית במסגרת החלטה 922 או כל מחויבות אחרת.
6. לקבוע כי נציג משרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן גם - "משרד החקלאות") ייקח חלק בוועדת ההיגוי הבין-משרדית שהוקמה לפי סעיף 16(ב) בהחלטה 922.

7. חינוך ושירותים חברתיים

חינוך והשכלה:

א. להטיל על משרד החינוך לקבוע יעדי תוצאה ברורים ומוסכמים שיביאו לידי ביטוי את יעדי התכנית ובכלל זה צמצום הפערים בתחומי החינוך בין האוכלוסייה הבדואית בנגב לכלל החברה הישראלית. במסגרת זו יוגדרו ויפורסמו באתר האינטרנט של משרד החינוך ארבעה יעדי על שהשגתם תבחן בכל שנה ובתום הפעלת התכנית החמש שנתית: א. הפחתת שיעורי הנשירה של תלמידי תיכון השייכים לאוכלוסייה הבדואית בנגב. ב. העלאת הזכאות לבגרות בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב. ג. צמצום הפערים בציוני המיצ"ב בין האוכלוסייה הבדואית בנגב לכלל החברה הישראלית. ד. שיפור איכות ההוראה. משרד החינוך יפרסם מדי שנה באתר האינטרנט שלו את מצב החברה הבדואית בנגב ביחס לכל אחד מהיעדים שהוצבו.

(1) להטיל על משרד החינוך, בתיאום עם משרד האוצר ומשרד החקלאות, לגבש בתוך 100 ימים תכנית לאור העקרונות הבאים: צמצום הפערים ושיפור ההישגים הלימודיים של ילדים ובני נוער באוכלוסייה הבדואית בנגב תוך שימת דגש מיוחד על השקעה במצוינות, הגיל הרך, קידום החינוך הבלתי פורמלי, חינוך טכנולוגי, מענה לנוער בסיכון, הכנה להשתלבות בשוק התעסוקה וחיזוק השילוב בחיי החברה בישראל. התכנית תכלול רכיבים כגון שיפור השליטה בשפה הערבית ובשפה העברית בכל קבוצות הגיל החל מגילאי הגן ועד לבוגרי התיכונים. התכנית תכלול מענה פרטי לכל רשות מקומית שבה כלולים יישובי הבדואים בנגב. התכנית תפורסם ותוצג לראשי הרשויות הבדואיות בתום עבודת הצוות וכן יתבצע מהלך כולל לרתימת המנהיגות בחברה הבדואית בנגב לשם הצלחת התכנית והעלאת ההישגים בחברה הבדואית בנגב.

(2) הקצאת התקציב על ידי משרד החינוך לפעילויות השומות תתבצע לאחר תהליך של שיתוף ראשי הרשויות המקומיות הבדואיות

3) לאמץ את הודעת משרד החינוך כי, ככלל, תכניות חינוך בלתי פורמלי יאושרו באופן רב שנתי על מנת לאפשר ודאות למפעילים ולרשויות המקומיות, בכפוף לקבלת האישורים הנדרשים. התכניות בתחום החינוך הבלתי פורמלי ביישובי הבדואים בנגב יהיו חלק ממכלול הפעילות של המשרד בנושא החינוך בחברה הבדואית בנגב.

4) לקבוע כי לצורך הפעלת תכניות החינוך הבלתי פורמלי, יוקצה התקציב המיועד לאוכלוסייה הבדואית בנגב בהתאם להחלטה 922 לפי חלקם היחסי כאמור בסעיף 5. נציג משרד החקלאות ופיתוח הכפר יהיה חלק מוועדת ההיגוי הנוגעת להקצאת התקציב וגיוש התכניות הנוגעות ליישובי הבדואים בנגב.

ב. לקבוע כי יוקצה סך של 112 מיליון שקלים במשך תכנית החומש למשרד החינוך על ידי משרד האוצר עבור תכניות חינוך שעיקר מניעת נשירה, שיפור הישגים, שיפור איכות ההוראה, שיפור איכות הלמידה, טיפוח המצוינות של תלמידים בחברה הבדואית בנגב, התמודדות עם אלימות ועידוד בוגרי התיכון הבדואים ללמוד במסגרות אקדמיות ישראליות.

ג. להטיל על משרד החינוך לגבש תכנית, בתוך 100 ימים, שמטרתה שיפור הישגים של תלמידים מקרב החברה הבדואית בנגב באמצעות כלים פיננסיים המעודדים מימון של תכניות באמצעות דיווח על עמידה ביעדים. התכנית תאושר על ידי משרד האוצר ושני המשרדים יתאמו את יעדי ההצלחה של התכנית ובהתאם לכך את התקציב המיועד להפעלתה.

ד. ככל שיידרש לבצע התאמות ו/או ניד של תקציבים משנה לשנה בכדי לתת מענה מיטבי לצורך בהלימה ליכולת הביצוע של הרשויות המקומיות, הדבר ייעשה בהסכמה של משרד החינוך, משרד האוצר ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

ה. לקבוע כי בכפוף להוראות חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 והתקנות שהותקנו מתוכו, יוקצה משרד החקלאות ופיתוח הכפר סך של 20 מיליון שקלים במסגרת תכנית החומש עבור מיזמים משותפים בתחום החינוך הבלתי פורמלי לאוכלוסייה הבדואית בנגב. התכנית תפעל בתיאום עם משרד החינוך.

ו. לקבוע כי לצורך השלמת פערים בתחומי מבני חינוך ביישובי הבדואים בנגב ולשם השוואת תנאי הלימוד הפיסיים והנגישות למוסדות החינוך, יוקצו, והכל בהתאם למהלך מינהל הפיתוח במשרד החינוך, הרשאות להתחייב בסכום שלא יפחת מ-236 מיליון שקלים בשנה וסה"כ 1,180 מיליון שקלים במשך תכנית החומש לבניית כיתות לימוד (184 מיליון שקלים בשנה מתקציב משרד החינוך על בסיס תכנית החומש לבניית כיתות לימוד ו-52 מיליון שקלים בשנה מתקציב תוספתי שיוקצה על ידי משרד האוצר). יודגש, שהסכום התוספתי שיוקצה על ידי משרד האוצר מותנה בהקצאת חלקו של משרד החינוך לאוכלוסייה הבדואית בנגב בהתאם לצרכים של החברה הבדואית בנגב וצפי גידול האוכלוסייה.

ז. כדי לעמוד ביעדי התכנית, יוקם צוות בין-משרדי בראשות הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב (להלן – הרשות) להתרת חסמים לבניית מוסדות חינוך, ובהשתתפות משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן גם – משרד התחבורה), משרד החקלאות ופיתוח הכפר, אגף התקציבים במשרד האוצר ומשרד החינוך.

ח. צמצום הפערים בתחומי הבינוי, כאמור בסעיף ו', יכלול שיפור תשתיות במוסדות חינוך ביישובי הבדואים בנגב, בכלל זה בניית כיתות חדשות, בניית גני ילדים, שיפוץ מוסדות חינוך, חיזוק מבנים, התאמות להנגשה, תשתיות בית ספריות והצטיידות, בניית שני מרכזים לפיתוח סגלי הוראה, והכל בהתאם למהלך מינהל הפיתוח במשרד החינוך ובהתאם לתעריפים הקיימים במשרד החינוך. הקצאת ההרשאות בסעיף זה תיעשה בתיאום בין משרד החינוך לבין אגף התקציבים במשרד האוצר.

ט. להטיל על משרד החינוך לגבש תכנית ייעודית בתוך 100 ימים, בתיאום עם הוועדה לתכנון ותקצוב של המועצה להשכלה גבוהה, שעיקרה הכשרתם של מורים מקרב החברה הבדואית בנגב. התכנית תכלול התייחסות לצרכים ולמאפיינים הייחודיים של סטודנטים להוראה מקרב החברה הבדואית. התכנית תכלול היבטי חניכה ושילובם של מורים ותיקים מאזור הדרום במסגרת הכשרת סגל ההוראה והליווי שלו בשטח. במסגרת התכנית ייקבע יעד לשילובם של מורים שהוכשרו במדינת ישראל מקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב, כך שבתום חמש שנות התכנית יעמוד מספרם של המורים מקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב שהוכשרו במדינת ישראל על לפחות 80% מכלל המורים בבתי הספר ביישובי הבדואים בנגב. מתוך שאיפה לפתור את בעיית השליטה בשפה העברית, משרד החינוך יציב כתנאי לקבלת תעודת הוראה עמידה במבחן יע"ל, מבחן בידיעת השפה העברית. תכנית זו תבוצע באמצעות התקציבים המתאימים מכוח החלטה 922 כאמור בסעיף 5.

י. לרשום את הוועדה הוועדה לתכנון ולתקצוב והמועצה להשכלה גבוהה כי בכוונתן לקבוע יעד לשילובם של צעירים מקרב החברה הבדואית בנגב בתחומי ההשכלה הגבוהה במסגרת תכנית החומש למערכת ההשכלה הגבוהה ולהציגו לצוות מקצועי בהשתתפות אגף התקציבים במשרד האוצר, משרד החקלאות והמועצה הלאומית לכלכלה. יעד כאמור ייקבע, ככל הניתן, בתוך 60 יום ממועד קבלת החלטה זו.

יא. בהמשך לקביעת היעד, יציגו נציגי המועצה להשכלה גבוהה וידונו עם הצוות המקצועי של אגף התקציבים באוצר, משרד החקלאות והמועצה הלאומית לכלכלה במתווה מוצע לפעילויות ולשינויים הנדרשים לצורך הגברת שילוב הבדואים במערכות ההשכלה הגבוהה. במסגרת זו פונה הממשלה בבקשה למועצה להשכלה גבוהה ולוועדה לתכנון ולתקצוב לבחון, בין היתר, דרכים לצורך הבטחת השתלבות ראיה של בדואים בלימודים האקדמיים במוסדות הקיימים בדרום גם באמצעות פעילות קדם אקדמית, לרבות מכינה קהילתית. המסקנות יוגשו לאחר אישורן של הוועדה לתכנון ותקצוב והמועצה להשכלה גבוהה לוועדת ההיגוי בתוך 180 יום.

יב. בכפוף להצגת יעד ומתווה פעולה כאמור, לקבוע כי לצורך שילוב הסטודנטים הבדואים במסגרת מוסדות להשכלה גבוהה, יוקצה סכום נוסף של 55 מיליון שקלים על ידי משרד האוצר ולרשום את הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה על כוונתה להקצות סכום זה למטרה זו למשך תכנית החומש. צוות מקצועי של המועצה להשכלה גבוהה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר ומשרד האוצר יעקוב אחר הקצאת התקציב מדי שנה.

8. שירותים חברתיים נוספים

א. משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (להלן גם – משרד העבודה והרווחה או משרד הרווחה) יפעל להגברת המענים לאוכלוסייה הבדואית בנגב בתחום פעילותו וזאת באמצעות תכנית שתוכן בתוך 60 ימים ותובא לאישור משרדי האוצר והחקלאות.

ב. במסגרת התכנית יינתן מענה ל-3 משאי ליבה עיקריים: טיפול באלומות, התמודדות עם חירום ופיתוח תחום העבודה הקהילתית. התוכנית תתייחס להקמת מסגרות ופיתוח פעילויות בתחומים הבאים: צעירים ומער בסיכון; מניעת הזנחה בקרב אוכלוסיית הזקנים; חיזוק התא המשפחתי; הקמה וחיזוק תחום העבודה הקהילתית וההתנדבות; מימון כח אדם בתחום החירום; הקמת מענים לאוכלוסיית בעלי צרכים מיוחדים (מבוגרים וילדים). הרשויות יבט את תוכנית העבודה בשיתוף ובאישור משרד הרווחה, בהתאם לצרכים הקיימים בכל רשות.

ג. לשם ביצוע הסעיף דלעיל, יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי למשרד הרווחה על סך 50 מיליון שקלים למשך תכנית החומש ומשרד הרווחה יקצה 25 מיליון שקלים מתקציבו. התקציבים יוקצו לרשויות המקומיות הבדואיות בנגב בהתאם לקריטריונים הרגילים של משרד הרווחה.

ד. משרד הבריאות יגבש תכנית עבודה לחברה הבדואית בנגב בתוך 60 ימים, אשר תובא לאישור משרד האוצר ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר. התכנית תתייחס, בין היתר, לתחומי רפואת החירום, קידום בריאות, מניעת תאומות בית והגברת הבטיחות וכן מענה לצרכים של ילדים בגיל הרך. לשם כך יקצה משרד האוצר 7 מיליון שקלים ומשרד הבריאות יקצה 3 מיליון שקלים במשך שנת התכנית. במקביל, יפעל משרד הבריאות לקידום המענה ליישובי הבדואים ביישום סעיפים 49 ו-50 בהחלטת הממשלה מס' 2025 מיום 23.9.2014, הכוללים תכניות עבור החברה הבדואית בנגב.

ה. להנחות את המשרד לביטחון הפנים לגבש, בתוך 60 יום ממועד קבלת החלטה זו, תכנית עבודה לשיפור הביטחון האישי והשירות לאזרח ביישובי תכנית הפיתוח. במסגרת תכנית זו:

- (1) לאמץ את הודעת המשרד לביטחון הפנים כי המשרד פועל להקמת נקודות משטרה במועצות המקומיות הבדואיות.
- (2) לאמץ את הודעת המשרד לביטחון הפנים כי תהא תוספת של שוטרים עבור החברה הבדואית בנגב, כנגזרת מהתוכנית הכוללת לחברה הערבית.
- (3) תוקצה תוספת תקציב בסך של 20 מיליון ₪ במשך תכנית החומש (4 מיליון ₪ לשנה) להגברת התכניות למניעת אלימות שמפעיל המשרד לביטחון הפנים ביישובי הבדואים בנגב, כהגדרתם בהחלטה זו. הגברת התכניות למניעת אלימות שמפעיל המשרד ביישובי הבדואים בנגב תתבצע בהתאם לקריטריונים שייקבעו במשרד לביטחון הפנים וללא השתתפות עצמית מצד הרשויות המקומיות הרלוונטיות. הקצאת התקציב תתבצע בתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר. הקצאת המקורות בתחום ביטחון הפנים, על פי סעיף 5 להחלטה זו, תתבצע בכפוף לשיקולים מבצעיים של המשטרה.

ו. משרד החקלאות ופיתוח הכפר יבחן את גיבוש המענים בתחומי החקלאות ובפרט הקמת מכלאות וכן תמיכה בחקלאים מקרב החברה הבדואית בנגב. תקצוב נשאל זה ייעשה בהסכמת אגף התקציבים במשרד האוצר.

9. כלכלה ותעסוקה

א. לשם הגדלת הפריון של כלל המשק הישראלי, שילובה של החברה הבדואית במעגל התעסוקה והגדלת ההכנסות של משק הבית בחברה הבדואית, יפעל משרד הכלכלה והתעשייה להגברת הביקוש לעובדים מקרב החברה הבדואית בנגב וליצירת מקומות תעסוקה כמפורט להלן:

- (1) להטיל על הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים להתאים וליצור כלי סיוע המותאמים באופן ייחודי לאוכלוסייה הבדואית בנגב. התכנית המוצעת על ידי הסוכנות תהווה תוספת לפעילות השוטפת המבוצעת לטובת האוכלוסייה הבדואית בנגב. לצורך כך יקצה משרד הכלכלה והתעשייה על בסיס תקציבו 7 מיליון שקלים ומשרד האוצר יקצה תקציב תוספתי בגובה 16 מיליון שקלים על פני תכנית החומש.
- (2) להקצות תקציב נוסף לתמחץ העסקת עובדים מקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב בהתאם להוראת מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה מס' 4.17. לשם כך, יעמיד משרד הכלכלה והתעשייה 15 מיליון שקלים מתקציבו ומשרד האוצר יקצה 25 מיליון שקלים במסגרת תקציב תוספתי על פני תכנית החומש.

(3) להקצות 30 מיליון שקלים לתקציב הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה במשרד הכלכלה והתעשייה לשם גיבוש תכנית ליצירת פעילות כלכלית תוספתית של מפעלי תעשייה באזורי תעשייה המצויים בתחומי החלטת הממשלה כמוגדר בסעיף 3 לעיל. גיבוש התכנית (לרבות קביעת התבחינים לזכאות המפעלים ואזורי התעשייה) יבוצע בהסכמת אגף התקציבים במשרד האוצר ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

(4) להקים צוות בין משרדי בראשות המטה לתעסוקת חברה ערבית במשרד העבודה והרווחה ואגף בכיר אסטרטגיה ותכנון מדיניות במשרד הכלכלה והתעשייה ובהשתתפות הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה והתעשייה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר ואגף התקציבים במשרד האוצר. הצוות יבחן, בתוך 150 יום, יוזמות תעסוקתיות לפיתוח בקרב החברה הבדואית בנגב ויציע תכנית בין משרדית לעידוד יוזמות מקומיות אלו, לרבות פיתוח של עסקים בעלי פוטנציאל העסקה, בדגש על העסקת נשים. משרד הכלכלה והתעשייה רשאי, באישור אגף התקציבים ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר, להסיט סך של 10 מיליון שקלים מהסכום האמור בסעיפים קטנים 1-3 לעיל לטובת נושא זה.

ב. מטה הממונה על התעסוקה במשרד העבודה והרווחה יפעל להגברת היצע עובדים מקרב החברה הבדואית בנגב תוך שדגש מיומנויות ושיפור כישוריהם לשם שילובה של החברה הבדואית בנגב במעגל התעסוקה ולשם הגדלת ההכנסות של משק הבית בחברה הבדואית בנגב.

(1) המשך הפעלת 9 מרכזי ההכון התעסוקתי "ריאן" והשלוחות ביישובי תכנית הפיתוח בשנים 2017-2020 במסגרת הקבועה בסעיף 4(ג)(2) להחלטה 922 ובהיקף תקציבי של עד 80 מיליון שקלים מהחלטה 922. ההפעלה תהא בהתאם לשיקולים המקצועיים של הממונה על התעסוקה במשרד העבודה והרווחה ובשיתוף עם משרד האוצר ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר, כחלק מתכנית כוללת של תחום תעסוקה במשרד העבודה והרווחה ומתוך המסגרת התקציבית שהוקצתה לסעיף 4(ג)(2) הנ"ל. תכנית הפעלת מרכזי ההכון בשנים אלו תלווה על ידי ועדת היגוי ארצית המצוינת בסעיף 4(ג)(3) להחלטה 922.

(2) בוועדת ההיגוי האזורית של מרכזי ההכון התעסוקתי "ריאן" בנגב ובוועדת ההיגוי העליונה של מרכזי ההכון ייכלל נציג משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

3) לשם השלמת התכנית להפעלת מרכזי ההכוון לתעסוקה – "ריאן" בחברה הבדואית, יגבש אגף הממונה על התעסוקה תכנית להרחבת השליטה בשפה העברית לכ-2,500 משתתפים, בדגש על נשים. משרד האוצר יעמיד התקציב לתוכנית זו על סך שלושה מיליון שקלים כתקציב תוספתי בהרשאה להתחייב לממונה על התעסוקה במשרד העבודה והרווחה בשנת 2017. בהתאם להצלחת התכנית, תיבחן אפשרות להארכתה לשנים 2020-2021 בהיקף שלא יעלה על 2 מיליון שקלים נוספים.

4) משרד העבודה והרווחה יפעיל מערכי הכשרה להנדסאים מקרב החברה הבדואית בנגב באמצעות המכון להכשרה טכנולוגית. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשך כל שנה מתכנית החומש תקציב תוספתי על סך 5.5 מיליון שקלים ומשרד העבודה והרווחה יקצה 2 מיליון שקלים מתקציבו.

5) אגף מעונות היום יקצה מתקציבו עבור האוכלוסייה הבדואית בנגב, בהתאם להחלטה 922 בכפוף לנהלים הקבועים על ידי האגף.

ג. לצורך שילוב דורשי עבודה מקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב, להורות לשירות התעסוקה להפעיל בשנים 2017-2018 את תכנית מעגלי תעסוקה לדורשי עבודה מקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב בסך כולל של 7 מיליון שקלים. כמו כן, לצורך פרויקט של עברית תעסוקתית לדורשי עבודה מקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב, יוקצה סכום של 0.75 מיליון שקלים בשנה למשך תכנית החומש.
ד. הרשות תקדם פיתוח אזורי מלאכה ומסחר מקומיים ביישובי הבדואים בנגב על פי תכנית שתגבש בתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר, רשות מקרקעי ישראל והרשויות המקומיות הרלוונטיות. הפיתוח יבוצע על ידי הרשות או רשות מקרקעי ישראל. עבור התכנית יוקצה תקציב של 25 מיליון שקלים בפריסה על פני תכנית החומש. חלוקה פרטנית של תקציב זה תיעשה כנגד אישור התכנית היישובית הפרטנית בידי הצוות האזורי.
ה. לאמץ את הודעת המשרד לפיתוח הפרפריה, הנגב והגליל לפיו 30% מסך התקציב המוקצה למיעוטים במסגרת החלטה 922 יוקצו לטובת האוכלוסייה הבדואית בנגב בנושאים הבאים – הרווחה, החינוך הבלתי פורמלי, התיירות, מיפוי ושילוט ותעסוקה.

10. פיתוח תשתיות

א. לשם פיתוח תשתיות תומכות הסדרת התיישבות ביישובי הבדואים בנגב יוקצו על ידי משרד האוצר 20 מיליון שקלים למשך תכנית החומש. הרשות תקדם תכנון וביצוע של תשתיות אלה לשם הוזלת עלויות הפיתוח של מגרשים בשכונות מיועדות.
ב. לרשום את הודעת הרשות כי בכונתה לקדם מהלכי תכנון, הסדרה ופיתוח כך שבתום חמש שנים מיום קבלת ההחלטה ישוקו לפחות 25,000 יחידות דיור ברשויות המקומיות הבדואיות בנגב.
ג. להקים צוות הכולל את מנכ"ל הרשות, נציגי משרד המשפטים, אגף התקציבים במשרד האוצר ורשות מקרקעי ישראל. הצוות יגיש לוועדת ההיגוי מסקנותיו בתוך 180 ימים. הצוות יבחן, בין היתר, את המשאבים הבאים:

- 1) עדכון החלטות מועצת מקרקעי ישראל בעניין פיצוי לתובעי בעלות בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב, ובכלל זה בחינת הסוגיה של הסדרה בתחומי קו כחול.
- 2) התמודדות עם תביעות בעלות חריגות של האוכלוסייה הבדואית בנגב, אשר החלטות מועצת מקרקעי ישראל אינן נותנות להן מענה מספק.
- 3) קביעת מדיניות הסדרה ממשלתית לאוכלוסייה הבדואית בנגב לטווח של 10 שנים ובכלל זה קביעת יעדי תוצאה בתחומי פיתוח מגרשי מגורים, פיתוח תשתיות ציבוריות ואכלוס.
- ד. להנחות את הרשות לקדם את הסיוע הנדרש ליישובי הבדואים בנגב בתחום סבסוד פיתוח התשתיות על פי הקריטריונים המקובלים במשרד הבינוי והשיכון בהתאם להחלטת הממשלה מס' 1527 מיום 13.6.2016 (להלן - החלטה 1527). לקבוע כי בתקופת תכנית החומש ועד סוף שנת 2021 כאמור, יוכרו כל יישובי הבדואים בנגב כאזור 1א בהתאם לאמור בהחלטה 1527, ואולם יישובים שבהחלטה 1527 לא נמנו על אזור 1א, הזכאות לסבסוד לאזור 1א תינתן רק למגרשים בעלי 2 יחידות דיור לפחות. במקרה של רכש אחד י"נתן הסבסוד פעם אחת עד התקרה המופיעה בטבלה בהחלטה 1527, במקרה של 2 רוכשים ומעלה יחושב הסבסוד לכל רוכש בנפרד. לצורך כך משרד האוצר יקצה תקציב שלא יעלה על 77 מיליון שקלים על פני תכנית החומש. תקציב זה יחול גם על עסקאות בניה ותיקי שיווק של הרשות שאושרו לאחר יום 13.6.2016.

ה. להקצות סך של 3 מיליון שקלים לרשות עבור סיוע בפיתוח של פרויקטים בקרקע פרטית. תמיכה זו תינתן בתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר ולאחר גיבוש קול קורא בנושא.

ו. משרד הבינוי והשיכון יפעל לבניית מוסדות ציבור לאוכלוסייה הבדואית בנגב בהתאם לתקן המשרד. לצורך כך יוקצה תקציב תוספתי על סך 95 מיליון שקלים על פני תכנית החומש.

- 1) המשרד יגבש רשימת צרכים יישובית ליישובי הבדואים בנגב תוך תיאום עם הרשויות המקומיות ויגבש תכנית בניה לחמש שנות התכנית. בכלל זה ייכללו מבני ציבור רב תכליתיים המתאימים למאפיינים הייחודיים של יישובי הבדואים בנגב. הקצאה וחלוקה פרטנית של תקציב זה תהיה במסגרת אישור תכנית פיתוח יישובית פרטנית, בהתאם למצאי מוסדות הציבור הקיים ובהתאם לדיאלוג עם משרדי הממשלה הרלוונטיים שפעילותם ביישובים כרוכה בהקמת מבני ציבור. משרד הבינוי והשיכון יאשר עם משרד האוצר ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר את מתווה התכנית, מכלול המבנים ומענה לחסמים אפשריים ביישום התכנית.
- 2) משרד הבינוי והשיכון יקצה עד 5% מתקציב מבני הציבור האמור לעיל, על פי הצורך, לשם הבאת המבנים להתחלת הפעלה (כגון הנגשה, הצטיידות, חיבורי חשמל, כיבוי אש ותשתיות אחרות). המנגנון להקצאת התקציבים להבאת המבנים לכדי הפעלתם והקריטריונים להפעלתם ייקבעו בתיאום בין משרד הבינוי והשיכון לבין הרשות.
- 3) לצורך שיפוץ מבני ציבור קיימים ביישובי הבדואים בנגב שהמדינה או מוסדותיה סייעו בהקמתם לפני שנת 2006, רשאי משרד הבינוי והשיכון להקצות עד 10% מסך התקציב האמור לעיל.
- 4) לקבוע כי היקף ההקצאה עבור הקמת מוסדות ציבור לאוכלוסייה הבדואית בנגב מתוך התקציב המוקצה להקמת מוסדות ציבור במשרד הבינוי והשיכון יעמוד על חלקם היחסי בשיווקים בפועל.

ז. משרד התחבורה יגבש תכנית לפיתוח תשתיות תחבורתיות ליישובי הבדואים בנגב ובכלל זה יושם הדגש על כבישי גישה לצירים ראשיים, כבישים ראשיים פנים יישוביים ותחבורה ציבורית. המשרד יאתר צרכים תוך תיאום עם הרשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב ועם הרשות והתכנית תתבסס על צרכי פיתוח היישובים הקיימים והמענה ליישובים המצויים בתהליכי הקמה במועצות האזוריות. לצד זאת יתווספו קווים ונסיעות לתחבורה הציבורית תוך התייחסות להקמתם של מוקדי תעסוקה באזורי תעשייה מרחביים באזור, מוסדות להשכלה גבוהה ומרכזי שירותים אזוריים נוספים.

1) במסגרת התכנית בתחום תשתיות הכבישים יוקצה לאוכלוסייה הבדואית בנגב מהתקציב המוקצה בהחלטה 922 למשך תכנית החומש בהתאם לחלקם היחסי כאמור בסעיף 5. בסוף לכך יוקצו 50 מיליון שקלים תוספתיים על ידי משרד האוצר למשך תכנית החומש.

ח. הממשלה רושמת לפניה כי המנהל לפיתוח תשתיות ביוב (מילת"ב) ימשיך לממן מתקניו את האוכלוסייה הבדואית בנגב לפחות בהיקף הקצאת התקציבים שהקצה המנהל לפיתוח תשתיות ביוב בשנים האחרונות והכל בהתאם לנהלי המילת"ב וזאת בכפוף לאישור תקציב הממשלה. בהתאם, מתוך התקציבים במסגרת החלטה 922 יוקצה חלקם היחסי כאמור בסעיף 5.

11. העצמת הרשות המקומית

א. להטיל על משרד הפנים, משרד החקלאות ופיתוח הכפר ואגף התקציבים במשרד האוצר להקים צוות בנוגע להעצמת הרשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב (להלן - הצוות). הצוות יגבש בתוך 100 ימים תכנית לחיזוק מעמדה של הרשות המקומית. במסגרת התכנית יגובשו צעדים לשיפור השירותים המוניציפליים ולפיתוח כלכלי וארגוני של הרשויות המקומיות, תוך קביעת יעדים להגדלת ההכנסות העצמיות של הרשות לצד ניהול כספי וארגוני תקין וכן לצמצום משמעותי של פערים באספקת שירותים ותשתיות, כמפורט להלן בס"ק (2). במסגרת זו, יוגדרו תקציבים ליישום תכניות פרטניות בתשע הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב. (1) לצורך התכנית יוקצה תקציב תוספתי של 500 מיליון שקלים במשך תכנית החומש.

(2) במסגרת התכנית יוכנו צעדים לרשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב (להלן - צעדים). הצעדים שיוכנו יהיו צעדים אשר יסייעו לרשויות המקומיות לצורך הגדלת ההכנסות העצמיות של הרשויות ופיתוח הכלכלי, הרחבת השירותים המוניציפליים, הגדלת אטרקטיביות היישובים, שיפור המקצועיות של הרשויות הבדואיות בנגב, הפעלת כלים להגברת אכיפה וגבייה ועוד. כמו כן, יבחן הצוות צעדים בנוגע להיערכות לשעת חירום ולהקמת מבני דת. כחלק משיפור מערך ההכנסות העצמיות של הרשויות המקומיות, הצוות ינחה את הרשויות המקומיות לתעדף ביצוע סקר נכסים והטמעת.

הצוות יכין צעדים ייעודיים המתאימים לפיתוח שתי המועצות האזוריות. לצורך הכנת הצעדים, רשאי הצוות להקצות מהתקציב האמור בסעיף קטן 1 עבור התקשרות עם חברה חיצונית.

(3) כל רשות מקומית מיישובי הבדואים בנגב תידרש להכין תכנית פרטנית תוך בחירה של הצעדים המתאימים לאותה הרשות והצבת יעדים עבור כל צעד. התכנית תגובש בהתאם להנחיות הצוות אשר יציג "סל צעדים" (לרבות צעדי חובה וצעדי רשות) ותובא לאישור בהתאם ללוחות הזמנים שיקבע, להלן - התכנית הפרטנית.

(4) עבור הכנת התכנית הפרטנית וליווי של התכנית במהלך תקופת תכנית החומש, רשאי הצוות להקצות תקציב ייעודי לכל רשות. על הרשויות לקבל את אישור הצוות בגין התקשרויות עם גורמים חיצוניים מתקציב זה.

(5) הרשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב רשאיות, כחלק מהגשת התכנית הפרטנית, להגיש בקשות לתקצוב בגין התקציב התואם הנדרש מהרשויות המקומיות לתקציבים ממשלתיים בתחומים שונים. הצוות יקבע תקרה מקסימלית עבור התקציב התואם כאמור מתוך סך התקציב המוקצה במסגרת התכנית הפרטנית לכל רשות.

(6) הצוות יקבע תקציב מינימלי מוקצה בכל שנה שיהיה מיועד לפעולות אשר צפויות להוביל להגדלת ההכנסות העצמיות של הרשות המקומית.

(7) הצוות יבחן את התכנית הפרטנית של הרשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב, ובפרט את הצעדים שאותם בחרה כל רשות והיעדים שהוצבו לכל צעד, ויאשר את התכנית השומת בכפוף לשינויים ולהתאמות ככל שנדרש.

(8) הצוות רשאי להקצות תקציב לצורך ביצוע בקרה אחר יישום התכנית הפרטנית ברשויות.

(9) הקצאת התקציב לרשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב לאורך תכנית החומש תיעשה על פי אמות מידה שייקבעו לצורך כך ובכפוף ליישום התכנית הפרטנית ומידת ההצלחה של כל רשות בביצוע התכנית ועמידה ביעדי ביניים אשר יוגדרו על ידי הצוות. ככל שרשות לא עמדה ביעדים, יחליט הצוות על הפחתה או על ביטול התקציב לשנים הקרובות לאותה הרשות בהתאם לצורך. תקציבים אשר יופחתו במסגרת מנגנון זה יועברו להשקעה בחינוך ובבניית מוסדות חינוך של האוכלוסייה הבדואית בנגב. תקציבים אלה יוקצו בהתאם להקצאת תקציבי החינוך ועל פי הכרעת משרד החינוך, תוך מתן עדיפות לרשות המקומית אשר לא ניצלה את התקציב כאמור. הצוות רשאי להקצות תקציבים אלה ליעדים אחרים לאוכלוסייה הבדואית בנגב באישור ועדת ההיגוי.

(10) במהלך עבודת הצוות, תינתן אפשרות לנציגי ציבור ולתושבים מהרשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב המוגעים בדבר להשמיע את עמדתם בנוגע לייעוד חלופי לתקציבים לאותה הרשות וכן ליעדים שהוצבו לכל רשות. הצוות רשאי להקצות תקציב עבור נושא זה.

(11) הצוות יפעיל אתר אינטרנט, בעברית ובערבית, שבו יתאפשר לציבור הרחב לצפות במוצרים המוצעים לרשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב, בתכנית הפרטנית של הרשויות השומת ובקצב ההתקדמות של כל רשות. כמו כן, תהא אפשרות לציבור הרחב להשמיע את עמדתו ביחס לכך במסגרת האתר. לצורך כך, רשאי הצוות להקצות מהתקציב האמור לעיל.

(12) בהמשך להודעת משרד הפנים על השתתפותן של שתי רשויות מקומיות של יישובי הבדואים בנגב במסגרת תכנית משרד הפנים לפיתוח כלכלי וקידום מצינות ברשויות מקומיות בחברה הערבית בעקבות החלטה 922 (סעיף 15(א)), יובהר כי רשויות אלה יקבלו את חלקן התקציבי מהחלטה זו בנוסף וללא קשר לתקציב שהיו זכאיות לקבל מכוח התכנית כאמור. על מנת להימנע מכפילות תכניות, תגובש תכנית אחת שתאגם את משאבי התכנית לקידום מצינות עם התכנית כאמור בהחלטה זו.

(13) משרד הפנים, בתיאום עם הצוות, יבחן, בתוך 100 ימים, את האופן שבו יש לתקצב את הרשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב, וזאת בתחומי אחריות, בגין מתן מענה ושירותים, ככל שמבוקש כי "נתנו ע"י רשויות אלה, לאוכלוסייה אשר אינה יושבת בתחומי אותן רשויות.

(14) הרשות תבצע סקר מספר התושבים המתגוררים בכל אחד מיישובי הבדואים בנגב ואת תושבי הפזורה ותבצע שיוך של התושבים לכל אחת מהרשויות המקומיות.

15) לצורך חיזוק ההון האנושי והמערך הארגוני ברשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב, משרד הפנים בתיאום הצוות יגבש במהלך שנת 2017 תכנית ארגונית ייחודית לכל רשות אשר תשים דגש על מבנה ארגוני, עידוד פרישה, תכנית עבודה ונהלי עבודה, מערכי הדרכה ומערכות מידע, וזאת על פי מודל העבודה המגובש בימים אלו. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד הפנים תקציב בסך 5 מיליון שקלים בשנה למשך 5 שנים. שיתוף הפעולה של הרשויות המקומיות עם התכנית הארגונית בהתאם לסעיף זה, יהווה שיקול של הצוות בהקצאת התקציב האמור בסעיף קטן 1 במסגרת התכנית הפרטנית של כל יישוב.

16) בכפוף להוראות כל דין, משרד הפנים יפעל לעידוד שיתופי פעולה בין רשויות מקומיות במסגרת האשכולות האזוריים בנגב, המיועדים לקידום שירותים משותפים ופיתוח אזורי לחוחת האזור כולו, בדגש על צמצום פערים והשבתת רמת השירות לתושבים ביישובי הבדואים בנגב, לרבות ברשויות מקומות בדואיות שאינן שייכות לאשכולות תוך עידוד צירוף לאחד האשכולות האזוריים בנגב. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד הפנים תקציב תוספתי של 10 מיליון שקלים למשך תכנית החומש. החלטה על אופן הקצאת התקציב לאשכולות האזוריים תיעשה בהתאם להוראות כל דין לקריטריונים ויעדים שייקבעו על ידי הצוות לרבות בהתאם לתכנית שתוגש על ידי האשכול, בתיאום עם הרשויות הרלוונטיות, לאישור הצוות.

17) לקבל את הודעת שר הפנים כי בכוננתו להמשיך לקדם תכנית צוערים לשלטון מקומי תוך התאמת התכנית לאוכלוסיות השונות בחברה הישראלית, לרבות החברה הבדואית, הן בשלבי גיוס צוערים והן בהשמתם ברשויות המקומיות.

18) המשרד להגנת הסביבה יקצה סכום של 12.5 מל"ח לסיוע לרשויות שאינן חברות באשכולות האזוריים בנגב, לצורך קבלת שירותי פינוי פסולת מאחד מאשכולות הרשויות ולשיפור מערך פינוי הפסולת, לרבות כלי אצירה לפסולת ופינוי פסולת, וזאת במטרה להביאן לרמה דומה לרשויות אשר חברות באשכולות ותוך עידוד צירוף לאחד האשכולות. התקציב יוקצה מקרן הניקיון ובכפוף לאישור הנהלת קרן הניקיון.

19) להטיל על משרד הפנים, בתיאום עם משרד האוצר והרשות, להקים צוות שיקבע את סל השירותים הדרוש לסיוע לרשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב לשם קליטת משפחה שתעתיק את מקומה לשכונות מפותחות ביישובי הרשויות המקומיות. הצוות יבחן את הצרכים הנדרשים מצד הרשות המקומית של יישובי הבדואים בנגב, יתייעץ עם משרדי הממשלה הרלבנטיים, ויציע תכנית קליטה למשך חמש שנים עבור המשפחות שייקלטו. לצורך משא זה יתקצבו 30 מיליון שקלים למשך תקופת התכנית.

12. יישום

א. לקבוע כי משרד החקלאות ופיתוח הכפר יהא אחראי על יישום התכנית, למעט לענין תכנית משטרת ישראל והאכיפה כמפורט בסעיף 14 להלן, ובמסגרת זו:
(1) המשרד ינהל את יישום התכנית על כל היבטיו.

(2) המשרד יבצע מעקב ובקרה אחר יישום התכנית, לרבות מעקב אחר ביצוע תכנית העבודה של המשרדים המפעילים את התכנית.

(3) המשרד יגבש, במידת הצורך, ובתיאום עם המשרדים הרלוונטיים, נהלי עבודה בין משרדי הממשלה לבין הרשויות המקומיות של יישובי הבדואים בנגב, לצורך יישום התכנית ביישובים.

(4) המשרד, באישור אגף התקציבים במשרד האוצר, יבצע שינויים במרכיבי התכנית בהתאם לקצב ההתקדמות ולשינויים שיעלו במהלך ביצועה, ויפעל להסרת חסמים במידת הצורך. לענין שינויים שיידרשו בסעיף 11, יידרש אישור הצוות שהוקם בסעיף 11(א).

(5) משרדי הממשלה הלוקחים חלק בתכנית יגישו למשרד תכנית עבודה מפורטת ליישום הפעולות שבתחום אחריותם. תכנית אלו יתייחסו גם לפעולות המתוכננות ביחס לכל יישוב בדואי באופן מפורט.

(6) המשרד יציב יעדים, בשיתוף המשרד הרלבנטי, בנוגע לפעילות ולתקציב כל משרד ומשרד ובהתאם לתכנית העבודה כאמור.

(7) לצורך ליווי ומעקב לתכנית יוקצה תקציב תוספתי למשך תכנית החומש על סך של 5 מיליון שקלים.

ב. להקים ועדת היגוי עליונה לתכנית אשר שר החקלאות ופיתוח הכפר ימנה את העומד בראשה. הרכב הוועדה יהיה כמפורט להלן.

אופן פעילות הוועדה יהיה כדלקמן:

(1) הוועדה תתכנס בהשתתפות מנכ"ל המשרדים הבאים ו/או נציג בכיר מקרב עובדי משרדם: הממונה על התקציבים במשרד האוצר, משרד הכלכלה והתעשייה, משרד החינוך, משרד הפנים, המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל, משרד הבינוי והשיכון, משרד המשפטים, המועצה הלאומית לכלכלה, הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב, המשרד להגנת הסביבה, המשרד לביטחון הפנים, משרד העבודה והרווחה ומשרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן: "המשרדים המפעילים את התכנית"), וכן בהשתתפות מנהל הרשות לפיתוח כלכלי במגזרי המיעוטים במשרד לשוויון חברתי או נציגו.

(2) הוועדה תתכנס לפחות אחת לחצי שנה.

(3) הוועדה תדווח לשר החקלאות ופיתוח הכפר על ביצוע והתקדמות התכנית באמצעות מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר, אחת לשנה.

(4) אחת לחצי שנה יגיש מנכ"ל כל משרד מהמשרדים המפעילים את התכנית לוועדת ההיגוי, דו"ח על אודות ביצוע התכנית המתייחס גם לעמידה ביעדי תכנית העבודה המשרדית שאושרה, לקשיים ביישומה ולפעולות שמוצע על ידו לנקוט כדי לקדם את יישומה. כמו כן, בחודש האחרון של כל שנה, יגישו מנכ"ל המשרדים תכנית עבודה מפורטת לביצוע משרדם בשנה העוקבת.

(5) הוועדה תהיה אחראית לאשר את תכנית העבודה המפורטת של כל המשרדים המפעילים את התכנית, למעט בעניני אכיפה, בהתאם למטרות וליעדי התכנית, כמפורט לעיל, מדי שנה.

(6) במידת הצורך, הוועדה תפעל על מנת להסיר חסמים המונעים או מעכבים את המשך יישום התכנית.

(7) הוועדה מוסמכת לאשר הסטות תקציביות בין תקציבים של משרדים שונים המפעילים את התכנית, בהתאם להוראות כל דין, ובתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר.

(8) הוועדה, באישור אגף התקציבים במשרד האוצר, רשאית להסיט תקציבים עתידיים ממשרדים אשר אינם מצילים את מלא תקציבים בשנה הקודמת. הסטת התקציב תהא לפעילות אחרת עבור האוכלוסייה הבדואית בנגב. הסטות תקציביות לפי ס"ק 7-8 הינם ביחס לתקציב התוספתי הניתן במסגרת החלטה זו.

- (9) הוועדה מוסמכת למנות ועדות משנה מקרב חבריה אשר יעסקו בתחומים ספציפיים המגיעים לתכנית הפיתוח.
 ג. להקים ועדה ציבורית למעקב אחר התכנית, למעט בענייני אכיפה, אשר תכלול נציגי ממשלה ונציגי האוכלוסייה הבדואית בנגב.
 (1) הרכב הוועדה הציבורית יכלול את הנציגים הבאים: ראשי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב (9 רשויות), שני נציגי ציבור בדואיים שימונם על ידי שר החקלאות ופיתוח הכפר, נציג ציבור בדואי שימונה על ידי שר האוצר ונציגי משרדי הממשלה המפעילים את התכנית. שר החקלאות ופיתוח הכפר ימנה את יו"ר הוועדה.
 (2) בהרכב הוועדה יינתן ביטוי הולם, בנסיבות העניין, לייצוגן של נשים. לשם כך, ככל שהדבר יידרש לצורך השגת ייצוג הולם כאמור, ימונו נציגות ציבור נוספות כחברות בוועדה.
 (3) סמכויות הוועדה יכללו: מעקב אחר ביצוע התכנית וניצול כלל התקציב המועבר במסגרתה לקידום האוכלוסייה הבדואית בנגב (לרבות במסגרת החלטה 922), קבלת דיווח על התקדמות אל מול היעדים של התכנית והצפת משוב מהשטח בנוגע להצלחת התכנית.

13. אכיפה

- א. להורות לגופי האכיפה בדרום להגביר את פעולות האכיפה והשמירה על הקרקע ולהבטיח שאדמות מדינה שפונן יישמרו מפלישות חוזרות, זאת בהתאם לתגבור האמצעים והצעדים המפורטים ותוך מתן עדיפות לאכיפה התומכת בהסדרת התיישבות הבדואים. לעניין זה, "גופי האכיפה" – היחידה הארצית לאכיפת דיני התכנון והבנייה שבמשרד האוצר, רשות מקרקעי ישראל, היחידה לפיקוח בשטחים הפתוחים ברשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים (להלן – "הסיירת הירוקה") והוועדות המקומיות לתכנון ולבנייה אבו בסמה ונגב מזרחי.
 ב. להורות לרשות לתת עדיפות בתכנית העבודה להסדרה לטיפול בהסדרת ריכוזי אוכלוסייה המתגוררות שלא כדין על אדמות מדינה מחוץ לשטח יישובי הקבע. לעניין זה, "יישובי הקבע" – רהט, תל שבע, חורה, לקיה, שגב שלום, כסיפה, ערעה בנגב ויישובי המועצות האזוריות אל קסום ונווה מדבר.
 ג. בהמשך להחלטת הממשלה מס' 3707 מיום 11.9.2011, מנהלת דרום לתיאום האכיפה של דיני המקרקעין שבמשרד לביטחון הפנים (להלן – מנהלת התיאום) וגופי האכיפה יתנו עדיפות בתכנית העבודה שלהן לאכיפת פלישות טריות וחדשות לאדמות המדינה מחוץ לשטח יישובי הקבע. תכנית העבודה יובאו לאישור השרים הממונים, לפי העניין, ולשר החקלאות ופיתוח הכפר בתוך 30 ימים.
 ד. צוות משותף של המשרד לביטחון הפנים, רשות מקרקעי ישראל, משרד הבינוי והשיכון והיחידה הארצית לאכיפת דיני התכנון והבנייה שבמשרד האוצר, בתיאום עם הפרקליטות ומשרד המשפטים יגבש תכנית להפחתת רב שנתית ומתמשכת של היקפי הקרקע שעליה קיימת בנייה בלתי חוקית במרחב הנגב וגישה לממשלה, לרבות תיקוני חקיקה ככל הנדרש. כן יבחן הצוות את הדרכים לצורך ייעול וזירוז הליכי האכיפה בנגב ויגיש המלצותיו לשרים הממונים, לפי העניין, בתוך 60 ימים.
 ה. להורות לראש מנהלת התיאום, בתיאום עם מנהל רשות מקרקעי ישראל, המפקח הכללי של המשטרה, מנהל היחידה הארצית לאכיפת דיני התכנון והבנייה ומנהל הסיירת הירוקה, להקים ולנהל באמצעות אגף המיפוי של הרשות מערכת GIS אחודה ומערכת טכנולוגית אוטומטית לפענוח דיגיטלי של עבירות בנייה ופלישות לשטחים פתוחים, לטובת הגברת יעילות אכיפת דיני התכנון והבנייה והפרות ופלישות במקרקעי ציבור בנגב. יובהר כי הקמת המערכת וניהולה אינה כרוכה בהוצאה תקציבית נוספת של הגופים כאמור, אך ככל שיהיו עלויות כלשהן, הן ימומנו ע"י רשות הבדואים.
 ו. להורות לרשות מקרקעי ישראל לבצע פעולות לשמירה על אדמות מדינה שפונן בהסדר או כתוצאה מהליכי אכיפה הכוללות:
 (1) ביצוע פעולות נטיעה של שטחים פנויים ושטחים המתפנים בהיקף שנתי שלא יפחת, ככל הניתן, מ-30 מיליון ₪ וזאת בתיאום עם הקרן הקיימת לישראל ובאמצעותה ובכפוף למהלי רשות מקרקעי ישראל במשא זה.
 (2) השכרה עונתית של האדמות הניתנות לעיבוד חקלאי.
 (3) קידום תכניות בייעודים שונים והוצאתם לשיווק במכרזים.
 ז. להורות לרשות הבדואים ולרשות מקרקעי ישראל, לפי העניין, לקבוע בהסכמי פינוי זמנים קצובים לפינוי מקרקעין ולהבטיח את פינויים בפועל במסגרת המועדים שנקצבו.
 ח. נוכח העובדה שלצורך יישום תכנית העבודה להסדרה של רשות הבדואים תידרש עבודת אכיפה נוספת בהיקפים משמעותיים, ונוכח היקף הבנייה הבלתי חוקית בנגב, תינתן תוספת התקנים כמפורט להלן: להוסיף לסיירת הירוקה 10 מפקחים, סגן מנהל ורכז אכיפה שייעודו לפעילות האכיפה בנגב הכרוכה ביישום תכנית העבודה הרב שנתית של רשות הבדואים ולסיוע בהתמודדות עם הבנייה הבלתי חוקית בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב. לשם כך ולשם תקצוב עבודת המטה הנדרשת, תתוקצב רשות מקרקעי ישראל בסך של 32 מיליון שקלים על פני תכנית החומש.
 ט. להוסיף ליחידה הארצית לאכיפת דיני התכנון והבנייה במרחב דרום 5 מפקחים שייעודו לפעילות האכיפה בנגב הכרוכה ביישום תכנית העבודה הרב שנתית של רשות הבדואים ולסיוע בהתמודדות עם הבנייה הבלתי חוקית בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב. לשם כך תתוקצב היחידה בסך של 7 מיליון שקלים על פני תכנית החומש.
 י. להוסיף לוועדות המקומיות לתכנון ולבנייה הפועלות בנפת באר שבע של משרד הפנים, כאמור בסעיף 3, ארבעה מפקחים, שייעודו לפעילות האכיפה בנגב הכרוכה ביישום תכנית העבודה הרב שנתית של רשות הבדואים ולסיוע בהתמודדות עם הבנייה הבלתי חוקית בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב, ויקצו בין הוועדות בהתאם להחלטת רשות הבדואים. לצורך כך, תתוקצב היחידה הארצית לאכיפת דיני התכנון והבנייה בסך של 3.5 מיליון שקלים על פני תכנית החומש. מפקחי הוועדות המקומיות יפעלו, בכפוף לכל דין, בהתאם להנחיית היחידה הארצית לאכיפת דיני התכנון והבנייה.
 יא. משימתה העיקרית של יחידת "יואב" במשטרת ישראל היא סיוע לאכיפה בהתאם להחלטת ממשלה זו ובהתאם להחלטת ממשלה 3707 האמורה. כל משימה אחרת שאינה סיוע באכיפה כאמור או נגזרת מסיוע אכיפה כאמור, תהיה טעונה את אישורו של מפקח המשטרה.
 יב. סוגיית תוספת משאבים וכוח אדם למשטרה תידון בין משרד האוצר למשרד לביטחון הפנים.
 יג. מוסכם כי עם התקדמות יישום תוכנית האכיפה, הצפויה להוביל למגוון הליכים פליליים, אזרחיים ומנהליים, יתקיים שיח מבוסס ונתונים בין משרד המשפטים לאגף התקציבים במשרד האוצר, ויוסכם על תגבור מותאם לפרקליטות במידת הצורך.
 יד. סוגיית תוספת כוח אדם לרשות מקרקעי ישראל תתואם מול אגף התקציבים במשרד האוצר.

14. עדיפות לאומית

בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 בנושא אזורי עדיפות לאומית (להלן – החוק), החלטה זו חלה על כל האוכלוסייה הבדואית המתגוררת בנפת באר שבע של משרד הפנים, ועל כל הרשויות המקומיות הבדואיות שבנפת באר שבע של משרד הפנים, לרבות כל רשות מקומית בדואית שתקום במהלך תקופת התוכנית, ככל שתהיה כזו, ורשויות אלו יוגדרו כיישובים בעלי עדיפות לאומית לצורכי החלטה זו.

השיקול המרכזי שביסוד החלטה זו הוא הצורך בחיזוק חוסנם הכלכלי והחברתי של האוכלוסייה הבדואית והרשויות המקומיות הבדואיות שבנפת באר שבע ורמת השירותים שבהם (בהתאם לסעיף 151(ב)(2) לחוק). לשיקול עיקרי זה מתווסף הצורך בצמצום פערים בין הבדואים תושבי הנגב לבין יישובים וקבוצות אוכלוסייה אחרים, וזאת בהתאם לסעיף 151(ב)(5) לחוק.

הצורך לייחד את יישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב ואת האוכלוסייה הבדואית המתגוררת בנגב באמצעות תכנית פיתוח כלכלית נגזר מן הפערים הגדולים באופן מיוחד בין אוכלוסייה זו לבין כלל האוכלוסייה בישראל וכן בינם לבין שאר היישובים בנגב, בהיבטי רוחה כלכלית, תעסוקה, השכלה ונגישות לשירותים.

חוסנם הכלכלי חברתי של היישובים ורמת השירותים בהם

על פי המדד החברתי-כלכלי של אוכלוסיות הרשויות המקומיות שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ב-2.11.2016 כל הרשויות המקומיות הבדואיות נכללות באשכול הרשויות התחתון מס' 1 מתוך 10 אשכולות. בעוד שבשנת 2008 עת נערך הסקר הקודם ארבע רשויות נכללו באשכול מס' 2 הרי שנכון לשנת 2013 ירדו גם רשויות אלה לאשכול 1 הנמוך ביותר. הרשויות המקומיות הבדואיות הן הרשויות הערביות היחידות המצויות באשכול מס' 1. הדבר מעיד על הפער הקיים בין כלל האוכלוסייה הערבית בישראל לבין האוכלוסייה הבדואית בנגב. העובדה כי כלל האוכלוסייה הבדואית המתגוררת בנגב מצויה בסטטוס הכלכלי החברתי הנמוך ביותר בארץ מצביעה על תמונת מצב בעייתית שמשמעותה היקף העוני בקרב חברה זו.

יכולתם של היישובים הבדואים לספק את צורכי התושבים מוגבלת ומתקיימים בהם מחסור ופער הן ברמת הספקת השירותים והן ברמת המבנים והתשתיות הציבוריות בתחומי החיים השונים וזאת, אל מול הצרכים הרבים של תושבי יישובי הקבע ושל תושבי הפזורה, הצורכים גם הם את השירותים השונים אותן מספקות הרשויות הבדואיות.

מתוך 9 הרשויות המקומיות הכלולות בתוכנית, ל-6 רשויות מוצמד חשב מלווה. 2 מהרשויות מנהלות על ידי ממונים מטעם משרד הפנים.

המחלוקת בדבר סוגיית הבעלות בקרקעות, שהיא ייחודית למגזר הבדואי בנגב, משפיעה במישרין על היבטי פיתוח היישובים. מחלוקת זו מגבילה את יכולתם של היישובים הבדואים להתפתח, בשל תביעות בעלות המצויות בשטחי היישובים ומונעות פיתוח של שכונות למגורים, מבני ציבור, שטחי מסחר ושיירות ודרכים בשטח. כמו כן, המועצות האזוריות הבדואיות כוללות יישובים המרוחקים זה מזה והמשמעות הנה קשיים בפיתוח ובפריסת התשתיות למטרות ציבוריות.

הצורך בצמצום פערים

ההחלטה מיועדת להביא לצמצום הפערים המשמעותיים הקיימים בין האוכלוסייה הבדואית בנגב לאוכלוסיות אחרות במדינה, בפרט בתחומי החינוך, התעסוקה, התשתיות, הרווחה והפיתוח הכלכלי המקומי.

תחום החינוך

שיעור הזכאים לבגרות מבין תלמידי י"ב ביישובים הבדואים בנגב נכון לשנת הלימודים תשע"ד עמד על 47.5% לעומת כ-59% מקרב תלמידי י"ב במגזר הערבי ו-65.5% בממוצע הארצי. הפער בשיעור הזכאים לבגרות מקרב קבוצת הגיל היום משמעותי אף יותר – 30.3% ביישובי הבדואים לעומת 47.8% במגזר הערבי ו-52.7% בממוצע הארצי.

פערים דומים ניכרים גם בתחום ההשכלה הגבוהה – בשנה"ל תשע"ד 4.9% מבני 20-29 בחברה הבדואית בנגב למדו לתואר ראשון במוסד אקדמי וזאת בהשוואה לכ-8.4% במגזר הערבי הכללי ו-13.8% בממוצע הארצי.

ניתן לייחס חלק מנתוני ההישגים הנמוכים בחינוך לפערי הבינוי הנכרים בתחום. בבחינת פערים שחושבו בין המצב הנוכחי לבין התקן הנורמטיבי שקבע במדריך לתכנון של משרד הפנים, עולה תמונה המציגה פערים נרחבים בתחום. הפער מתייחס הן למחסור בכיתות לכשעצמו והן למצבן של הכיתות שחלקן לקויים. אף כי בחמש השנים האחרונות נעשתה פעולה משמעותית בסוגיה זו עדיין פער זה מוערך במאות כיתות בכל שכבות גיל (מעונות יום, גני ילדים, בתי ספר יסודי ועל יסודי).

רמת הכנסה ותעסוקה

רמת ההכנסה הממוצעת לנפש (ללא תשלומי העברה) בחברה הבדואית בנגב לשנת 2014 עמדה על כ-1,180 ₪ לחודש וזאת בהשוואה לכ-2,360 ₪ לנפש לחודש בכלל המגזר הערבי ו-5,255 ₪ לנפש לחודש בממוצע ארצי.

הפערים ברמת ההכנסה נובעים משילוב של שיעורי תעסוקה נמוכים ושכר ממוצע נמוך יותר בקרב הבדואים ומגודלו של בית אב בחברה הבדואית (ראה להלן).

שיעורי התעסוקה בחברה הבדואית נכון ל-2014 עמדו על כ-56% בקרב גברים ו-24% בקרב נשים, לעומת כ-74% תעסוקה בקרב גברים ו-32% תעסוקה בקרב נשים בכלל המגזר הערבי (כולל בדואים) ו-65.4% תעסוקה בקרב גברים ו-55.7% תעסוקה בקרב נשים בממוצע הארצי. המשמעות הינה כי שיעור התעסוקה הכולל בקרב הבדואים עמד על כ-40% בהשוואה לכ-53% בכלל המגזר הערבי ו-60.4% בממוצע הארצי. שיעורי תעסוקה נמוכים בחברה הבדואית אלו נובעים משילוב של השתתפות נמוכה בכוח העבודה (במיוחד בקרב נשים) ומשיעורי אבטלה גבוהים.

אחד האילוצים העיקריים המקשים על פיתוח כלכלי של האוכלוסייה הבדואית היום מחסור בשטחי מסחר ושיירות בתוך הרשויות וכן מחסור בשטחי תעסוקה אזוריים ו/או משותפים בהם ניתן יהיה להקים מגוון של עסקים. המחסור בשטחים מעין אלו, מונע פיתוח עסקי של היישובים, מפחית יזמות, יוצר מגבלות על תעסוקת נשים ומפחית את הכנסות הרשויות.

תחום התחבורה בכללותו והתחבורה הציבורית בפרט מהווים חלק בלתי נפרד מהקשיים של החברה הבדואית בנגב. ברשויות הבדואיות, אשר תושביהן סובלים מרמת מינוע נמוכה, קיימים פערים בתחבורה ציבורית הן כנגזרת של בעיות תשתיות דרכים ביישובים, והן כתוצאה של מחסור בתכנון. בחלק מהרשויות הבדואיות רשת הכבישים חלקית (דהיינו אין רישות של כל הרשות) וברובן אין מדרכות. התחבורה בתוך הרשויות נתקלת במחסור בדרכי גישה והעגה, כמו גם פיתוח איטי של תשתיות.

רמת המינוע הנמוכה בשילוב הנגישות הנמוכה לשירותים חיוניים מגבירה את הפריפריאליות של החברה הבדואית, מקשה על הבדואים לצאת מהיישובים לצרכי תעסוקה, לימודים או סידורים ובתוקף כך מדגישה את הנחיצות ברמה גבוהה של תחבורה ציבורית שתיתן מענה לצרכי הנגישות של יישובי הבדואים בנגב לבאר שבע (כמטרופולין האזורי) ומהווה תנאי מקדים לקידום ההשכלה והתעסוקה של הבדואים.

רמת השירות של התחבורה הציבורית הניתנת ליישובי הבדואים (בכל האמור לאפשרויות הנסיעה בתוך מטרופולין באר שבע ובעיקר בנסיעה אל באר שבע עצמה) נעה בין רמת שירות סבירה ברהט, רמת שירות בינונית/נמוכה במועצות המקומיות, רמת שירות נמוכה

בישובים המוכרים והעדר כל שירות בחלק מהישובים במועצות האזוריות.

כן יש להביא בחשבון את שיעור גידול האוכלוסין הגבוה של האוכלוסייה הבדואית (שהוא מן הגבוהים בעולם) שעמד בשנת 2014 על 3.7% זאת וזאת לעומת שיעור גידול אוכלוסין של 2.3% בקרב כלל האוכלוסייה המוסלמית בישראל (כולל בדואים) וכ-2% גידול אוכלוסייה בממוצע הארצי. מאפיין זה יוצר מבנה ייחודי לחברה הבדואית בנגב ובא לידי ביטוי ביחס תלות גבוה במיוחד. כך, כ-60% מהאוכלוסייה הם ילדים ובני נוער מתחת לגיל 19, עובדה המשליכה באופן ישיר על מכלול ההיבטים החברתיים והכלכליים של החיים.

הנתונים לגבי האוכלוסייה הבדואית הנוגעים לתחומי חינוך, תעסוקה ורווחה כלכלית, בהשוואה לאוכלוסייה הלא יהודית בישראל וביחס לכלל האוכלוסייה בישראל, ממחישים ומבססים את הצורך בפעולה מקיפה ומתואמת של הממשלה. כמו כן, יש לקחת בחשבון את מצבה המיוחד של האוכלוסייה הבדואית בנגב מבחינה התיישבותית. הסדר הקרקעות והסדרת ההתיישבות כשלעצמם לא יניבו את השינויים המיוחלים בתחומי החינוך, התעסוקה והכלכלה. אלו מחייבים השקעה נפרדת, משלימה וממוקדת, אותה מבקשת הממשלה לייצר במסגרת תכנית הפיתוח המוצגת.

לסיכום, מכלול הנסיבות המיוחדות את יישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב הביא ליצירת פערים משמעותיים בין יישובים אלו ותושביהם לבין יתר היישובים והתושבים במדינת ישראל. על מנת לחזק את חוסנם של היישובים הבדואים ולצמצם את הפערים הקיימים, תוך מתן האפשרות לאוכלוסייה הבדואית בנגב לשמור על מאפייניה הייחודיים, מוצע להכיר ביישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב כיישובים בעלי עדיפות לאומית.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.
החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

נספח 2:

החלטת ממשלה מס' 724

משרד הבינוי > החלטות ממשלה > הסדרת דרכי הגישה למרכזי שירותים ומוסדות
חינוך בישובי המועצה האזורית אבו בסמה ובפזורה הבדואית

החלטות ממשלה

הסדרת דרכי הגישה למרכזי שירותים ומוסדות חינוך בישובי המועצה האזורית אבו
בסמה ובפזורה הבדואית

כותרת החלטה: הסדרת דרכי הגישה למרכזי שירותים ומוסדות חינוך בישובי המועצה
האזורית אבו בסמה ובפזורה הבדואית
מספר החלטה: 724(ערב/4)
נושא: פיתוח לבנייה חדשה, רשות הבדואים
קהל יעד: לא יהודים
תאריך החלטה: 30/08/2009

החלטה מס. ערב/4 של ועדת השרים לענייני האוכלוסיה הערבית, הדרוזית
והצ'רקסית (לשעבר ועדת השרים לענייני המגזר הלא יהודי) מיום 09.08.2009 אשר
צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום
30.08.2009 ומספרה הוא 724(ערב/4).
הממשלה ה-32 בנימין נתניהו

לאשר את תכנית החומש להסדרת דרכי הגישה למרכזי השירותים ומוסדות החינוך
בישובי המועצה האזורית
אבו-בסמה ולמרכזי השירותים המצויים בפזורה הבדואית בדרום, אשר גובשה על ידי
משרד התחבורה והבטיחות בדרכים והמועצה האזורית.

ההיקף התקציבי של התכנית נאמד בכ- 68.5 מל"ש לשנים 2009-2013. ביצוע התכנית
ייעשה על ידי משרד התחבורה והבטיחות בדרכים. לאחר גמר ביצוע הפרויקטים
המפורטים להלן, הם יועברו לאחריות המועצה האזורית, אשר בין היתר תהא אחראית
לאחזקתם ותפעולם של הדרכים.

להלן פירוט עיקרי התכנית בחלוקה לפי שנים:

הפרויקטים לשנת 2009:

שם הישוב	תיאור הפרויקט	עלות ביצוע במיליוני ש"ח
אל סייד	סלילת כביש גישה למרכז השירותים של היישוב	10.0
אום בטין	סלילת כביש גישה למרכז השירותים של היישוב	2.2
מרכזי שירותים ובתי הספר	תכנון דרכי הגישה למרכזי השירותים ולבתי הספר	1.5
בפזורה	בפזורה הבדואית	
סה"כ		13.7

הפרויקטים לשנת 2010:

שם הישוב	תיאור הפרויקט	עלות ביצוע במיליוני ש"ח
מכחול	סלילת כביש גישה למרכז השירותים של היישוב	6.0

אום בטיין	סלילת כביש גישה למרכז השירותים	7.7
סה"כ		13.7

הפרויקטים לשנת 2011:

שם הישוב	תיאור הפרויקט	עלות ביצוע במיליוני ש"ח
ואדי אלענם	סלילת כביש גישה לבתי הספר אלעזאזמה א+ב+ג	0.6
מכחול	סלילת כביש גישה למרכז השירותים	4.0
מכחול דריג'את וכוחלה דרכים מתאריות		6.0
אבו תלול	סלילת כביש גישה לבתי הספר אלעאסם א+ב	3.0
אום בטיין		0.1
סה"כ		13.7

הפרויקטים לשנת 2012:

שם הישוב	תיאור הפרויקט	עלות ביצוע במיליוני ש"ח
ואדי אלענם	סלילת כביש גישה לבתי הספר אלעזאזמה ב+ג	9.4
אל פורעה	סלילת כבישי גישה	4.3
סה"כ		13.7

הפרויקטים לשנת 2013 :

שם הישוב	תיאור הפרויקט	עלות ביצוע במיליוני ש"ח
פזורה	סלילת כביש גישה לבתי הספר אלמשאש ובית הספר נווה מדבר	4.5
פזורה	סלילת כביש גישה לבית הספר תל ערד	1.5
פזורה	סלילת כביש גישה לבית הספר אל אמל	3.0
אל פורעה	סלילת כביש גישה לבתי הספר	3.2
עובדת	סלילת כביש גישה לבתי הספר	1.5
סה"כ		13.7

סה"כ עלות הפרויקטים לשנים 2009-2013 68.5 מלש"ח

להלן פירוט המקורות התקציביים לתכנית החומש על-פי חלוקת משרדי הממשלה :

המשרד	סכום במלש"ח	2009	2010	2011	2012	2013
התחבורה והבטיחות בדרכים	3	3	3	3	3	3
החינוך	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25
פיתוח הנגב והגליל	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25
הפנים	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25
הבינוי והשיכון	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25
האוצר	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7
סה"כ	13.7	13.7	13.7	13.7	13.7	13.7

נספח 3:

החלטת ממשלה מס' 3708

3708. תכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכליים של האוכלוסיה הבדואית

(הדיון בסעיף זה נערך במשולב עם הדיון בסעיף מס' 3707)

מ ח ל י ט י ס (20 קולות בעד ; 4 קולות נגד ו-1 קול נמנע):

בהמשך להחלטות הממשלה מס' 881(ערב/15) מיום 25.9.2003 ומס' 3956(ערב/40) מיום 22.7.2005 ומתוך הכרה בחשיבותו של "... פתרון מערכתי כולל ומשולב בנושא הקרקע ובנושא תכנון ההתיישבות, התעסוקה והחינוך, כשאלה משולבים בנושא תנאי החיים ביישובים ..." (דו"ח הוועדה להצעת מדיניות להסדרת התיישבות הבדווים בנגב, דצמבר 2008), כדלקמן:-

1.

א. להפעיל תוכנית חמש שנתית בשנים 2012 - 2016 (להלן: "תקופת הביצוע") לקידום הפיתוח והצמיחה הכלכליים של האוכלוסייה הבדואית בנגב ולקידום שילובם של האזרחים הבדואים בנגב בכלכלה ובחברה הישראלית אשר תכלול את הפעולות המפורטות להלן (להלן: "תוכנית הפיתוח").

ב. לקבוע כי החלטה זו תחול על כל האוכלוסייה הבדואית המתגוררת בנפת באר שבע של משרד הפנים (להלן: "האוכלוסייה הבדואית בנגב") וכי, בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 בנושא אזורי עדיפות לאומית, הרשויות המקומיות הבדואיות שבנפת באר שבע של משרד הפנים, לרבות כל רשות מקומית בדואית שתקום במהלך תקופת התוכנית, ככל שתהיה כזו, יוגדרו כיישובים בעלי עדיפות לאומית לצורכי החלטה זו, הכל כמפורט בסעיף 19 להחלטה זו.

2. לקבוע את המטרות הבאות לתוכנית הפיתוח:

- א. לקדם את המצב הכלכלי של האוכלוסייה הבדואית בנגב.
- ב. לחזק את הרשויות המקומיות הבדואיות, לשפר את מצבן הכלכלי ואת תנאי החיים בהן.
- ג. לחזק את חיי החברה, את הקהילות ואת המנהיגות ביישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב.

3. לפעול להשגת המטרות שלעיל תוך שימת דגש על השקעה בנשים ובצעירים, בפרט בתחומי התעסוקה וההשכלה, מתוך הכרה בכך שלקידום שתי קבוצות אלו תרומה מיוחדת להגברת הצמיחה והפיתוח הכלכליים של כלל האוכלוסייה הבדואית בנגב, ובאמצעות היעדים והפעולות שלהלן:

א. העלאת שיעור התעסוקה של האוכלוסייה הבדואית בנגב תוך גיוון מקומות התעסוקה והגברת השילוב של המועסקים במשק הישראלי.

עיקרי הפעולות שיבוצעו למימוש יעד זה:

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

(1) **הקמת והפעלת מרכזי תעסוקה ביישובים והמשך הפעלת מרכז תעסוקה אזורי:** משרד התמ"ת יפעל להתקשרות בכפוף לכל דין עם ג'וינט ישראל, ובשיתוף עם המשרד לפיתוח הנגב והגליל, לצורך הקמת והפעלת מרכזי תעסוקה ביישובים ומרכז תעסוקה אזורי לפי הפירוט הבא:

המשרד ימשיך להפעיל את המרכזים הקיימים ביישובים חורה ושגב שלום, וכן את המרכז האזורי ויקים 6 מרכזים ביישובים חדשים – באבו בסמה, ברהט, בערעה, בלקיה, בכסיפה ובתל שבע (לאו דווקא על-פי הסדר הנ"ל), והכל לקידום מגוון היבטי התעסוקה בכל יישוב לרבות ההכוונה, ההכשרה והליווי התעסוקתיים.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
33.03	28.03	5.00	7.52	1.00	7.10	1.00	6.09	1.00	5.10	1.00	2.23	1.00	מרכזי תעסוקה ביישובים (לא כולל אבו בסמה ורהט)
27.50	27.50	0.00	10.80	0.00	6.30	0.00	4.12	0.00	3.47	0.00	2.81	0.00	מרכז תעסוקה אזורי
9.81	9.81	0.00	2.42	0.00	2.45	0.00	2.14	0.00	1.83	0.00	0.97	0.00	מרכז תעסוקה רהט
5.30	5.30	0.00	1.54	0.00	1.55	0.00	1.23	0.00	0.97	0.00	0.00	0.00	מרכז תעסוקה אבו בסמה
75.64	70.64	5.00	22.28	1.00	17.39	1.00	13.57	1.00	11.37	1.00	6.02	1.00	סה"כ – הממשלה
25.25	25.25												ג'וינט ישראל (על-פי הודעתם)
100.89	100.89		28.33		23.44		19.62		17.42		12.07		סה"כ - כולל ג'וינט (לפי פריסה של 5.05 לשנה)

* כולל 5 מלשי"ח מתקציב המשרד לפיתוח הנגב והגליל. יובהר כי תקציבי המשרד לפיתוח הנגב והגליל יוכלו לשמש לצורך הפעלת כל אחד ממרכזי התעסוקה בכל יישוב והכל בהתאם לסיכומים שיושגו בין המשרד לבין משרד התמ"ת. ** יובהר, כי במסגרת התקציב המיועדת לכל שנה, סדר פתיחת המרכזים והחלוקה התקציבית שתקבל על פיו במסגרת התקציב הנתון בכל שנה, ייקבעו על ידי משרד התמ"ת בתיאום עם ראש צוות היישום.

(2) **פיתוח אזורי תעשייה קיימים:** משרד התמ"ת ימשיך את פיתוחם של אזורי התעשייה הבאים: 'עידן הנגב', שגב שלום, ערוער ואזורי תעשייה במועצה האזורית אבו בסמה; כן יסייע במימון הקמת מנהלת אזורי תעשייה באבו בסמה - והכל בהתאם לכללי מינהל אזורי פיתוח במשרד התמ"ת. לאחר השלמת הפיתוח שיבוצע במסגרת תכנית זו, אזורי התעשייה יושלמו ויועברו לאחריות הרשויות המקומיות.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
68.00	68.00	0.00	2.66	0.00	14.38	0.00	19.96	0.00	7.00	0.00	24.00	0.00	המשך פיתוח אזורי "עידן הנגב" - השלמת 300 דונם
50.00	46.00	4.00	10.00	1.00	11.50	1.00	13.50	1.00	5.00	1.00	6.00	0.00	פיתוח אזורי אבו בסמה - 200 דונם
13.00	12.00	1.00	2.00	1.00	3.00	0.00	3.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00	פיתוח שלב ב' והשלמות באזורי שגב שלום - 70 דונם
8.00	8.00	0.00	1.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00	1.00	0.00	2.00	0.00	השלמות פיתוח אזורי ערוער - 25 דונם
2.50	2.50	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	סיוע למינהלת אזורי תעשייה של אבו בסמה
141.50	136.50	5.00	28.16	2.00	31.38	1.00	38.96	1.00	15.50	1.00	22.50	0.00	סה"כ

(3) מתן תמריצים למעסיקים באמצעות מסלול תעסוקה לאוכלוסייה הבדואית: משרד

התמ"ת יפעיל מסלול ייחודי למעסיקים אשר יעסיקו בדואים בענפי התעשייה, והכל תוך

התאמת רכיבי המסלול לצורכי התעסוקה במגזר הבדואי בנגב.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
44.00	22.00	22.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	4.00	4.00	3.00	3.00	מסלול מעסיקים

(4) הכשרות מקצועיות: משרד התמ"ת יקדם את ביצוען של הכשרות למבוגרים ושל לימודי

הנדסאות למבוגרים, לרבות באמצעות פתיחת כיתות ומתן תמיכות ללומדים במסגרת

מבחני התמיכה הקיימים לסיוע בעלות שכר הלימוד, דמי קיום והוצאות נלוות נוספות

לצורך לימודיהם. תכנית לימודי ההנדסאות תיבחן מדי שנה על ידי צוות משותף של משרד

התמ"ת, אגף התקציבים במשרד האוצר וראש מטה היישום כהגדרתו בפרק היישום להלן.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
33.80	20.80	13.01	5.51	2.00	5.51	2.00	5.51	2.00	4.28	2.00	0.00	5.01	הכשרה טכנולוגית הנדסאים
10.00	3.00	7.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.00	2.00	0.00	2.00	הכשרת מקצועות למבוגרים
43.80	23.80	20.01	6.51	3.00	6.51	3.00	6.51	3.00	4.28	4.00	0.00	7.01	סה"כ

(5) הרחבת פעילות לעידוד יזמות עסקית: משרד התמ"ת ירחיב את פעולת הסוכנות לעסקים

קטנים ובינוניים במגזר הבדואי בנגב, תוך מתן דגש ליזמות עסקית של נשים.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
14.00	9.00	5.00	1.10	0.90	2.85	1.15	1.10	0.90	2.85	1.15	1.10	0.90	יזמות עסקית

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

(6) **מיזמים חקלאיים:** משרד החקלאות יפעל לפיתוח תחום העדר באמצעות הקמת מכלאות לעדרים בדודאים ובחורה, על מנת להעמיד פתרון למגדלי העדרים ולהוציא את העדרים מהיישובים, ועל ידי כך לשפר את תנאי החיים בהם. כן יפעל לקידום המחקר העוסק בהשבת העדר ובטיפוחו.

משרד החקלאות יקים ויפתח מיזמים חקלאיים במועצה האזורית אבו בסמה, על פי תוכנית שתיקבע ע"י המשרד בתיאום עם המועצה האזורית.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
12.00	12.00	0.00	0	0.00	3.00	0.00	3.00	0.00	3.00	0.00	3.00	0.00	מכלאות צאן - דודאים
2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.00	0.00	0.00	0.00	מכלאות צאן - חורה
2.00	0.00	2.00	0.00	0.25	0.00	0.25	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	0.50	מיזמים חקלאיים אבו בסמה
1.50	0.00	1.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	0.50	מחקר השבת עדר
17.50	14.00	3.50	3.00	0.50	3.00	0.50	3.00	1.00	5.00	1.00	0.00	0.50	סה"כ

ב. קידום ההשכלה בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב במטרה לתמוך בתעסוקתם.

על מנת לקדם את השתלבותם של הבדואים בנגב בתעסוקה, לגוון את תעסוקתם ולשפר את הכנסתם, תתבצע השקעה בקידום ההתמדה בלימודים, בצמצום הפערים ובשיפור ההישגים הלימודיים של ילדים ובני נוער, תוך שימת דגש מיוחד על השקעה במצוינות וכן על הכנה להשתלבות בשוק התעסוקה. כן תתבצע השקעה בהשלמת השכלה למבוגרים, עם דגש על נשים.

עיקרי הפעולות שיבוצעו למימוש יעד זה:

משרד החינוך

(1) **תוכניות ייעודיות לשיפור הישגים לימודיים, לצמצום פערים, להרחבת ההתמדה בלימודים ולהשלמת בגרויות:** משרד החינוך יפעיל תכניות לצמצום הנשירה וכן יפעיל

תוכניות הכוללות שעות תגבור לימודי תלמידים מתקשים, השלמת בגרות לנבחני משנה, אבהון ואיתור לקויות למידה וליווי תלמידים מאובחנים.

(2) **שדרוג מערכת החינוך הטכנולוגי-מדעי והקמת חטיבת לימודים טכנולוגיים על תיכונות:** משרד החינוך ירחיב את היקף הפעלתן של תוכניות ללימודים טכנולוגיים ולימודים לתעודת בגרות, יפתח מסלולי המשך לכיתות יג'-יד' (טכנאים והנדסאים), ישדרג מעבדות טכנולוגיות וכן יפעל לפתיחת מגמות טכנולוגיות בהלימה לצרכי המשק והכלכלה ולרחבת פרויקטים ותוכניות לשילוב תלמידים בתעשייה.

(3) **חיזוק המצטיינים וקידום המצוינות:** משרד החינוך יפעיל מרכזים ותוכניות לתלמידים מצטיינים לעידוד המצוינות.

(4) **חינוך לקריירה:** משרד החינוך יפעיל תוכנית לתלמידי כיתות יב' המתמקדת בהכנת התלמידים לקראת שילוב באקדמיה ובתעסוקה.

(5) **השלמת השכלה:** משרד החינוך יפעיל מגוון תוכניות להשלמת השכלה למבוגרים בדגש על נשים, מרמת טרום יסוד ועד להשלמת תעודת בגרות.

(6) **הקמת כיתות גן וכיתות לימוד בביה"ס:** הקמת כיתות גן וכיתות ביה"ס תבוצע עפ"י תוכנית החומש המתוכננת לנושא זה לשנים 2012-2016 אשר עתידה להגיע לאישור הממשלה בהחלטה נפרדת בעת קרובה.

תקציב:

שם התוכנית	2012		2013		2014		2015		2016		סיכום		סה"כ תקציב כולל
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	
צמצום פערים לימודיים במגזר תוכניות ייעודיות לשיפור הישגים לימודיים, לצמצום פערים, להרחבת ההתמדה בלימודים ולהשלמת בגריות	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	12.50	12.50	25.00
שדרוג מערכת החינוך טכנולוגי - מדעי	1.06	0.00	2.12	0.00	3.18	0.00	4.24	0.00	4.77	0.00	15.37	15.37	15.37
חינוך טכנולוגי - הרחבת מסלול טו"ב (טכנאי ובגרות)	0.00	0.05	0.71	0.00	1.08	0.00	1.53	0.00	0.00	1.43	4.80	0.00	4.80
הקמת מרכזי מצוינות	0.75	0.18	1.36	0.32	1.96	0.46	1.81	0.42	1.81	0.42	7.70	1.80	9.50
חינוך לקריירה	0.93	0.00	0.93	0.00	0.93	0.00	0.93	0.00	0.93	0.00	4.67	0.00	4.67
השלמת השכלה למבוגרים	2.20	0.00	2.20	0.00	2.20	0.00	2.20	0.00	2.20	0.00	11.00	0.00	11.00
תכניות בתחום החינוך הבלתי פורמאלי*	5.95	2.1	5.95	2.1	5.95	2.1	5.95	2.1	5.95	2.1	29.75	10.50	40.25
סה"כ	16.16	4.82	17.82	5.63	19.49	6.14	20.40	6.56	20.93	6.45	94.79	29.60	124.39

* פירוט על החינוך הבלתי פורמאלי מובא בסעיף ה(1) בהמשך.

** למניעת כפל תקצוב יובהר, שחלק מהסעיפים הצפויים להיכלל בתוכנית כאמור בסעיף (ב) זה ובסעיף (ה) להלן, כבר שולבו בבסיס תקציב משרד החינוך לשנים 2011-2012. לפיכך, ככל שפריט בתוכנית הוכלל כבר, באותו היקף כספי, לאותה מטרה ולאותו פרק זמן בבסיס התקציב, כאמור, יראו אותו כאילו תוקצב במסגרת התוכנית.

ג. פיתוח תשתיות בדגש על תשתיות תומכות תעסוקה, השכלה וחברה

עיקרי הפעולות שיבוצעו למימוש יעד זה:

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

(1) שיפור הנגישות התחבורתית של האוכלוסייה הבדואית למוסדות השכלה ולמקומות

לתעסוקה: משרד התחבורה – מינהל תשתיות ומינהל היבשה ישפרו את נגישות יישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב למוקדי השכלה ותעסוקה באמצעות הרחבת הפריסה של תחבורה ציבורית סדירה בקוים היישובים והבין-עירוניים, שיפור של תשתיות תחבורה ציבורית למטרה זו ופיתוח עורקי התחבורה הראשיים ושיפור הבטיחות בעורקי התחבורה ביישובים.

תקציב:

תקציב (במיליון ₪)	2012		2013		2014		2015		2016		סיכום		סה"כ תקציב כולל
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	
מינהל התשתיות	11.95	11.95	11.95	11.95	11.95	11.95	11.95	11.95	11.95	11.95	59.75	59.75	119.50
תחבורה ציבורית כללי	21.60	0.00	21.60	0.00	21.60	0.00	21.60	0.00	21.60	0.00	108.00	0.00	108.00
תשתיות כלליות	5.20	0.00	2.27	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7.47	0.00	7.47
תחבורה ציבורית - אבו-בסמה	0.00	0.00	3.92	3.92	3.92	3.92	3.92	3.92	3.92	3.92	15.68	15.68	31.36
תשתיות אבו-בסמה	5.68	0.00	4.53	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10.21	0.00	10.21
סה"כ	44.42	11.95	44.27	15.87	37.47	15.87	37.47	15.87	37.47	15.87	201.10	75.43	276.53

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

(2) מסגרות לילדים: משרד התמ"ת יקצה תקציב להגדלת היקף הילדים והמסגרות הנהנים

מסבסוד שכר הלימוד וההפעלה במעונות יום, במשפחתונים ובצהרונים – בהתאם למבנה התמיכה שנקבעו על ידי המשרד בעניין זה, וירחיב את ההכרה על צהרונים לכל צהרון שיעמוד בנוהל המשרד.

תקציב:

תקציב (במיליון ₪)	2012		2013		2014		2015		2016		סיכום		סה"כ תקציב כולל
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	
מעונות יום משפחתונים וצהרונים	4.00	0.00	4.50	0.00	4.50	0.00	5.00	0.00	6.00	0.00	24.00	0.00	24.00

משרד הבינוי והשיכון

(3) הקמת מבני ציבור:

(א) משרד הבינוי והשיכון יפעל להקמת מבני ציבור ביישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב. פירוט המבנים ייקבע על בסיס בחינת מלאי מוסדות הציבור הקיימים בכל יישוב, בחינת צורכי היישובים מול ראשי הרשויות המקומיות ובהתאם לקריטריונים המקובלים במשרד.

(ב) במסגרת זו, וכחלק מהמאמץ הכולל להשלמת תשתיות ביישובי אבו בסמה, יקים משרד הבינוי והשיכון מבנים רב תכליתיים ומגרשי ספורט משולבים ביישובי המועצה האזורית אבו בסמה בתקציב כולל של 13.9 מלש"ח.

(ג) משרד הבינוי והשיכון יקצה סך של 5 מלש"ח לצורך הקמת בריכת שחייה עבור תושבי האזור באחד מיישובי הרשויות המקומיות הבדואיות. פרטי ואופן הקמת הבריכה, לרבות מיקומה, יסוכמו בין משרד הבינוי והשיכון בהיוועצות עם הוועדה המקצועית האזורית כהגדרתה בסעיף 8 להלן, ומשרד התרבות והספורט, בין היתר תוך התייחסות למקורות המימון הנוספים של היישוב בו מיועדת הבריכה לקום.

(ד) הצטיידות והבאת המבנה להתחלת הפעלה: משרד הבינוי והשיכון יקצה עד 5% מתקציב מבני הציבור על פי החלטה זו, לשם השקעה בהצטיידות לחלק מהמבנים שייבנו, על פי הצורך, ולשם הבאת המבנה להתחלת הפעלה. המנגנון לפיו יוקצו תקציבים למטרה זו והקריטריונים להפעלתם, ייקבעו בתאום בין משרד הבינוי והשיכון, משרד החינוך, וגורמים נוספים לפי העניין, ובתאום עם הוועדה המקצועית האזורית ויובאו לאישור ועדת ההיגוי כחלק מתוכנית העבודה של משרד הבינוי והשיכון.

תקציב:

תקציב (במיליון ₪)	2012		2013		2014		2015		2016		סיכום		סה"כ תקציב כולל
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	
מבני ציבור	4.57	0.00	11.96	0.00	21.33	0.00	17.34	0.00	14.98	0.00	70.18	0.00	70.18
בריכה	0.00	0.00	0.00	0.00	5.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.00	0.00	5.00
אבו בסמה	2.50	0.00	2.50	0.00	2.50	0.00	3.20	0.00	3.20	0.00	13.9	0.00	13.9
סה"כ	7.07	0.00	14.46	0.00	28.83	0.00	20.54	0.00	18.88	0.00	89.08	0.00	89.08

(4) סבסוד הוצאות פיתוח מגרשים: משרד הבינוי והשיכון יסבסד הוצאות פיתוח מגרשים בשיעור של 50% ביישובים הכלולים בהחלטה זו (בהתאם למקובל כיום באזורי עדיפות לאומית א' לבנייה רוויה), עבור רוכשי מגרשים למגורים ובלבד, שרוכשים אלו אינם

זכאים לכל סבסוד אחר בגין הוצאות פיתוח מגרשים מכוח החלטת ממשלה המוגשת יחד עם החלטה זו לאישור הממשלה (בנושא הסדרת התיישבות הבדואים בנגב, מס'...), ושצפיפות הבנייה במגרש לא תפחת מ-4 יחידות דיור לדונם נטו. רוכש יחיד של מגרש יהיה זכאי לחלק היחסי של הסבסוד ובלבד שגודל המגרש שרכש קטן או שווה ל - 250 מ"ר. רכשו שניים ומעלה מגרש בצפיפות האמורה, יהיו זכאים, כל אחד מהרוכשים, לסבסוד בגין יח"ד אחת בלבד ועבור יתרת המגרש ישולם חיוב מלא.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	שם התוכנית
50.00	50.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	סבסוד מגרשים

הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב

(5) **השלמות פיתוח בשכונות ותיקות:** בהמשך להחלטה מס' 881 מיום 25.9.2003 (ערב/15) בעניין השלמות פיתוח בשכונות ותיקות, הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב תבצע סקר צרכים להשלמות פיתוח בשכונות ותיקות ביישובי התוכנית, ותשלים את הפיתוח הנדרש על פי תוצאות הסקר.

מימון התוכנית ייעשה מהמקורות הבאים:

(א) מיתרת הכספים שלא מומשו במסגרת החלטה מס' 881 בנושא זה ומימון מהכנסות מרוכשי מגרשים לרבות משיווק יתרת המגרשים בשכונות הוותיקות, והכל בהתאם לסיכום הדברים שבין מנהל מקרקעי ישראל לבין אגף התקציבים מיום 3 בספטמבר, 2003.

(ב) השלמות שיידרשו בסכומים העולים על יתרות הכספים מהחלטה מס' 881 בתחום זה – יבוצעו עפ"י תיאום בין הרשות להסדרת התיישבות הבדואים ואגף התקציבים במשרד האוצר.

משרד הבריאות

(6) משרד הבריאות יפעל לקידום שירותי הבריאות במגזר הבדואי לפי הפירוט הבא:

(א) **השלמת תשתיות בריאות ביישובי אבו בסמה:** במסגרת השלמת תשתיות בריאות ביישובי אבו בסמה, יקים ויפעיל משרד הבריאות לפחות 2 תחנות לבריאות המשפחה. התחנות יוקמו ויופעלו במסגרת המבנים הרב תכליתיים ביישובים בהן יוקמו. מימון

הקמת התחנות והפעלתן ייעשה מיתרת כספי החלטת ממשלה מס' 3956 (ערב/40) לסעיף זה.

(ב) **הרחבת תוכנית צמצום תמונת תינוקות בדואים:** פיתוח והפעלת תוכניות התערבות מותאמות למגזר הבדואי באופן שיפעלו לצמצום את שיעור המומים המולדים ושיעור תמונת התינוקות.

(ג) **פרויקטים נוספים:** הפעלת פרויקטים נוספים לקידום שירותי הבריאות במגזר הבדואי, עליהם יוחלט עם משרד האוצר ובתיאום עם ראש מטה היישום, לרבות הכשרת כוח-אדם, תוכניות קידום בריאות מותאמות למגזר ופיתוח תחנות לבריאות המשפחה.

תקציב:

סח"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
3.60	3.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.60	0.00	בריאות - אבו-בסמה
2.00	1.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.50	0.50	0.50	0.50	פיתוח ופעלת תוכנית לצמצום תמונת תינוקות בדואים
8.00	4.50	3.50	0.00	0.00	0.00	1.50	1.50	1.00	1.50	0.50	1.50	0.50	פרויקטים מותאמים לצרכים הייחודיים של המגזר
13.60	9.10	4.50	0.00	0.00	0.00	1.50	1.50	1.00	4.10	1.00	3.50	1.00	סה"כ

משרד התשתיות – רשות המים, המינהל לפיתוח תשתיות ביוב (המילת"ב)

(1) **השלמת הסדרתם של קווי הולכה והקמתם של פתרונות קצה זמניים לביוב עד להקמתן של תשתיות ביוב קבועות ביישובי המועצה האזורית אבו בסמה:** כחלק מהמאמץ הכולל להשלמת תשתיות ביישובי אבו בסמה, המינהל לפיתוח תשתיות ביוב יעמיד מתקניו הקיים 40 מל"ש, שנותרו כיתרה מהחלטת ממשלה מס' 3956 (ערב/40) מיום ה-22 ליולי, 2005. בכפוף להעמדת התקציב בהתאם להחלטה זו, יבוטל סעיף 3(א) בהחלטת הממשלה הנ"ל. תקציב זה ישמש את המינהל לפיתוח תשתיות ביוב ומים (מילת"ב) לצורך ביצוע כלל הפעולות הנדרשות לשם הסדרת קווי הולכה והקמת פתרונות קצה זמניים עבור יישובי אבו בסמה. מימון הפרויקטים יעשה בצורה של מענק והלוואה. קצב ואופן חלוקת התקציב ייעשו בהתאם לקצב גידול האוכלוסייה ויכולת המימון של כל פרויקט, ויקבעו פה אחד על-ידי ועדה שתוקם לצורך מטרה זו. בראש הוועדה יעמוד נציג המילת"ב והיא תכלול נציג מאגף התקציבים במשרד האוצר, נציג ממשרד הפנים ונציג מהרשות להסדרת התיישבות הבדואים. הפתרונות הזמניים ייבנו בתיאום עם המועצה האזורית אבו בסמה והרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב, בהתאם לקצב אכלוס כל

ישוב ויישוב ובהתאם לתוכניות שהמועצה האזורית אבו בסמה תגיש למילת"ב ושיאושרו על ידי המילת"ב.

שימוש ביתרות התקציב, ככל שיהיו, לשם מימון של פרויקטים נוספים מעבר לפרויקטים הזמניים או החלטה על הקמת פתרונות קבע בהתאם לקצב אכלוס היישובים, יבוצע באישור אגף תקציבים ובתיאום עם המילת"ב, עם המועצה האזורית אבו בסמה, עם ראש מטה היישוב ועם הרשות להסדרת התיישבות הבדואים.

תקציב: 40 מלש"ח.

ד. חיזוק הביטחון האישי

המשרד לביטחון פנים

(1) **חיזוק הביטחון האישי של התושבים ביישובים:** המשרד לביטחון פנים יפעל לחיזוק הביטחון האישי ביישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בתחומי הפשע, הסמים, החקירות, התנועה, הנוער ועוד, לרבות באמצעות חיזוק הפעילות בתחומי מניעת האלימות ומניעת תופעות סיכונים ופעולה לחיזוק מערך ההתנדבות ביישובים. למטרה זו יורחב ויחזק היקף כוחות השיטור המקומיים ב'מתחם העיירות' בהתאם לסיכום התקציבי שנחתם מיום 5.5.2011.

תקציב:

תקציב (במיליון ₪)	2012		2013		2014		2015		2016		סיכום		סה"כ תקציב כולל
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	
שם התוכנית	0.00	35.00	0.00	45.00	0.00	45.00	0.00	45.00	0.00	45.00	0.00	215.00	215.00
חיזוק - מתחם עיירות	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

ה. חיזוק ופיתוח חיי החברה, הקהילתיות והמנהיגות ביישובים והרחבת שירותי הרווחה.

הממשלה רואה חשיבות בפיתוח חיי החברה והקהילה ביישובים ובחיזוק יכולות אישיות וכישורים מנהיגותיים בקרב ילדים ובני נוער. למטרה זו תפעל להרחבת היקף הפעילות בתחום החינוך הבלתי פורמאלי ביישובים, וכן תבצע פעולות לחיזוק הסגל הבכיר ברשויות המקומיות. בנוסף, יורחב היקף שירותי הרווחה העל-אזוריים ושירותי הרווחה לתושבי המועצה האזורית אבו בסמה.

עיקרי הפעולות שיבוצעו למימוש יעד זה:

משרד החינוך

(1) **פיתוח והרחבת תחום החינוך הבלתי פורמאלי:** משרד החינוך יתקצב פעילויות בתחום החינוך הבלתי פורמאלי בדגש על העצמה ופיתוח של יכולות אישיות, על פיתוח מנהיגות צעירה ועל חיזוק הקהילתיות. כמו כן יפעיל המשרד תוכנית להשלמת השכלה לנוער מנותק.

האגף הביטחוני-חברתי שבמשרד הביטחון יהיה חבר בצוות ההיגוי המחוזי לתיאום התוכניות והפעילויות.

תקציב:

התקציב הנקוב מטה נכלל בטבלה המסכמת המופיעה בסעיף ב' לעיל:

תקציב (במיליון ₪)	2012		2013		2014		2015		2016		סיכום		סה"כ תקציב כולל
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	
שם התוכנית	2.1	5.95	2.1	5.95	2.1	5.95	2.1	5.95	2.1	5.95	10.5	29.76	40.26
תכנית בתחום החינוך הבלתי פורמאלי													

משרד התרבות והספורט

(2) **פיתוח הספורט ההישגי והעממי:** משרד התרבות והספורט יפעיל, בכפוף לכל דין, מגוון פעילויות לפיתוח הספורט ההישגי (ענפי הכדור לסוגיהם, אתלטיקה קלה) והעממי (אופניים) ביישובי התוכנית.

תקציב:

תקציב (במיליון ₪)	2012		2013		2014		2015		2016		סיכום		סה"כ תקציב כולל
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	
שם התוכנית	0.13	0.78	0.13	0.78	0.13	0.78	0.13	0.78	0.13	0.78	0.65	3.88	4.53
משרד התרבות והספורט													

האגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון

(3) **הפעלת פעילויות בתחומי החברה, ידיעת הארץ והמנהיגות:** האגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון יפעיל סיורי ידיעת הארץ והכרת יחידות צה"ל לתלמידים ביישובי הרשויות המקומיות הבדואיות, קייטנות לילדי כוחות הביטחון וסמינרים לפיתוח המנהיגות.

תקציב:

תקציב (במיליון ₪)	2012		2013		2014		2015		2016		סיכום		סה"כ תקציב כולל
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	
שם התוכנית	0.23	0.52	0.23	0.52	0.23	0.52	0.23	0.52	0.23	0.52	1.13	2.60	3.73
האגף המדיני בטחוני במשרד הביטחון													

המשרד לפיתוח הנגב והגליל

(4) הפעלת תוכנית לקידום המצטיינים והמצוינות: המשרד לפיתוח הנגב והגליל ירחיב את הפעלתה של התוכנית לטיפוח המצוינות בקרב תלמידי תיכון בכלל יישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב.

בהתאם לסיכום בין המשרד לפיתוח הנגב והגליל לבין החברה למתנ"סים, תפעל החברה למתנ"סים לגייס תקציב מקביל לצורך הפעלת התוכנית לקידום המצטיינים והמצוינות בסך של 2 מלש"ה לשנה, ובסך הכל לגיוס 10 מלש"ה לכל תקופת התוכנית.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
10.00	0.00	10.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00	2.00	תוכנית מצוינות - המשרד לפיתוח נגב וגליל

(5) **הקמת מרכזי צעירים:** המשרד לפיתוח הנגב והגליל יפעיל בחלק מיישובי הרשויות

המקומיות הבדואיות מרכזי צעירים ליצירת עוגן חברתי לצעירים ביישוב, עם דגש על

קידום השכלה, תעסוקה ומנהיגות לצעירים.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
2.25	0.00	2.25	0.00	0.75	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	0.25	0.00	0.25	משרד הנגב והגליל - מרכז צעירים

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

(6) **הרחבת שירותי הרווחה האזוריים והיישוביים:** משרד הרווחה והשירותים החברתיים

ירחיב את השירותים האזוריים הניתנים לאוכלוסייה הבדואית על ידי הקמת מסגרת חוץ

ביתית לילדים ולבני נוער בדואים ('אורחות במדבר') ומסגרת לטיפול בצעירים בסיכון

('אוהל חם'), והפעלת תוכניות מגיעה וטיפול בלשכות הרווחה ביישובי הרשויות המקומיות

הבדואיות בנגב, במסגרת נהלי התקצוב הקיימים של משרד הרווחה והשירותים

החברתיים.

כן יפעיל המשרד שירות רווחה ניד ביישובי המועצה האזורית אבו בסמה.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
24.00	20.50	3.50	5.50	0.70	5.00	0.70	4.50	0.70	2.50	0.70	3.00	0.70	משרד הרווחה והשירותים החברתיים

משרד הפנים

(7) **חיזוק הסגל הבכיר ברשויות המקומיות הבדואיות:** משרד הפנים יפעל לסייע לרשויות

המקומיות הבדואיות להפעיל תוכנית לחיזוק יכולות הניהול, לרבות בתחום הכלכלה,

הארגון ומתן השירות, של בעלי התפקידים הבכירים ברשויות המקומיות הבדואיות בנגב.

תקציב:

סח"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
2.48	2.48	0.00	0.00	0.00	0.78	0.00	0.81	0.00	0.55	0.00	0.34	0.00	משרד הפנים - חיווק הסגל הבכיר

4. להורות למשרד ראש הממשלה להביא לאישור ועדת שרים לענייני האוכלוסייה הערבית הדרוית והצ'רקסית בתוך 120 יום השלמה לתוכנית הפיתוח אשר תתייחס לפעולות אשר יינקטו ביחס לחיילים משוחררים מקרב האוכלוסייה הבדואית.

יישום

5. לקבוע כי מטת היישום לתוכנית להסדרת התיישבות הבדואית בנגב שיוקם במשרד ראש הממשלה בהתאם להחלטה המוגשת לממשלה במקביל להחלטה זו (מס'...) (להלן "מטת היישום"), באמצעות ראש מטת היישום. יהיה אחראי על יישום תוכנית הפיתוח.

6. תפקידי ראש מטת היישום, כהגדרתו בהחלטה המוגשת לממשלה במקביל להחלטה זו (מס'...), יהיו כדלהלן:

- לנהל את יישום תוכנית הפיתוח על כל היבטיו.
- לבצע מעקב ובקרה אחר יישום תוכנית הפיתוח, לרבות מעקב אחר ביצוע תוכניות העבודה של המשרדים המפעילים את התוכנית.
- לגבש, במידת הצורך, נהלי עבודה בין משרדי הממשלה לבין הרשויות המקומיות הבדואיות, לצורך יישום תוכנית הפיתוח ביישובים.
- לבצע שינויים במרכיבי התוכנית בהתאם לקצב התקדמות ביצועה ולשינויים שיעלו במהלך ביצועה, ולפעול להסרת חסמים במידת הצורך.
- לבצע הסטות והעברות תקציביות בין תקנות תקציביות של משרד מסוים לרבות בין פעולות ויחידות של אותו המשרד בתוך תוכנית הפיתוח, בכפוף להוראות כל דין, באישור המשרד הרלבנטי ובתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר.
- לבצע הסטות והעברות תקציביות בין תקציבים של משרדים שונים המפעילים את התוכנית, בכפוף לאישור ועדת ההיגוי, בתיאום עם משרד האוצר ובהתאם להוראות כל דין.

7. להקים ועדת היגוי (להלן: "ועדת ההיגוי") בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אשר את עבודתה ירכז מטת היישום, אשר תפעל באופן שיפורט להלן:

א. הוועדה תתכנס בהשתתפות מנכ"ל המשרדים הבאים: משרד האוצר, משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, משרד החינוך, המשרד לביטחון פנים, משרד הפנים, משרד הבריאות, המשרד לפיתוח הנגב והגליל, משרד הבינוי והשיכון, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, משרד הביטחון - האגף הביטחוני-חברתי, משרד התרבות והספורט, משרד התשתיות (להלן: "**המשרדים המפעילים את התוכנית**") וכן בהשתתפות הממונה על התקציבים במשרד האוצר, מנהל רשות מקרקעי ישראל, ראש הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב וראש הרשות לפיתוח כלכלי במגזרי המיעוטים, או נציג בכיר מקרב עובדי משרדם.

ב. הוועדה תתכנס לפחות אחת לחצי שנה.

ג. הוועדה תדווח לממשלה על אודות ביצוע והתקדמות תוכנית הפיתוח, באמצעות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אחת לחצי שנה.

ד. הוועדה תהיה אחראית לאשר את תוכניות העבודה המפורטות של כל המשרדים המפעילים את התוכנית (שיכללו גם מדדי הצלחה של התוכניות), בהתאם למטרות וליעדי התוכנית, כמפורט להלן, מדי שנה.

ה. במידת הצורך, הוועדה תפעל על מנת להסיר חסמים המונעים או מעכבים את המשך יישום תוכנית הפיתוח.

ו. הוועדה מוסמכת לאשר הסטות תקציביות בין תקנות תקציביות של משרדים שונים המפעילים את התוכנית, בהתאם להוראות כל דין, בתיאום עם משרד האוצר ובהתאם לבקשתו של ראש מטה היישום.

ז. הוועדה מוסמכת למנות ועדות משנה מקרב חבריה אשר יעסקו בתחומים ספציפיים הנוגעים לתוכנית הפיתוח.

8. להקים ועדה מקצועית אזורית (להלן: "**הוועדה המקצועית האזורית**") בראשות ראש מטה היישום, אשר תפעל באופן שיפורט להלן:

א. חברי הוועדה יהיו: ראשי הרשויות המקומיות הבדואיות, נציג מכל אחד מהמשרדים המפעילים את התוכנית (ממחוז דרום או ממטה המשרד לפי שיקול דעת כל משרד, אשר ימונו על ידי המנכ"לים של כל אחד מהמשרדים) וראש הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב או נציגו. ראש מטה היישום יוכל למנות כחברים גורמים נוספים על פי שיקול דעתו ובכלל זה גורמים חוץ ממשלתיים מקומיים ככל שימצא לנכון.

ב. הוועדה המקצועית האזורית תתכנס אחת לשלושה חודשים. ראש מטה היישום יחליט על קיום ישיבות נוספות לפי שיקול דעתו, בהתאם לבקשות שיעלו, ככל שיעלו, מצד חברי הוועדה המקצועית האזורית, ובהתאם לצורך.

ג. הוועדה המקצועית האזורית תלווה את הביצוע של תוכנית הפיתוח ברמה היישובית והאזורית, תפעל להסרת חסמים ולהתאמת הכלים המוצעים על ידי משרדי הממשלה לצרכים המקומיים.

ד. הוועדה המקצועית האזורית תפעל להגברת התיאום בין משרדי הממשלה בביצוע תוכנית הפיתוח ברמה היישובית והאזורית, ובינם לבין ראשי היישובים הנכללים בתוכנית ותהווה מסגרת לתיאום ולתקשורת בין התושבים לבין גורמי הביצוע של תוכנית הפיתוח. הוועדה תציע מהלכים לשיפור מתמיד של יישום תוכנית הפיתוח.

ה. הוועדה תדווח אחת לחצי שנה לוועדת ההיגוי על אודות התקדמות התוכנית ועל קשיים ביישומה ותהיה כפופה להחלטותיה.

9. לנהל את תהליך יישום התוכנית באופן שיפורט להלן:

א. משרדי הממשלה הלוקחים חלק בתוכנית יגישו לראש מטה היישום תוכניות עבודה מפורטות (הכוללות גם מדדי הצלחה) למימוש הפעולות שבתחום אחריותם לשנים 2012 - 2013, בתוך 45 יום. תוכניות אלו יתייחסו גם לפעולות המתוכננות ביחס לכל יישוב בדואי באופן מפורט.

ב. תוכניות העבודה הסופיות יובאו על ידי ראש מטה היישום לאישור ועדת ההיגוי.

ג. בטרם הבאת התוכנית לאישור ועדת ההיגוי, יבחן ראש מטה היישום יחד עם מנהלי המחוזות והצוותים הרלבנטיים של המשרדים המפעילים את התוכנית, את מידת התאמת תוכנית העבודה המוצעת על ידי כל משרד לכל יישוב, בהתאם לצורכי היישוב כפי שיוצגו על ידי ראשי היישובים בדיאלוג שיתנהל בין כל הגורמים המעורבים. במידת הצורך יעודכנו תוכניות העבודה של המשרדים בהתאם לתוצאות תהליך זה.

ד. אחת לחצי שנה יגיש מנכ"ל כל משרד מהמשרדים המפעילים את התוכנית לוועדת ההיגוי, דו"ח על אודות ביצוע התוכנית המתייחס גם לעמידה במדדי תוכנית העבודה המשרדית שאושרה, לקשיים ביישומה ולפעולות שמוצע על ידו לנקוט כדי לקדם את יישומה.

ה. בתום כל שנת הפעלה של תוכנית הפיתוח יערך מפגש בין הוועדה המקצועית האזורית לוועדת ההיגוי, בו ידונו בביצועה של התוכנית ובדרכים לקדמו.

ו. מנכ"לי המשרדים המפעילים את התוכנית יגישו לראש מטה היישום, בחודש האחרון של כל שנה משנות התוכנית, תוכנית עבודה מפורטת לביצוע משרדם בשנה העוקבת. תוכנית העבודה תוצג בפני הוועדה המקצועית האזורית ולאחר מכן תובא לאישור ועדת ההיגוי.

10. להורות לראש מטה היישום לפעול מול מנהלת מעבר צה"ל דרומה, לשם תיאום בין תוכנית הפיתוח לבין המהלך של העברת בסיסי צה"ל דרומה. זאת, על מנת לקדם את יישום מטרות תוכנית הפיתוח, היכן שניתן ורלבנטי, במסגרת ובאמצעות הפעולות הכרוכות במעבר בסיסי צה"ל דרומה ועל מנת לקדם

את השילוב המירבי של האוכלוסייה הבדואית ושל היישובים הבדואים הסמוכים לבסיסים המתוכננים - במהלך.

11. תוכנית הפיתוח תלויה בסקר ובמחקר הערכה מלווה שפרטי עריכתו והאחריות לביצועו יהיו של ראש מטה היישוב. לעריכת הסקר והמחקר יוקצה סך של 1 מלש"ח.

תקציב

12. תקציב תוכנית הפיתוח בתקופת ביצוע התוכנית יעמוד על סך כולל של 1263.26 מלש"ח, אשר יורכבו מתקציבי משרדי ממשלה שונים, כמפורט בטבלה שלהלן, בסך של 377.23 מלש"ח ומתקציב תוספתי בסך של 860.79 מלש"ח. בנוסף, את התחייבותו של הג'וינט להעמיד תקציב מקביל בסך של 25 מלש"ח, ואת כוונתה של החברה למתג"סים לפעול לגיוס תקציב מקביל בסך של 10 מלש"ח.

הסך הכולל של תקציב תוכנית הפיתוח כולל מקורות חיצוניים כאמור הוא 1,263.26 מלש"ח.

13. אגף התקציבים במשרד האוצר יפתח, ככל הניתן, תקנות תקציביות ייעודיות בספרי התקציבים של משרדי הממשלה השונים בתוכנית, לטובת המטרות הקבועות בתוכנית זו והתקציבים המוקצים בהחלטה זו על ידי המשרדים ישמשו לטובת התוכנית בלבד.

14. משרד ממשלתי ראשי, בתקציבי פיתוח המחייבים זאת, להתחייב על סכום הגבוה מהסכום הקבוע לשנה בהחלטה זו, בכפוף לאישור אגף התקציבים, ובלבד שסך ההתחייבות לא יעלה על התקציב הרב שנתי המוקצה לאותה מטרות.

15. תקציב תוכנית הפיתוח, לרבות החלק התקציבי של כל משרד ממשלתי, אינו מהווה חלופה לכל תקציב מאושר אחר שהוקצה על ידי משרדי הממשלה לטובת האוכלוסייה הבדואית בנגב, בבסיס התקציב לשנים 2011 - 2012 ולכל אחת מיתר שנות תקופת הביצוע ולכל התקופה.

16. מובהר כי תקופת ביצוע התוכנית לרבות לצורכי תקצובה ולצורכי ביצועה תהיה בת 5 שנים, שתחילתן ב- 1.1.12, בכפוף לאמור בסעיף 17 להלן.

17. עוד יובהר, כי משרד שיבקש להתחיל בהפעלת תוכנית הפיתוח כבר בשנת 2011, ואשר יבקש הקצאת תקציבים לשנת 2011 למטרה זו, יפנה לאגף התקציבים במשרד האוצר ולראש מטה היישוב בבקשה מתאימה ומפורטת, ואלו יפעלו יחד עימו להגיע להסכמה על שיעור ההקצאה לשנת 2011 ועל אופן קיומו מסך ההקצאה שנתונה למשרד על-פי תוכנית זו.

18. פריסת תקציב תוכנית הפיתוח לפי משרדים, שנים ולפי חלוקה בין תקציב משרדי לתוספתי תהיה לפי האמור בטבלה שלהלן (למען הסר ספק הסכומים המופיעים בטבלה הם המחייבים):

תקציב תוכנית הפיתוח לפי משרדים, שנים וחלוקה בין תקציב משרדי לתוספתי

סה"כ תקציב כולל	תוכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכלי של האוכלוסייה הבדואית בנגב, תיקצוב משרדי הממשלה - תקציב כללי												
	2012		2013		2014		2015		2016		סיכום משרדי	סיכום תוספתי	
	משרד	תוספתי	משרד	תוספתי	משרד	תוספתי	משרד	תוספתי	משרד	תוספתי			
337.94	14.91	44.62	14.65	38.00	14.40	65.14	15.15	63.14	16.90	51.05	76.01	261.94	משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה
89.08	0.00	7.07	0.00	14.46	0.00	28.83	0.00	20.54	0.00	18.18	0.00	89.08	משרד הבינוי והשיכון (מבני ציבור)
124.40	4.82	16.16	5.63	17.82	6.14	19.49	6.56	20.40	6.45	20.93	29.60	94.80	משרד החינוך
24.00	0.70	3.00	0.70	2.50	0.70	4.50	0.70	5.00	0.70	5.50	3.50	20.50	המשרד לשירותים חברתיים
17.50	1.00	3.00	1.00	5.00	1.00	3.00	0.25	3.00	0.25	0.00	3.50	14.00	משרד החקלאות ופיתוח הכפר
2.48	0.00	0.34	0.00	0.55	0.00	0.81	0.00	0.78	0.00	0.00	0.00	2.48	משרד הפנים
215.00	0.00	35.00	0.00	45.00	0.00	45.00	0.00	45.00	0.00	45.00	0.00	215.00	המשרד לביטחון הפנים (מתחם עיירות)
3.73	0.23	0.52	0.23	0.52	0.23	0.52	0.23	0.52	0.23	0.52	1.13	2.60	משרד הביטחון (האגף ביטחוני-חברתי)
276.53	44.42	11.95	44.27	15.87	37.47	15.87	37.47	15.87	37.47	15.87	201.10	75.43	משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
4.53	0.13	0.78	0.13	0.78	0.13	0.78	0.13	0.78	0.13	0.78	0.65	3.88	משרד התרבות והספורט
17.25	3.25	0.00	3.25	0.00	3.50	0.00	3.50	0.00	3.75	0.00	17.25	0.00	המשרד לפיתוח הנגב והגליל
40.00	8.00	0.00	8.00	0.00	8.00	0.00	8.00	0.00	8.00	0.00	40.00	0.00	ביוב
50.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	50.00	משרד הבינוי והשיכון (סבסוד מגורים)
13.60	1.00	3.50	1.00	4.10	1.00	1.50	1.50	0.00	0.00	0.00	4.50	9.10	משרד הבריאות
20.98	0.00	4.20	0.00	4.20	0.00	4.20	0.00	4.20	0.00	4.20	0.00	20.98	פרוייקטים נוספים
1.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	סקר ומחקר מלווה
1,238.01	78.46	141.12	78.85	158.79	72.57	199.63	73.48	189.22	73.88	172.02	377.23	860.78	סיכום שנתי - משרדי / תוספתי
1,238.01	219.58		237.64		272.19		262.70		245.90		1,238.01		סיכום שנתי - כלל משרדי הממשלה
25.25	5.05		5.05		5.05		5.05		5.05		25.25		חוף ממשלתי - גיוס ישראל
1,263.26	224.63		242.69		277.24		267.75		250.95		1,263.26		סה"כ תקציב התוכנית

18א. לרשום את הודעת ראש הממשלה והודעת השר להגנת הסביבה כי נדרש מענה לעניין

המשאבים הדרושים לטיפול בנושאים הקשורים להגנת הסביבה.

19. עדיפות לאומית

החלטה זו חלה על כל האוכלוסייה הבדואית המתגוררת בנפת באר שבע של משרד הפנים, ובהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 בנושא אזורי עדיפות לאומית, הרשויות המקומיות הבדואיות שבנפת באר שבע של משרד הפנים, לרבות כל רשות מקומית בדואית שתקום במהלך תקופת התוכנית, ככל שתהיה כזו, יוגדרו כיישובים בעלי עדיפות לאומית לצורכי החלטה זו.

השיקול המרכזי שביסוד החלטה זו הוא הצורך בחיזוק חוסנם הכלכלי והחברתי של יישובי הרשויות המקומיות הבדואיות שבנפת באר שבע ורמת השירותים שבהם (בהתאם לסעיף 151(ב)(2)). לשיקול עיקרי זה מתווסף הצורך בצמצום פערים בין הבדואים תושבי הנגב לבין יישובים וקבוצות אוכלוסייה אחרים, וזאת בהתאם לסעיף 151(ב)(5) לחוק.

הצורך לייחד את יישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב ואת האוכלוסייה הבדואית המתגוררת בנגב באמצעות תוכנית פיתוח כלכלי נגזר מן הפערים הגדולים באופן מיוחד בין אוכלוסייה זו לבין כלל האוכלוסייה בישראל וכן בינם לבין שאר היישובים בנגב, בהיבטי רווחה כלכלית, תעסוקה, השכלה ונגישות לשירותים.

חוסנם הכלכלי חברתי של היישובים ורמת השירותים בהם

האשכולות החברתיים כלכליים של הלמ"ס, מציבים את כל הרשויות המקומיות הבדואיות בתחתית סולמות המדידה: כלל הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב מדורגות ברמה החברתית-כלכלית הנמוכה ביותר (אשכול 1 מתוך 10).

יכולתם של היישובים הבדואים לספק את צורכי היישובים מוגבלת ומתקיימים בהם מחסור ופער מתמידים בהספקת השירותים בתחומי החיים השונים, אל מול הצרכים הרבים.

מתוך 8 הרשויות המקומיות הכלולות בתוכנית, ל-5 רשויות מוצמד חשב מלווה. 2 מהרשויות מנוהלות על ידי ועדה קרואה ו-4 רשויות נמצאות בתוכנית הבראה.

המחלוקת בדבר סוגיית הבעלות בקרקעות בנגב, שהיא ייחודית למגזר הבדואי בנגב, משפיעה במישורין על היבטי פיתוח היישובים. מחלוקת זו מגבילה את יכולתם של היישובים הבדואים בנפה להתפתח, בשל תביעות בעלות המצויות בשטחי היישובים ומונעות פיתוח של שכונות למגורים ומבני ציבור בשטחן.

הצורך בצמצום פערים

ההחלטה מיועדת להביא לצמצום הפערים המשמעותיים הקיימים בין האוכלוסייה הבדואית בנגב לאוכלוסיות אחרות במדינה, בפרט בתחומי החינוך, התעסוקה, התשתיות והרווחה הכלכלית.

אחוז הזכאים לבגרות מבין תלמידי י"ב ביישובים הבדואים נכון לשנת הלימודים תשס"ט עמד על 43.5% (האחוז הגבוה ביותר בשש השנים האחרונות) לעומת 66% מקרב תלמידי י"ב במגזר היהודי במחוז דרום ולעומת ממוצע ארצי בקרב תלמידי י"ב של 57.8%.

מבין הזכאים לבגרות מקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב אחוז התלמידים שעמדו בדרישות הסף של האוניברסיטה עומד על כ- 70% בקרב הבדואים לעומת כ- 82% בקרב הערבים ו- 89% בקרב היהודים (כל הנתונים מתייחסים לאוכלוסייה בפיקוח הכללי).

הפערים בתחום החינוך באים לידי ביטוי במכלול תחומים ובכלל זה, באחוז הנמוך של הבדואים שהם בעלי תעודה אקדמית או תעודת השכלה אחרת.

במרבית המשתנים הללו היו הפערים בין גברים לנשים בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב גבוהים במיוחד (לטובת הגברים). כך למשל ממוצע שנות הלימוד של גברים בשנת 2009 עמד על 15.1 לעומת ממוצע שנות לימוד של נשים שעמד על 8.7. כמו כן, נכון לשנת 2005, 42.6% מהנשים בגילאי 18-66 לא למדו או היו חסרות כל השכלה לעומת 18.7% מהגברים.

בתחום התעסוקה, עמד השכר הממוצע של הגברים הבדואים בנגב בשנת 2007 על כ- 4,600 ₪, לעומת השכר הממוצע של הגברים הערביים (כולל בדואים) שעמד על 5,754 ₪ ולעומת הממוצע הכלל ארצי בקרב הגברים שעמד על כ- 8,100 ₪. גם השכר הממוצע בקרב הנשים הבדואיות בנגב היה נמוך במיוחד ועמד על כ- 2,500 ₪, לעומת השכר הממוצע של נשים ערביות (כולל בדואיות) שעמד על 4,350 ₪ ולעומת השכר הממוצע הכלל ארצי לנשים שעמד על כ- 5,200 ₪.

נכון לשנת 2005, שיעור ההשתתפות בכוח העבודה של האוכלוסייה הבדואית בנגב עמד על 34.2% (58.2% בקרב הגברים ו- 9.1% בקרב הנשים). זאת לעומת שיעור השתתפות בכוח העבודה במגזר הערבי (כולל בדואים) שעמד על 44.7% (67.9% גברים ו- 20.7% נשים) ולעומת שיעור ההשתתפות בקרב היהודים בכוח העבודה שעמד על 70.5% (67.7% בקרב הגברים ו- 65.1% בקרב הנשים).

שיעור התעסוקה של הגברים הבדואים בנגב, נכון לשנת 2009, עלה ועמד על 54.6% ובקרב הנשים עלה ועמד על 16.1%. לעומתם, עמד שיעור התעסוקה בקרב הגברים היהודים על 68.8% ועל 66.6% בקרב הנשים היהודיות נכון לשנת 2008.

הנתונים לגבי האוכלוסייה הבדואית הנוגעים לתחומי חינוך, תעסוקה ורווחה כלכלית, בהשוואה לאוכלוסייה הלא יהודית בישראל וביחס לכלל האוכלוסייה בישראל, ממחישים ומבססים את הצורך בפעולה מקיפה ומתואמת של המדינה.

כמו כן, יש לקחת בחשבון את מצבה המיוחד של האוכלוסייה הבדואית בנגב מבחינה התיישבותית. הסדר הקרקעות והסדרת ההתיישבות כשלעצמם לא יניבו את השינויים המיוחלים בתחומי החינוך, התעסוקה והכלכלה. אלו מחייבים השקעה נפרדת, משלימה וממוקדת, אותה מבקשת הממשלה לייצר במסגרת תוכנית הפיתוח המוצגת.

כן יש להביא בחשבון את שיעור גידול האוכלוסין הגבוה של האוכלוסייה הבדואית (שהוא מן הגבוהים בעולם) שעמד בשנת 2009 על 4.3%. זאת לעומת שיעור גידול אוכלוסין של 1.7% בקרב האוכלוסייה היהודית בישראל ושיעור גידול אוכלוסין של 2.1% בקרב ערביי ישראל.

מאפיין זה יוצר מבנה ייחודי לחברה הבדואית בנגב, שבה כשני שלישים מהאוכלוסייה הם ילדים ובני נוער מתחת לגיל 19, עובדה המשליכה באופן ישיר על מכלול ההיבטים החברתיים והכלכליים של החיים.

לסיכום, מכלול הנסיבות המיוחדות את יישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב הביא ליצירת פערים משמעותיים בין יישובים אלו ותושביהם לבין יתר היישובים והתושבים במדינת ישראל. על מנת לחזק את חוסנם של היישובים הבדואים ולצמצם את הפערים הקיימים, תוך מתן האפשרות לאוכלוסייה הבדואית בנגב לשמור על מאפייניה הייחודיים, מוצע להכיר ביישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב כיישובים בעלי עדיפות לאומית.

נספח 4:

החלטת ממשלה מס' 2025

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ח באלול, התשע"ד

23 בספטמבר, 2014

הודעת מזכיר הממשלה, אביחי מנדלבליט, בתום ישיבת ממשלה מיום 23 בספטמבר 2014:

א.

בפתח הישיבה אמר ראש הממשלה:

"שוחחתי לפני זמן קצר עם הוריהם של נפתלי, גיל-עד ואייל. אמרתי להם בפרוס השנה החדשה ששום דבר לא יקהה את כאבם ושום דבר לא יחזיר את הנערים היקרים, המקסימים הללו. אבל אמרתי להם שיש גם חשבון של צדק. אמרתי להם שביצענו את המשימה שהתחייבנו לבצע בפניהם ובפני עם ישראל כולו. כשמצאנו את הגופות של נפתלי, גיל-עד ואייל, אמרתי שמי שביצע את החטיפה והרצח של הנערים שלנו - דמו בראשו. הוספתי: "לא נשקוט ולא נרפה עד שנגיע לאחרון שבהם ואין זה משנה היכן ינסו להסתתר", ואמרתי: "זוהי המשימה הראשונה שלנו והיא תבוצע". הבוקר היא בוצעה. אמרנו מהרגע הראשון שהחמאס אחראי לחטיפה ולרצח ועם הצטברות ההוכחות שהבאנו חמאס הודה שהוא עומד גם מאחורי הפיגוע הזה.

אני מבקש לשבח את העבודה המודיעינית המעולה של השב"כ. אני מבקש לשבח את השב"כ, לוחמי הימ"מ וצה"ל. בשם אזרחי ישראל אני מצדיע לכם על הפעולה המדויקת והחשובה.

אנחנו נמשיך להכות בטרור בכל מקום. אמרתי ליד חברון, עיר האבות, ימים אחר הרצח, שנרדף אויב ונשיגם ולא נשוב עד כלותם. והיום בבוקר, יד הצדק של ישראל, היד הארוכה והקרובה השיגם.

הממשלה תדון היום בהצעה להשקיע 2 מיליארד ש"ח נוספים ביישובי הדרום. התכנית כוללת הקמת בית חולים נוסף בבאר-שבע, סלילת כבישים, סיוע לעסקים קטנים ובינוניים, פיתוח מיזמי תיירות בדרום וגם בכל הארץ בעקבות מבצע "צוק איתן". ההחלטות האלה מתווספות להחלטה שקיבלנו כאן שלשום, לתוספת של למעלה מ-1 מיליארד ש"ח ליישובי עוטף עזה ושדרות.

אמרתי לראשי הרשויות, כשנפגשתי עימם אתמול במועצה האזורית אשכול, שאלה הן השקעות חסרות תקדים שמדינת ישראל עושה ולא בכדי. אנחנו עושים את זה במטרה כפולה, גם להשקיע ולהעמיק באחיזה שלנו בכל מקום בארץ, אבל גם כמסר לאלה שמבקשים לעקרנו. הם לעולם לא יצליחו בזה. אנחנו כולנו אחראים לכך.

מזכירות הממשלה

- 2 -

אני מבקש לברך את אזרחי ישראל בשנה טובה ומאושרת. אני מבקש לברך גם את שרי הממשלה בשנה טובה ומאושרת. אנחנו עובדים יחד כדי להבטיח את עתידה של מדינת ישראל ועתידו של עם ישראל, ואני מאחל לכולנו שתהיה לנו שנה טובה, משגשגת, בטוחה ושקטה. שנה טובה".

***

ב. הממשלה דנה בתכנית רב-שנתית לפיתוח הדרום, והחליטה כדלקמן:

בהמשך להחלטת ממשלה מס' 1963 מיום 10.8.2014, לתקן את החלטת ממשלה מס' 546 מיום 14.07.2013 (להלן: "החלטה 546"), בעניין התוכנית הלאומית לפיתוח הנגב לאור יישום המהלך להענקת מחנות צה"ל לנגב, ולהפעיל תוכנית רב-שנתית לפיתוח הדרום, במסגרתה יוכרוזו יישובי הדרום, כהגדרתם בהחלטה זו, כיישובים בעלי עדיפות לאומית לעניין החלטה זו, על יסוד ההנמקות שבפרק העדיפות הלאומית של החלטה זו, כדלקמן:

1. **"יישובי הדרום"** - רשויות מקומיות במחוז דרום כפי הגדרתו על ידי משרד הפנים, למעט: (א) יישובי עוטף עזה ולעניין הטבות לרשויות, רשויות מקומיות בהן נמצאים יישובי עוטף עזה (שדרות, שער הנגב, שדות נגב, חוף אשקלון ואשכול - המקבלות מענה במסגרת החלטות ממשלה נפרדות), אלא אם צוין במפורש אחרת בסעיף הרלוונטי בהחלטה זו; (ב) אילת - אשר לה מאפיינים ייחודיים הנגזרים ממיקומה הגיאוגרפי וממאפייני היישוב עצמו, והנהנית כבר היום משורת הטבות ייחודיות מכוח חוק ובמסגרת פעולות והשקעות הממשלה.

2. **"יישובי המטרה"** - רשויות מקומיות שהוגדרו בסעיף 3(ב) להחלטה 546 כיישובי מטרה (אופקים, דימונה, ירוחם, ערד, באר שבע ומועצה אזורית מרחבים), וכן העיר נתיבות, המצורפת לרשימת יישובי המטרה בהתאם לאמור בפרק העדיפות הלאומית בהחלטה זו.

3. **"יישובי עוטף עזה"** - אזור שדרות רבתי והיישובים במועצות האזוריות אשכול, חוף אשקלון, שדות נגב ושער הנגב אשר בתיהם, כולם או חלקם, נמצאים בטווח של עד 7 ק"מ מגדר המערכת סביב רצועת עזה, כפי שנקבעו בהחלטות ממשלה: מס' 4460 מיום 22.3.2012, מס' 2766 מיום 27.1.2011, מס' 2341 מיום 1.8.2004, מס' 2704 מיום 14.11.2004, מס' 2173 מיום 4.7.2004, מס' 1708 מיום 27.5.2007, מס' 3493 מיום 15.5.2008 ומס' 1470 מיום 25.3.2007.

4. **"יישובי הבדואים"** - כהגדרתם בהחלטת ממשלה מס' 3708 מיום 11.09.2011, קרי כל הרשויות המקומיות הבדואיות בנפת באר-שבע.

מזכירות הממשלה

- 3 -

5. להגדיל את פתרונות הדיור הציבורי בדרום. לצורך כך, להטיל על משרד הבינוי והשיכון לקדם רכישת יחידות דיור בדיור הציבורי ביישובי הדרום, בהיקף כולל של 160 מלש"ח, מהם 40 מלש"ח בשנת 2014 ו- 60 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2015-2016. מקור המימון לביצוע סעיף זה יהיה מתקבולי קרן מכר הדיור הציבורי, בהתאם לתחזית הכנסות צפויות בסך 1.1 מיליארד ש"ח.

החירום הלאומי

6. להטיל על מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון וראש רשות החירום הלאומית, בתיאום עם החשבת הכללית והממונה על התקציבים במשרד האוצר, נציג היועץ המשפטי לממשלה ומנהלת מינהל התכנון במשרד הפנים, לגבש, בתוך 120 יום, תוכנית להסרת חסמים ולקיצור הליכים במטרה להקל על בניית ממ"דים ופתרונות מיגון אחרים בבתי מגורים, בכלל זה תוך התייחסות לתחומי האשראי, התכנון והרישוי. האמור בסעיף זה יבוא חלף סעיפים 1, 2 ו-5 להחלטת ממשלה מס' 387 מיום 16.06.2013. סעיף זה יחול על כלל הארץ.

7. בהמשך לסעיף 12 להחלטת ממשלה מס' 1897 מיום 24.7.2014, להטיל על רשות החירום הלאומית ליישם את תוכנית תיגבור הפעילות בתחום החוסן האיש, הקהילתי והיישובי בעקבות מבצע "צוק איתן", כפי שגובשה על ידה על בסיס שיקולים מקצועיים. לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד הביטחון (רשות החירום הלאומית), תקציב תוספתי בסך 19 מלש"ח, מהם 5 מלש"ח בשנת 2014 ו-14 מלש"ח בשנת 2015.

כלכלה

תעסוקה

8. להורות לשר הכלכלה להעביר תקציב חד פעמי בסך 500 אלש"ח, עבור המכללות הטכנולוגיות ביישובי הדרום, המוכרות ע"י המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע (מה"ט), על מנת לאפשר להן, בין היתר, תגבור שעות לימוד, הנחה והצטיידות, וזאת בכפוף לעמידת המכללה בנהלי מה"ט. לצורך כך, יוקצו בשנת 2014 500 אלש"ח, מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה 350 אלש"ח ומשרד הכלכלה יקצה 150 אלש"ח ממקורותיו.

מזכירות הממשלה

- 4 -

9. להורות לשר הכלכלה להקצות שוברים לתושבי יישובי הדרום במסגרת הוראת מנכ"ל משרד הכלכלה 12.1 לעניין תכנית למתן שוברים להשתתפות בתשלום בקורסים להכשרה מקצועית לקראת השתלבות בעולם העבודה. לצורך כך, יקצה משרד הכלכלה 1 מלש"ח ממקורותיו לשנת 2015.

10. להנחות את שר הכלכלה:

א. לבחון אפשרות לקידום ניסוי חלוץ (פיילוט) של הקמת מעונות יום בשלושה אזורי תעשייה הגדולים מ-500 דונם המצויים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה, עפ"י קריטריונים מקצועיים שייקבעו במשרד הכלכלה, בעלות שלא תעלה על 9 מלש"ח, מתקציבו, בשנת 2015. זאת, תוך התחשבות, בין היתר, בביקוש למעונות יום באזורים אלו ולישימות הפיילוט במסגרת נוהל תקצוב מעונות יום.

ב. להרחיב את היצע המשפחתונים וסבסוד הילדים בגינם ביישובי הדרום. לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, בפריסה שווה על פני ארבע שנים (2015-2018).

ג. להרחיב את היצע הצהרונים המסובסדים וסבסוד הילדים בגינם ביישובי הדרום. לצורך כך, משרד האוצר יקצה למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 12 מלש"ח, בפריסה שווה על פני ארבע שנים (2015-2018).

ד. להנחות את משרד האוצר להקצות למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים (2015-2018, 5 מלש"ח לשנה) לטובת תיגבור תקנת מעונות יום ומשפחתונים ביישובי הדרום בשנים 2015-2018.

11. להטיל על משרדי הכלכלה והאוצר לגבש ניסוי חלוץ (פיילוט), להפעלת מיזם משותף לקידום השילוב של צעירים בסיכון בתעסוקה במסגרת יישובי הדרום. זאת בהמשך להמלצות השולחן העגול הממשקי בנושא שילוב צעירים בסיכון בתעסוקה. הפיילוט יופעל בין השנים 2015-2017.

לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 6 מלש"ח מהם 1.5, בשנת 2015 2.25 מלש"ח ב- 2016 ו-2.25 מלש"ח ב- 2017, או בפריסה אחרת שתיקבע בהסכמה בין המשרדים, ובתנאי שיאוגם לפחות סכום זהה מגופים חיצוניים.

תעשייה

מזכירות הממשלה

- 5 -

12. להורות לשר הכלכלה לגבש תכנית לצורך קידום השיווק והאיכלוס של אזורי תעשייה קיימים ביישובי הדרום, שהתפוסה בפועל בהם נמוכה מ-50%, ושאינן להם תאגיד ניהול או נציגות של הרשויות המקומיות העוסקות בהפעלה ושיווק של אזור התעשייה ליוזמים. לצורך מימוש סעיף זה יוקצו 6 מלש"ח בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017), מהם 2 מלש"ח שיקצה משרד הכלכלה ממקורותיו לשנים 2015-2016 (1 מלש"ח לשנה), ותקציב תוספתי בסך 4 מלש"ח שיקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה, מהם 1 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2015-2016 ו-2 מלש"ח לשנת 2017.

13. להנחות את שר הכלכלה לתכנן ולבצע, באמצעות משרד התחבורה, מחלפון לאזור תעשייה נ.ע.מ מכביש 25, לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 45 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים (2015-2018), מהם 2 מלש"ח לשנת 2015, 7 מלש"ח לשנת 2016, 22 מלש"ח לשנת 2017 ו-14 מלש"ח לשנת 2018.

14. להנחות את מנהל מרכז ההשקעות להביא בפני מינהלת מרכז ההשקעות הצעה לתיקון כללי המינהלה בנוגע למפעלים הזכאים למענק נגב כמשמעותו בסעיף 40ג) לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, כך שיקבעו קריטריונים מיטיבים למפעלים קטנים ובינוניים, עפ"י הגדרתם בנהלי מרכז ההשקעות, אשר נמצאים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה. לצורך כך יוקצו 30 מלש"ח על פני שתי שנים (2015-2016), מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, ומשרד הכלכלה יקצה ממקורותיו תקציב בסך 10 מלש"ח.

15. להורות לשר הכלכלה לפרסם הקצאה ייחודית לעסקים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה, לשנים 2015-2018, לקליטת עובדים נוספים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה במסגרת הוראת מנכ"ל מספר 4.17 "מסלולי סיוע לקליטת עובדים נוספים בעסקים בישראל", ובלבד שלפחות 70% מקרב העובדים הנוספים שיקלטו בעסקים יהיו מקרב אוכלוסיות בני מיעוטים, חרדים, אנשים עם מוגבלות או הורים יחידים. לצורך כך, יוקצו 30 מלש"ח בפריסה על פני שתי שנים (2015-2016), מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 22.5 מלש"ח, ומשרד הכלכלה יקצה ממקורותיו תקציב בסך 7.5 מלש"ח.

16. להטיל על מנכ"ל משרד הכלכלה לפעול לתיקון הוראות המנכ"ל הבאות:

א. הוראת מנכ"ל מס' 5.4 "קרן סיוע בפרוייקטים בינלאומיים", כך שבכפוף לתנאי ההוראה, שיעור ההשתתפות מההוצאות המוכרות של חברות מיישובי הדרום ויישובי עוטף עזה, יגדל מעד 50% לעד 60%.

ב. הוראת מנכ"ל מס' 5.10 "תכנית כסף חכם" כך שבכפוף לתנאי ההוראה, שיעור ההשתתפות מההוצאות המוכרות של חברות מיישובי הדרום ויישובי עוטף עזה יגדל כדלקמן: מ-35% ל-40% לחברות שהיקף הייצוא השנתי שלהן גבוה מ-10

מזכירות הממשלה

- 6 -

מיליון דולר, ומ-50% ל 60% לחברות שהיקף הייצוא השנתי שלהן קטן או שווה 10 מיליון דולר.

לצורך כך, יוקצה סך של 5 מלש"ח לשנת 2015, מתוכם יקצה משרד הכלכלה 1.7 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 3.3 מלש"ח.

עסקים קטנים ובינוניים

17. להטיל על מנהל הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים לפעול לפיתוח העסקים הקטנים והבינוניים ביישובי הדרום לרבות באמצעות ליווי לצורך קבלת פיצוי ממס רכוש, כלי שיווק ומיתוג והקמת חממות עסקיות אזוריות. לצורך כך יוקצו 19.6 מלש"ח על פני ארבע שנים (2014-2017) כדלקמן:

2017	2016	2015	2014	
	0.5	0.7		משרד הכלכלה
1.2	6	5.2	6	משרד האוצר

18. במטרה לסייע לעסקים ביישובי הדרום להרחיב את פעילותם והכנסותיהם ולהגיע לקהלים נוספים, בהמשך להחלטת ממשלה מס' 1046 מיום 15.12.2013 בדבר המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית", וכחלק מהפעולות לחיזוק הצמיחה במשק באמצעות הטמעת כלים טכנולוגיים בעסקים ולעידוד מסחר מקוון. לשם כך, להטיל על מנהל הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה, להפעיל, בתוך 30 יום, תכנית אשר גובשה עם מטה "ישראל דיגיטלית" במשרד ראש הממשלה ועם המשרד לפיתוח הנגב והגליל, לצורך סיוע לבעלי עסקים קטנים ובינוניים ביישובי הדרום להגדיל את מכירותיהם באמצעות מסחר מקוון ושיווק באינטרנט. זאת, בהתאם לכללים ולקריטריונים שיקבע מנהל הסוכנות. לשם ביצוע התכנית יקצה משרד האוצר לסוכנות תקציב תוספתי בסך של 12.6 מלש"ח בשנת 2014.

19. להורות למנכ"ל משרד הכלכלה להקים ועדת חריגים במשרד הכלכלה, בה יהיו חברים מנכ"ל משרד הכלכלה, יועמ"ש המשרד וחשב המשרד, אשר בסמכותה יהיה לאשר החרגה של עסקים מיישובי הדרום מעמידה בתנאי הוראות מנכ"ל של משרד הכלכלה (להלן: הוראה) וכן לאפשר אישור בקשות חדשות תוך מתן פטור לחלק מן הדרישות בהוראה או להקלה בהן - והכל בתנאי שנשמרת מטרת ההוראה או האישור על אף הפטור או ההקלה, ובתנאי שהטעמים המיוחדים לקביעת הפטור או ההקלה יהיו קשורים במצב הביטחוני ששרר ביישוב בו שוכן העסק במבצע "צוק איתן".

20. להטיל על מנכ"ל משרד הכלכלה לפעול לתיקון הוראות המנכ"ל הרלוונטיות כך שעסק או חברה ביישובי הדרום אשר מקבלים מענק קליטה בגין עובדים בהתאם להוראת מנכ"ל מס' 1.2 "מסלול הכשרת עובדים תוך כדי עבודה בענפי התעשייה

מזכירות הממשלה

- 7 -

והשירותים

(On the Job Training) "יהיו זכאים גם לסיוע במסלולי תעסוקה הפועלים מכוח הוראות מנכ"ל 4.17 ו-4.18 בגין אותם עובדים ובמשך אותה התקופה בה ניתן להם מענק הקליטה כאמור.

21. להנחות את שר הכלכלה ושר האוצר, במסגרת עדכון התוספת השנייה לחוק עידוד השקעות הון התשי"ט-1959, המסתיים בסוף שנה זו (2014), לפעול לשמירת מעמדם של איזורי תעשייה מרחביים, כהגדרתם בתוספת השנייה לחוק עידוד השקעות הון התשי"ט-1959, ברשויות מקומיות המסווגות באשכולות 1-4 של הדירוג החברתי-כלכלי של הלמ"ס וכן ששיעור האבטלה בהן הינו גבוה משיעור האבטלה הממוצע של מחוז דרום, כפי שמפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

22. להנחות את שר הפנים לפעול לבחינה, בכפוף לכל דין, של הסדרת חלוקת ההכנסות מפארק תעשייה נ.ע.מ, ולהשלים פעילות זו, ככל הניתן, עד ליום 01.04.2015. פעילות זו תבוצע בהיועצות עם שר הכלכלה.

תיירות

23. להטיל על שר התיירות לפתח תשתיות תיירות ציבוריות ביישובי הדרום, על פי בקשות שיוגשו למשרד התיירות על ידי הרשויות הרלוונטיות. למטרה זו יוקצו 9 מלשי"ח בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017), מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד התיירות תקציב תוספתי בסך 6 מלשי"ח ומשרד התיירות יקצה 3 מלשי"ח ממקורותיו. הפרויקטים התשתיתיים ייבחנו ויאושרו לפי נוהל תקציב פיתוח (צתי"פ) של משרד התיירות.

24. להטיל על שר התיירות לפתח את תשתית התיירות הציבורית באשקלון, מתוך מטרה להביא למיצוי הפוטנציאל שלה כעיר היסטורית תיירותית על חוף הים כמוקד משיכה תיירותי ייחודי בדרום. לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד התיירות תקציב תוספתי בסך 20 מלשי"ח, בפריסה שווה על פני 6 שנים (2015-2020).

25. להנחות את שר התיירות להפעיל חממות תיירות ביישובי הדרום באמצעותן יקבלו יזמים ועסקים בענף התיירות יעוץ מקצועי טרם ההקמה ממומחים בענף, בנושאים שונים כגון: שיווק, תפעול, ניהול ויעוץ סטטוטורי. לצורך כך יקצה משרד התיירות ממקורותיו תקציב בסך 1 מלשי"ח, בפריסה על פני שלוש שנים (2015-2017).

מצפה רמון

26. בהמשך לסעיף 4 בהחלטה 546, להכריז על מצפה רמון כיישוב בעל עדיפות לאומית בהתאם למפורט בפרק העדיפות הלאומית בהחלטה זו ולפעול לפיתוח מצפה רמון,

מזכירות הממשלה

- 8 -

כדלקמן:

א. להקצות תקציב תוספתי ממשרד האוצר, בסך 30 מלש"ח, בפריסה על-פני 5 שנים

(2016-2020) לטובת פעולות לפיתוח מצפה רמון. טיב הפעולות, והיקף התקציב המשרדי, ייקבע על-ידי צוות בין-משרדי, בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות הממונה על התקציבים במשרד האוצר, מנהל רשות מקרקעי ישראל, מנכ"ל משרד התיירות, מנכ"ל משרד החינוך ומנכ"ל משרד הביטחון, או נציג מטעמם. הצוות ישלים את עבודתו עד לתאריך 31.03.2015 ויעבירה לאישור הממשלה או ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה. במסגרת זו, להטיל על משרד הביטחון לגבש, בתוך 60 יום, אמצון עלות להסדרת הלנה של החיילים במתקן בטחוני סמוך חלף המגורים על שפת המכתש. כמו כן, להטיל על משרד החינוך והמועצה המקומית, לגבש אמצנים לפינוי מתקנים נוספים לטובת פיתוח תיירותי של העיר.

ב. להנחות את שר התיירות לפתח תשתיות תיירות ציבורית בעיר. למטרה זו יעביר משרד האוצר למשרד התיירות תקציב תוספתי בסך של 10 מלש"ח בפריסה שווה על פני ארבע שנים (2015-2018).

באר שבע

27. בהמשך לפעולות הממשלה לחיזוק הדרום ובאר שבע, ובהתאם למגמות שנקבעו בהחלטות מוסדות התכנון, הממשלה מכירה במעמדה המיוחד של באר שבע כמטרופולין הדרום.

פיתוח וקידום הרשויות המקומיות של הבדואים בנגב

28. להטיל על משרד החקלאות לגבש ולבצע תכניות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב. לשם כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 4.7 מלש"ח, בחלוקה לנושאים הבאים:

א. עבור תכנית אסטרטגית כוללת ופרטנית ליישובי הבדואים בתחום הפיתוח הכלכלי-חברתי, כנגזר מקווי המדיניות לפיתוח התיישבות הבדואים בנגב שאושרו בוועדת השרים לפיתוח כלכלי והסדרת ההתיישבות של האוכלוסייה הבדואית בנגב, בתאריך 04.08.2014, יוקצו 1.5 מלש"ח בשנת 2014.

מזכירות הממשלה

- 9 -

ב. עבור תכנית כוללת משלימה של יישובי הבדואים בנגב, ברמה לאומית וסטטוטורית, שתציע פתרונות התיישבות במרחב הנגב במתואם עם יוזמות הפיתוח האזורי והלאומי בנגב, יוקצו 1.5 מלש"ח בשנת 2014.

ג. עבור גיבוש תכנית הסברה לקהלים מקומיים ובינלאומיים והפעלת כלים לשיתוף ציבור באוכלוסייה הבדואית בנגב, כנגזר מעיקרי המדיניות וקווי הפעולה אשר אושרו בוועדת השרים, יוקצו 1.7 מלש"ח על פני שנתיים, 1 מלש"ח בשנת 2015 ו-700 אלש"ח בשנת 2016.

29. להטיל על משרד החקלאות לפתח ולתמוך במיזמים מחוללי שינוי בתחומים כלכליים-חברתיים. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 43 מלש"ח, בחלוקה לנושאים הבאים על פי השיקולים המקצועיים הרלוונטיים:

א. לשם פיתוח כלכלי ומוניציפאלי של התשתיות החיוניות לפיתוח מועצה מקומית שגב שלום, לרבות תשתיות-על לבתי הספר (96 כיתות לימוד), שיוקמו עבור תושבי ואדי אל נעם, יוקצו 10 מלש"ח בשנת 2014 לתכנון וביצוע תשתיות המים והביוב. תכנון התשתיות יהיה בתיאום עם הרשות הממשלתית למים ולביוב.

ב. עבור תכנון וביצוע כביש הגישה לבניס ואדי אל נעם מכביש 40, יוקצו למשרד החקלאות 20 מלש"ח בשנת 2015.

ג. עבור ביצוע תשתיות-על למוסדות ציבור, לרבות תשתיות מים, למוסדות חינוך ולמוסדות ציבור במועצות האזוריות נוות מדבר ואל-קסום, שאין מקור תקציבי למימון, יוקצו למשרד החקלאות 13 מלש"ח על פני שנתיים, 8 מלש"ח ב-2014, 5 מלש"ח לשנת 2015. משרד החקלאות יכין רשימת תבחינים לסיוע להשלמת תשתיות-על חיוניות, על פיהם יוקצה התקציב למועצות האזוריות.

30. כדי לאפשר פיתוח ההתיישבות בואדי אל נעם ובשגב שלום במקביל לפעולות של משרד החקלאות על פי סעיף 29 לעיל:

א. להקצות סך של 30 מלש"ח לצורך פיתוח מערכת הביוב האזורית בואדי אל נעם ושגב שלום. סכום זה יתוקצב בשנת 2014 כתוספת לתקציב המנהל לתשתיות ביוב שברשות הממשלתית למים ולביוב.

מזכירות הממשלה

- 10 -

ב. הממשלה רושמת את הודעת הרשות הממשלתית למים ולביוב לפיה המינהלה לפיתוח תשתיות ביוב תמשיך לתקצב את המועצה האזורית אל קסום ואת המועצה האזורית נווה מדבר מתקציבה, בהתאם למנגנון הסיוע של המינהלה.

31. להטיל על משרד החקלאות לפעול לחיזוק הרשויות המקומיות ביישובי הבדואים. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 6.5 מלש"ח, בחלוקה לנושאים הבאים:

א. עבור סיוע לחיזוק השדרה הניהולית של הרשויות המקומיות, בדגש על היבטים של פיתוח אסטרטגי, כלכלי וחברתי, ובתיאום עם משרד הפנים, יוקצה תקציב בסך 3 מלש"ח בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017, 1 מלש"ח לשנה).

ב. עבור העסקת רכזי פיתוח כלכלי ברשויות הבדואיות החברות באשכול הנגב המזרחי יוקצה תקציב בסך 3 מלש"ח בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017, 1 מלש"ח לשנה).

ג. עבור הקמת שולחן מסגרת לשיתופי פעולה כלכליים בין-מגזריים יוקצה סך כולל של 0.5 מלש"ח לשנת 2015.

32. להטיל על משרד החקלאות לפעול לקידום הפיתוח הכלכלי בענפי החקלאות והתיירות, עבור האוכלוסייה הבדואית. לשם כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 15 מלש"ח בחלוקה לנושאים הבאים:

א. עבור הקמת מכלאות צאן במגזר הבדואי, תמיכה בפיתוח חקלאי בענפי צאן וחקלאות צמחית יוקצה תקציב בסך 8.5 מלש"ח, בפריסה שווה לשנתיים (2015-2016, 4.25 מלש"ח לשנה).

ב. עבור התמודדות עם מחלות בעלי חיים בנגב יוקצו 1 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2015-2016, 0.5 מלש"ח לשנה).

ג. עבור העסקת פרויקטורים לקידום מיזמי תיירות חקלאית וכפרית בקרב האוכלוסייה הבדואית, באמצעות הרשות לפיתוח הנגב, יוקצו 0.5 מלש"ח לשנת 2015.

מזכירות הממשלה

- 11 -

ד. עבור פיתוח מיזמים של תיירות כפרית במגזר הבדואי יוקצו 5 מלש"ח בפריסה שווה לשנתיים (2015-2016, 2.5 מלש"ח לשנה).

33. להנחות את משרד החקלאות לעודד הקמת מיזמים חינוכיים וחברתיים. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב בסך 9.5 מלש"ח, עבור המיזמים הבאים:

א. עבור הקמת מרכזי נעורים לפיתוח מנהיגות צעירה, יוקצו 2 מלש"ח על פני שנתיים (2015-2016, 1 מלש"ח לשנה). בנוסף, הממשלה רושמת את הודעת קרן רש"י והגיוינט כי ישתתפו במיזם בשיעור 25% - 0.5 מלש"ח נוספים על פני שנתיים (2015-2016).

ב. עבור הקמת מגמת 'אוטו-טק' במגזר הבדואי, מגמת מכונאות רכב מתקדמת המתמחה בדיאגנוסטיקה של מחשבי דרך באישור משרד החינוך ובכפוף לנהליו, יוקצו 5 מלש"ח לשנת 2015.

34. להנחות את משרד החקלאות לתמוך במיזמים חברתיים קהילתיים בקרב היישובים הבדואים. משרד האוצר יקצה למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 5.9 מלש"ח, בחלוקה למיזמים הבאים:

א. עבור העסקת מנטורים בתחום הרווחה, באמצעות משרד הרווחה, יוקצו 0.2 מלש"ח לשנת 2015.

ב. עבור הפעלת תכנית "שכנות טובה" מייסודה של עיר ללא אלימות, באמצעות המשרד לביטחון הפנים, יוקצו 0.2 מלש"ח לשנת 2015.

ג. עבור הפעלת תכנית לנוער וצעירים, באמצעות משרד הביטחון יוקצו 0.5 מלש"ח לשנת 2015.

ד. עבור הפעלת תכנית חינוכית וספורט לילדים בגילאי בתי הספר בשעות שלאחר יום הלימודים, באמצעות מפעלות חינוך, יוקצו 2 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2014-2015, 1 מלש"ח לשנה).

מזכירות הממשלה

- 12 -

ה. עבור הפעלת פרויקט להחדרת השימוש במחשב למבוגרים ובוגרים, יוקצו 1 מלש"ח לשנת 2015.

ו. עבור פרויקט למניעת תאונות והגברת הבטיחות, יוקצו 1 מלש"ח לשנת 2015.

ז. עבור הפעלת מרכז אזורי לטיפול בטרומה, יוקצו 1 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2015-2016, 0.5 מלש"ח לשנה).

35. להטיל על הממונה על התאגידים ברשות המיס לבחון את הצורך בשיפור מצב תשתיות המיס והביוב בתאגיד המיס והביוב "נווה מדבר", המשרת את הרשויות הבדואיות המחויבות בתיאגוד ולהציג את הצרכים בפני סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר. ככל שיהיה מקום לפעול ליישום תכנית לשיפור מצב תשתיות המיס והביוב, פחת המיס ופחת הגבייה בתאגיד, משרד האוצר יעמיד לרשות הממונה על התאגידים תקציב מיוחד לתאגיד זה. סך הסיוע שיינתן לתאגיד במסגרת זו, לא יעלה על סך ממוצע המענק לתושב שהועמדו לטובת תמיכה בתאגידים זכאים לפי הסיכום התקציבי למתן סיוע מיוחד לתאגידים שהוגדרו זכאיים לסיוע, מחודש דצמבר 2009.

36. לצורך יישום סעיפים 28-35 לעיל, יוכל משרד החקלאות, בתיאום עם הממונה על התקציבים, לעשות שימוש בתקציבים בהיקף של עד 45 מלש"ח הקבועים בסעיף ג(4) להחלטת ממשלה מס' 3708 מיום 11.09.2011 בדבר תכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכליים של האוכלוסייה הבדואית ואשר טרם בוצעו וניתן להסיטם למטרות אלו.

תוכנית ופעולות לפיתוח ענף החקלאות ופיתוח הכפר

37. עידוד השקעות הון בענפי החקלאות, במפעלי תמך ובעיבוד תוצרת חקלאית

א. משרד החקלאות ופיתוח הכפר יפעל להקצות 32 מלש"ח בשנים 2015-2017, לטובת מענקים אשר יאושרו לכלל הפעילויות החקלאיות המוגדרות בנהלי מנהלת ההשקעות במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, הכוללות, בין היתר, מפעלי תמך ועיבוד תוצרת חקלאית. שיעור המענק יעמדו על עד 40% מסך ההשקעה, מקורות המימון לסעיף זה יהיו 5 מלש"ח מתקציב משרד החקלאות, בפריסה על פני שנתיים (2015-2016) ו-27 מלש"ח תקציב תוספתי שיועבר לצורך כך ממשרד האוצר למשרד החקלאות ופיתוח הכפר, בהרשאה להתחייב בשנים 2015-2017

מזכירות הממשלה

- 13 -

בתאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר.

ב. משרד החקלאות ופיתוח הכפר יעניק תמיכה לבתי אריזה שאינם משפחתיים בהתאם להגדרות הקיימות ובהתאם לנהלי מנהלת ההשקעות במשרד החקלאות ופיתוח הכפר. שיעור התמיכה יעמוד על עד 25%. לצורך כך יוקצה תקציב תוספתי של 10 מלשי"ח, למשרד החקלאות ופיתוח הכפר, בפריסה שווה על פני השנים 2015-2018.

ג. תקצוב סעיפים א' ו-ב' לעיל יהיה בהרשאה להתחייב על מלוא הסכום הקבוע בכל אחד מהסעיפים. משרד החקלאות ופיתוח הכפר יהיה רשאי להסיט תקציב בין הסעיפים, בהתאם לצורך ובתאום עם אג"ת. פריסת המזומן של סעיף זה תהיה בהתאם למימוש ההטבות.

38. להטיל על משרד החקלאות ופיתוח הכפר לגבש ולבצע תוכנית למתן מענקים להקמת מתקני התפלה בראש החלקה החקלאית. גובה התמיכה יהיה עד 50% בהתאם למגבלת התקציב. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות ופיתוח הכפר תקציב של 1.5 מלשי"ח לשנה, לשנים 2015-2016 (סה"כ 3 מלשי"ח).

39. להטיל על משרד החקלאות ופיתוח הכפר לגבש ולבצע, בתיאום עם משרד האוצר, תוכנית ניסיונית לבניית פוליסת ביטוח הכנסה למשק המשפחתי כעוגן וביטחון תעסוקתי. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות ופיתוח הכפר תקציב של 10 מלשי"ח בפריסה שווה לשנים 2016-2018. פריסת המזומן תהיה בתאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר.

40. להטיל על משרד החקלאות ופיתוח הכפר לגבש ולבצע תוכנית תמיכה בפיתוח חקלאות ביישוב העירוני כפעילות כלכלית, יזמית וחברתית. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות ופיתוח הכפר תקציב של 1.5 מלשי"ח לשנה, לשנים 2015-2016 (סה"כ 3 מלשי"ח).

41. להטיל על משרד החקלאות ופיתוח הכפר לגבש ולבצע נוהל לתמיכה בהקמת כלביה אזורית ביישובי הדרום. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות ופיתוח הכפר תקציב של 1 מלשי"ח לשנת 2015.

42. להנחות את רשות המים בשיתוף עם משרד החקלאות ופיתוח הכפר לבחון היתכנות להשבת מי נחל האיילון לאזור יישובי הדרום, לשם פיתוח החקלאות בנגב, במסגרת תכנון מסילת הרכבת הרביעית בתוואי הנחל. סה"כ 1 מלשי"ח לשנת 2015 שיועברו כתקציב תוספתי ממשרד האוצר לרשות המים.

מזכירות הממשלה

- 14 -

השכלה גבוהה

43. בהמשך לסעיף 2.ד.5 בהחלטה 546, לפנות לות"ת בבקשה להציג לוועדת ההיגוי העליונה להעתקת מחנות צה"ל לגב (הפועלת מכוח החלטת ממשלה מס' 3161 מיום 17.04.2011), בתוך 90 ימים, תכנית שתעסוק בנושאים הבאים:

א. בחינת הצרכים להתאמת תשתיות פיסיות (כגון מעבדות וציוד טכנולוגי) ותשתיות כח אדם (לרבות הכשרת סגל אקדמי מתאים וקליטה של סגל אקדמי) במוסדות אקדמיים רלוונטיים בדרום, בדגש על תחומי ההנדסה והמדעים המדויקים.

ב. בחינת הצרכים להתאמת מכסת הסטודנטים לתוכנית הרב שנתית הקרובה במוסדות אקדמיים רלוונטיים בדרום, בדגש על תחומי ההנדסה והמדעים המדויקים. זאת, כחלק מהתוכנית הממשלתית ליצירת מרכז סייבר לאומי בעיר באר שבע, כהערכות למעבר יחידות העילית הטכנולוגיות של צה"ל לדרום וכחלק מהמאמצים להגביר את היקף הבוגרים והחוקרים בתחומים אלו.

ג. בחינת ההשלכות התכנוניות והתקציביות הצפויות.

הנגשת לימודי הנדסה ומדעים מדויקים

44. להטיל על מנכ"ל משרד ראש הממשלה והממונה על התקציבים במשרד האוצר, בהתייעצות עם גורמי המקצוע הרלוונטיים, לגבש בתוך 60 ימים תכנית שתכליתה להכשיר צעירים למקצועות ההנדסה והמדעים המדויקים, בעיקר לטובת הרחבת תעשיות עתירות הידע בדרום, בהתאם לעקרונות הבאים:

א. חלק ניכר מקהל היעד להשתתפות בתכנית יהיה צעירים המתגוררים ביישובי הדרום, אשר אינם עומדים בתנאי הסף לקבלה ללימודים אקדמיים במקצועות ההנדסה והמדעים המדויקים, ואין ביכולתם לממן את עלות שכר הלימוד.

ב. התכנית תכלול מימון לימודים במכינה קדם אקדמית לצורך שיפור סיכויי הקבלה ללימודים אקדמיים במקצועות האמורים, וכן ליווי לאורך תקופת התואר לרבות: השלמה למענק הניתן ע"י הקרן להכוונת חיילים משוחררים, מלגות קיום ושיעורי תגבור לימודי.

ג. במסגרת התכנית ייקבעו קריטריונים להשתתפות בה ויכללו יעדים ברורים להיקף קליטת הצעירים מיישובי הדרום בכל שנה במשך שלוש שנים.

מזכירות הממשלה

- 15 -

לצורך כך יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי בסך 50 מלש"ח בהתאם לתכנית שתגובש ולקצב הביצוע בפועל.

45. משרד הרווחה והשירותים החברתיים יתגבר פעילות בתחום הרווחה ביישובי הדרום המדורגים באשכולות 1-4 בדירוג הכלכלי-חברתי של הלמ"ס, בתקופה שממועד החלטה זו ועד ליום 31.12.2015, בהיקף כולל של עד 60 מלש"ח. סכום זה יועמד לרשות הרשויות במימון מלא של המדינה. לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד הרווחה והשירותים החברתיים תקציב תוספתי ייעודי בסך 60 מלש"ח בשנת הכספים 2015. משרד הרווחה והשירותים החברתיים יקבע את הקריטריונים להקצאת סכום זה בהסכמה עם אגף תקציבים במשרד האוצר, ויקצה את התקציב לרשות רק עבור פעילויות שיעמדו בקריטריונים שיקבעו.

בריאות

צורך חיזוק המעטפת האזרחית לאור יישום המהלך להענקת מחנות צה"ל לנגב, ובהמשך 'סעיף 5(ט) להחלטה 546 ולדו"ח שהוגש על ידי מנכ"ל משרד הבריאות בהתאם לסעיף זה, 'פעול לחיזוק ולפיתוח שירותי הרפואה ביישובי הדרום, בהתאם למפורט להלן:

46. להקים בית חולים ציבורי חדש בבאר-שבע. לשם כך:

א. להקים ועדת היגוי להקמת בית החולים החדש על כל היבטי ההקמה, בראשות מנכ"ל משרד הבריאות ובהשתתפות נציג משרד הבריאות שימנה מנכ"ל משרד הבריאות, הממונה על התקציבים במשרד האוצר והחשבת הכללית במשרד האוצר או מי מטעמם. למטרה זו יקצה משרד הבריאות תקציב בסך 5 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד הבריאות תקציב תוספתי בסך 10 מלש"ח, בפריסה שווה על פני השנים 2015-2016.

ב. ועדת ההיגוי תקבע את סדרי עבודתה.

ג. ועדת ההיגוי תפעל ליישום החלטה זו, תקבע אבני דרך ומועדים לביצוע, תוך שמירה על העקרונות הבאים:

- אי קיום של שירותי רפואה פרטיים בבית החולים;

- גיבוש השירותים הקליניים שיבוצעו בבית החולים בהתבסס על הצרכים

מזכירות הממשלה

- 16 -

הרפואיים של אזור הדרום, כפי שעולים מניתוח דפוסי אספקת השירותים הרפואיים באזור ותוך ניתוח השינויים בדפוסים אלו, עקב הקמת בית החולים החדש בעיר אשדוד;

- הבטחת עצמאות ויציבות כלכלית ארוכת טווח לבית החולים, ואיזונו בשוטף באמצעות הכנסות מפעילות רפואית ופעילות נוספת;

- מודל ההפעלה של בית החולים ייקבע תוך שמירה על תנאי השכר ויחסי העבודה הנהוגים במקצועות הבריאות.

ד. התקציב להקמת בית החולים יסוכם ע"י שרת הבריאות ושר האוצר. ככל שהצדדים לא יגיעו להסכמה, יובא הנושא להכרעת הממשלה.

ה. להנחות את החשבת הכללית להקים ועדת מכרזים בין משרדית לתכנון, הקמה, החזקה והפעלה של בית החולים בהתאם לעקרונות החלטה זו ולאור המלצות ועדת ההיגוי. ועדת המכרזים תפעל ככל הניתן לפרסום המכרז עד ליום 01.09.2016.

47. הממשלה רושמת בפנייה את הודעת שרת הבריאות ושר האוצר על אישור 98 מיטות כלליות לבית החולים סורוקה, בשנים 2014-2016, וזאת במסגרת הקצאת 960 המיטות שאושרו בהחלטת ממשלה מסי' 2917, מיום 27.02.2011. בנוסף, רושמת הממשלה את הודעת השרים על אישור של 20 מיטות שיקום לבית החולים סורוקה. כל זאת לשם חיזוק בית החולים וכמענה לגידול האוכלוסייה ולצרכים הרפואיים של תושבי העיר באר-שבע וסביבתה.

48. לשם תגבור מערך מוקדי הלילה בדרום וחיזוק שירותי הרפואה, בפרט בשעות שמעבר לשעות פעילות המרפאות, להטיל על משרד הבריאות לפעול להמשך הפעלת מוקדי הלילה הקיימים בדרום גם בשנים 2015-2019 ביישובים ערד, דימונה, מצפה רמון, ירוחם וקריית גת. לצורך כך יוקצה תקציב בסך 9.3 מלש"ח. בנוסף, במהלך השנים 2015-2019, יפעל משרד הבריאות להקמת שישה מוקדי לילה נוספים בשיטת ההפעלה הנהוגה כיום למוקדים מסוג זה, בפריסה על בסיס שיקולים מקצועיים, ביישובים אופקים, נתיבות, ערערה, רהט, כסיפה וכן מוקד שישרת את תושבי לקיה, חורה והסביבה. למטרה זו יוקצה תקציב בסך של 18.5 מלש"ח.

הפעלת מוקדי הלילה מותנית בהשתתפות הרשות המקומית וקופות החולים, המבטחות לפחות 80% מהאוכלוסייה ביישובים שאותם מיועדים המוקדים לשרת, במימון עלות המוקד.

לצורך יישום סעיף זה יוקצו בסה"כ 27.8 מלש"ח, משרד הבריאות יקצה תקציב בסך 9.3 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד הבריאות תקציב תוספתי בסך

מזכירות הממשלה

- 17 -

18.5 מלשי"ח, בהתאם לפריסה הבאה:

2020	2019	2018	2017	2016	2015	
1.3	2.8	3.6	4	4	2.8	אוצר
0.6	1.4	1.9	2	2	1.4	בריאות

49. לחזק את מערך השירותים הניתנים לילדים בגיל הרך ולהוריהם ביישובי הדרום.
לצורך כך:

א. משרד הבריאות יפעל לשיפוץ ולשדרוג תחנות טיפות החלב המופעלות ביישובי המטרה, ביישובי הבדואים ובמצפה רמון, על פי שיקול דעתו המקצועי.
לצורך יישום סעיף זה יוקצה תקציב בסך 40 מלשי"ח על פני השנים 2015-2020, בהתאם לפריסה הבאה:

2020	2019	2018	2017	2016	2015	
4	5	5.67	5.67	3.33	3	אוצר
2	2.5	2.83	2.83	1.67	1.5	בריאות

ב. משרד ראש הממשלה יקים צוות בין משרדי בהשתתפות נציגי משרדי הבריאות, החינוך והרווחה ונציגי אגף תקציבים במשרד האוצר. הצוות יגבש עד לתאריך 01.01.2015 תכנית להקמתם של מרכזי שירותים אינטגרטיביים לגיל הרך ביישובים מבין יישובי הדרום הכוללים שירותים בתחום הבריאות (כגון: טיפת חלב), שירותים בתחום הרווחה (כגון: שירותים טיפוליים, קהילתיים) ושירותים בתחום החינוך (כגון גני ילדים). הצוות יקבע את מודל הפעולה, התקצוב והתחזוקה של המרכזים לגיל הרך, תוך התייחסות למודלים הקיימים כיום לפעולתם, שלגביהם יש הסכמות בין משרדות. זאת, מתוך חתירה לאיגום כלל המשאבים המושקעים כיום במרכזים מסוג זה על ידי הממשלה, הרשויות המקומיות וגופים חוץ ממשלתיים הפועלים בתחום, וגורמים נוספים כגון קופות החולים, ומתוך בחינה של אופן והיקף השתתפות המשרדים השותפים במימון המרכזים. הצוות ימליץ גם על היישובים שבהם לדעתו המקצועית נכון וישים להקים מרכזים אלו. הצוות יוועץ במהלך דיוניו גם עם ראשי הרשויות וקופות החולים.

המלצות הצוות ייושמו באחריות המשרדים השותפים לצוות בהתאם להמלצותיו, ובשים לב להתייחסות הצוות לחלקן של הרשויות המקומיות ושל

מזכירות הממשלה

- 18 -

קופות החולים בהפעלת המרכזים על כל היבטיהם. לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי בסך 15 מלש"ח בין השנים 2016-2020 בפריסה שתקבע לאחר גיבוש המלצות הצוות.

היה ולא תושג הסכמה בין המשרדים לעניין הקמת המרכזים האינטגרטיביים, יבחן משרד הבריאות את האפשרות להקים מרכזים רפואיים לגיל הרך באותם יישובים שביחס אליהם נשקלה הקמתו של מרכז אינטגרטיבי של שירותים לגיל הרך, בהיקף תקציבי שייקבע על ידי משרדי ראש הממשלה, הבריאות והאוצר, במסגרת התקציב התוספתי המוקצה לסעיף זה.

ג. לטובת חיזוק שירותי הרפואה ביישובי הדרום יוקצה תקציב בסך 15 מלש"ח לשנים 2015-2020. השימושים ופריסת התקציב בסעיף זה יקבעו ע"י שרת הבריאות על פי סדרי העדיפויות של משרד הבריאות, לרבות נושאים האמורים בהחלטה זו, ובהסכמת שר האוצר. לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד הבריאות תקציב בסך 5 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד הבריאות תקציב תוספתי בסך 10 מלש"ח.

50. הממשלה רושמת בפניה את כוונת הות"ת להקצות, החל משנת תשע"ו, תוספת של עד 30 מכסות סטודנטים לשנתון עבור סטודנטים לרפואה באוניברסיטת בן גוריון, לשם חיזוק הכשרת הרופאים בנגב. זאת בתיאום עם האוניברסיטה ועם משרד הבריאות. לשם יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר לות"ת את המשאבים הנדרשים ע"פי סיכום בין הממונה על התקציבים במשרד האוצר ובין יו"ר ות"ת.

נגב גליל

51. בהמשך להחלטת ממשלה מס' 741 מיום 17.9.2013, בדבר תכנית אסטרטגית לעידוד וחיזוק ההתיישבות, לתקן את נוהל סיוע לבניית יחידות דיור לצרכי השכרה למגורים ושיפוץ מבנים נטושים/בלתי מאוכלסים לצרכי השכרה, ולהגדיל ב-25% את הסיוע שיינתן לרשויות מקומיות בנגב שיבנו או ישפצו יחידות דיור או מבנים להשכרה.

52. בהמשך להחלטת ממשלה מס' 741 מיום 17.9.2013, בדבר תכנית אסטרטגית לעידוד וחיזוק ההתיישבות, לתקן את נוהל השתתפות בתשלומי שכר דירה לרוכשי דירה ראשונה בנגב, ולהגדיל ב-20% את גובה ההשתתפות בשכר דירה לתושבים חדשים העוברים להתגורר ביישובי הנגב.

53. לעודד את תרבות הפנאי, הספורט וחיי הקהילה, באמצעות סיוע בקיום אירועי תרבות ותיירות, ופסטיבלים וסיוע למוסדות התרבות בנגב. לצורך כך, יוקצה בכל אחת מהשנים 2015-2017 תקציב בסך 2.5 מלש"ח, מתוכם המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 1.5 ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד לפיתוח הנגב והגליל

מזכירות הממשלה

- 19 -

תקציב תוספתי בסך 1 מלש"ח. התקציב יופעל באמצעות הרשות לפיתוח הנגב, ויחולק לפי כללים שוויוניים תוך תיאום עם משרד התרבות והספורט ועם משרד התיירות.

54. לעודד את תרבות הפנאי, הספורט וחיי הקהילה, ביישובי המטרה, באמצעות בנייה ושדרוג של מוסדות ציבור ומתקני ציבור. לצורך יישום סעיף זה, יוקצה סך כולל של 65 מלש"ח שיוקצו על-פי נוהל סיוע להקמת מבני ציבור ברשויות מקומיות בנגב ובגליל אשר גובש על ידי המשרד לפיתוח הנגב והגליל. מימון הפעילות יהיה בהתאם למקורות ולפריסה הבאה:

המשרד	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
אוצר	15	2	4	3	5	6	10
נגב גליל	3	2	2	2	5	4	2

55. לסייע לרשויות המקומיות להכשיר ולצייד מבני ציבור קיימים לשמש כבתי קולנוע מקומיים על מנת לעודד את תרבות הפנאי ולייצר עוגני תרבות ברשויות המקומיות ביישובי הדרום. לצורך כך יקצה המשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב בסך 900 אלש"ח לשנת 2014 ממקורותיו. בנוסף, וזאת כתוספת לסכומים, אם יוקצו לצורך כך, על ידי מפעל הפיס, בהתאם להוראות ולקריטריונים לרבות מנגנון הקצאת הכספים המקובל במפעל הפיס ובכפוף לאישור החשבת הכללית.

56. לגבש תכנית לשיפור סביבת הלימודים הטכנולוגית בבתי הספר ביישובי הדרום, ולהקים כיתות חכמות וירטואליות באישור משרד החינוך ובכפוף לנהליו ומועדוניות למדעים ולטכנולוגיה על פי מתווה החלטות ממשלה מס' 1518 ו-1520 מיום 27.3.2014. לצורך כך יקצה המשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב בסך 4.5 מלש"ח, בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017).

57. לסייע לראשי הרשויות בדרום לגבש תכניות אסטרטגיות יישוביות, ולהגיע למצב של מוכנות ויכולת לקלוט חברים חדשים, על מנת לסייע ליישובים ולתושבים בצמיחה דמוגרפית וכלכלית. לצורך יישום סעיף זה, יוקצה בכל אחת מהשנים 2015-2017 תקציב בסך 1.5 מלש"ח, מתוכם המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 1 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב תוספתי בסך 500 אלש"ח.

58. לגבש תכנית רב שנתית לשינוי תודעתי ביחס לנגב ולשיפור תדמית הנגב בשיתוף עם ראשי הרשויות בדרום, ולפעול ליישומה. לצורך כך, יוקצה בכל אחת מהשנים 2015-2017 תקציב בסך 1.5 מלש"ח, מתוכם המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 1 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב תוספתי בסך 500 אלש"ח.

59. להקים פורום עמיתים לראשי הרשויות בדרום למימוש שיתופי פעולה ולהעשרה

מזכירות הממשלה

- 20 -

מקצועית. לצורך פעילות הפורום המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 100 אלשי"ח ממקורותיו בכל אחת מהשנים 2015-2017.

60. בהמשך להחלטת ממשלה מס' 1037 מיום 11.12.2013 בדבר תכנית לקידום הצמיחה הדמוגרפית ולמיתוג רשויות מקומיות בנגב ובגליל, להורות למשרד לפיתוח הנגב והגליל, לקלוט רכזי צמיחה דמוגרפית במרכזי הצעירים הקיימים בנגב, ולהקצות לרשויות המקומיות בנגב תקציבים להאצת פעולות התכנון והשיווק של מתחמים למגורים. לצורך יישום סעיף זה, יוקצה בכל אחת מהשנים 2015-2017 תקציב בסך 1.5 מלשי"ח, מתוכם המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 500 אלשי"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב תוספתי בסך 1 מלשי"ח.

61. בהתאם להחלטת ממשלה מס' 4415 מיום 20.11.2005 בדבר יצירת תכנית אסטרטגית לפיתוח הנגב, בהמשך להמלצות הוועדה לקידום הרפואה בנגב והמלצות משרד הבריאות, ולאור מיעוט מיטות השיקום בדרום, לפעול להקמת בית חולים שיקומי בכפר "עלה נגב". לצורך שלב א' של בית החולים יוקצה לרשות לפיתוח הנגב תקציב בסך 36 מלשי"ח על פי הפירוט הבא:

2020	2019	2018	2017	2016	2015	
6.5	6.5	5	2	1	1	אוצר
1	1	1	1	1	1	נגב גליל
0.5	0.5	0.5	0.5	1	1	פנים
		2.5	1.5			שיכון

הממשלה רושמת לפניה את התחייבות "עלה נגב" להשתתפות ביחס של 1:1 למימון הממשלתי.

יובהר כי תוספת מיטות השיקום הינה מעבר לסיכום קודם בין משרד הבריאות ומשרד האוצר על פתיחת 52 מיטות שיקום בבתי החולים סורוקה וברזיל. כמו כן מנהלת השירות הלאומי תקצה 12 תקני שירות לאומי ל"עלה נגב" נחלת ערן לשנים 2015-2020.

תחבורה

62. להטיל על שר התחבורה והבטיחות בדרכים לקדם נושאי תחבורה אשר עתידים לסייע ליישובי הדרום, זאת בהתאם לשיקולים מקצועיים בראייה כוללת של צרכי הדרום וכן למענים הנדרשים הנובעים מהחלטה 546 כמפורט להלן:

א. להסדיר גישה מישובים במרחב הדרום לרשת הכבישים הארצית, עד לתאריך 30.06.2020, בהתאם לסדר העדיפות כמפורט בטבלה לעיל. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן: משרד התחבורה) סך כולל של 55 מלשי"ח, בהתאם לפריסה הבאה: 5 מלשי"ח ב-2015, 10 מלשי"ח ב-

מזכירות הממשלה

- 21 -

2016, 10 מלשי"ח ב-2017, 15 מלשי"ח ב-2018, 15 מלשי"ח ב-2019.

מס'	מס' כביש (ישוב)	שם פרויקט/צומת
א	2444 (שדות נגב)	2 כניסות לנתיבות
ב	241 (מרחבים)	פדויים
ג	25 (מרחבים)	כניסה לתפרח
ד	241 (מרחבים)	כניסה לבטחה
ה	241 (מרחבים)	צומת גילת
ו	241 (מרחבים)	כניסה לגילת
ז	40 (מצפה רמון ורמת נגב)	צומת טללים
ח	4 (חוף אשקלון)	כניסה למועצה אזורית חוף אשקלון ובת הדר
ט	34 (שער הנגב)	כניסה ליכני

ב. לתכנן ולבצע סלילת כביש עוקף קריית מלאכי (עוקף גיבשטיין ושכונת המחנות).
על הביצוע להתחיל לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד
האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 15 מלשי"ח לשנת 2016.

ג. לבצע את כביש 3 באשקלון בקטע שבין שדרות ירושלים לבין שדרות רבין. לצורך
כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 2 מלשי"ח ב-2016
ו-10 מלשי"ח בשנת 2017 ו-8 מלשי"ח בשנת 2018.

ד. לתכנן ולבצע חיבור תחבורתי של הישוב רהט למחלף שייבחר על תוואי כביש 6
לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה
תקציב תוספתי בסך 15 מלשי"ח, בפריסה על פני שנתיים, 2 מלשי"ח לשנת 2015
ו-13 מלשי"ח לשנת 2016.

ה. לתכנן ולבצע כניסות חדשות לדימונה מכביש 25, לא יאוחר מתאריך 30.06.2018.
לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 20 מלשי"ח,
בפריסה על פני שנתיים, 2 מלשי"ח לשנת 2015 ו-10 מלשי"ח לשנת 2016 ו-8
מלשי"ח לשנת 2017.

ו. לתכנן ולבצע תכנית להקמת מרכז תחבורתי בדימונה, לא יאוחר מתאריך
30.06.2019. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי
בסך 20 מלשי"ח בהתאם לפריסה התקציבית הבאה:

2019	2018	2017	2016	2015
-	10	8	2	-

מזכירות הממשלה

- 22 -

ז. לממש תכנית להקמת מסוף תחבורה ציבורית ממוזג וממוגן במועצה אזורית אשכול, לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 7 מלשי"ח, עפ"י הסדר השתתפות הרשויות המקומיות (מאצינג) הקיים, בפריסה על פני שנתיים, 0.7 מלשי"ח 2015 ו-6.3 מלשי"ח לשנת 2016.

ח. לממש תכנית להקמת מסוף תחבורה ציבורית ממוזג וממוגן באשקלון, לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 8 מלשי"ח, עפ"י הסדר השתתפות הרשויות המקומיות (מאצינג) הקיים, בפריסה על פני שנתיים, 0.8 מלשי"ח לשנת 2015 ו 7.2 מלשי"ח לשנת 2016.

ט. לתכנן ולבצע תכנית הסדרת שוליים בכביש 224 לא יאוחר מתאריך 30.06.2018. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 15 מלשי"ח בפריסה על פני שנתיים, 2 מלשי"ח בשנת 2017 ו-13 מלשי"ח לשנת 2018.

י. לתכנן תכנון מפורט של מחלף אום בטין על כביש 60 לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב בסך 5 מלשי"ח ב-2015, 10 מלשי"ח ב-2016 ו-5 מלשי"ח ב-2017.

יא. לתכנן ולהרחיב את חניון הרכבת בלהבים ולהסדיר את דרכי הגישה אליו לא יאוחר מתאריך 31.06.2016. לצורך כך יקצה משרד התחבורה תקציב בסך 10 מלשי"ח לשנת 2015.

יב. להשלים תכנון סטטוטורי של כביש 293 מבית קמה לצומת הגדי לא יאוחר מתאריך 30.06.2019. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 5 מלשי"ח ב-2016 ו-10 מלשי"ח לשנת 2017 ו-5 מלשי"ח לשנת 2018.

יג. להנחות את שר התחבורה לפעול, בכפוף לכל דין, להציב בסדר עדיפות גבוה, במסגרת התוכנית הרב שנתית המתגבשת של רכבת ישראל, את הפרוייקטים הבאים:

- תכנון סטטוטורי של מסוף מטענים בקרית מלאכי.

- תכנון וביצוע תחנת רכבת בדימונה וחיבור מסילתי למסילה הקיימת.

- תכנון וביצוע מתחם לתחזוקה ודיור באשקלון.

מזכירות הממשלה

- 23 -

א. להכין בתוך 60 ימים תכנית לפיתוח פרויקטים תחבורתיים בדרום, אשר תגובש בתאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר, והוצאתה אל הפועל תושלם לא יאוחר מתאריך 30.06.2020. לצורך כך יוקצה סך כולל של 300 מלשי"ח אשר ימומנו כדלקמן: 150 מלשי"ח תקציב תוספתי שיועבר ממשרד האוצר למשרד התחבורה, בהיתן הקצאת סך של 150 מלשי"ח ממקורות משרד התחבורה מתכנית העבודה המתקצבת, וזאת בהתאם לפריסה הבאה:

2019	2018	2017	2016	2015	
53	50	40	5	2	אוצר
45	50	50	5	-	תחבורה

ב. לתכנן ולבצע תכניות שיפור בטיחות בדרכים ביישובי הדרום עפ"י הסדר השתתפות הרשויות המקומיות (מאצינג) הקיים, בהתאם לסדר עדיפויות אשר יגבש מנכ"ל משרד התחבורה, לא יאוחר מתאריך 30.06.2019. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 30 מלשי"ח, בהתאם לפריסה הבאה:

2019	2018	2017	2016	2015
-	10	10	10	-

אנרגיה ותשתיות

64. להטיל על שר הכלכלה, בתיאום עם שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים להעניק לצרכני גז טבעי הממוקמים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה, הזכאים לסיוע במסגרת הוראת מנכ"ל 4.5 "מסלול סיוע במימון עלויות חיבור למערכת חלוקת גז טבעי ובמימון עלויות הסבת מערכות פנימיות לשימוש בגז טבעי" (להלן: ההוראה), המוגדרים כצרכנים מרוחקים כהגדרתם בהוראה, והזכאים לתוספת סיוע לפי ההוראה – תוספת נוספת לצורך חיבורם לרשת חלוקת הגז הטבעי. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 30 מלשי"ח, בפריסה שווה על פני שש שנים (2015-2020). תקציב זה יתווסף לתקציב שאושר בהחלטת ממשלה מס' 175 מיום 12.05.2009.

65. להטיל על שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים, בתיאום עם שר הכלכלה, לגבש עד לתאריך 01.01.2015, תכנית להנגשת הגז הטבעי לצרכנים ביישובי עוטף עזה ובערד, בשל נסיבותיה הייחודיות בהקשר זה, תוך בחינת תמרוץ להקמת רשת חלוקת גז טבעי והתחברות אליה או קידום תחנה/ות לפריקת גז טבעי דחוס אזוריות או בכל

מזכירות הממשלה

- 24 -

דרך מתאימה אחרת.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר למשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים תקציב תוספתי בסך 32 מלש"ח, מתוכו 12 מלש"ח ייועדו לטובת חיבור צרכנים בערד, על פני שש שנים, 5 מלש"ח לכל אחת מהשנים 2015-2018 ו-6 מלש"ח לכל אחת מהשנים 2019-2020.

66. להטיל על שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים, בהיועצות עם השר להגנת הסביבה, להקצות מענקים לביצוע מיזמים להשגת התייעלות אנרגטית וצמצום עלויות האנרגיה של רשויות מקומיות, מפעלי תעשייה ומבני מסחר ביישובי הדרום. א. המענקים יוקצו לרשויות המקומיות, למפעלי התעשייה ולמבני המסחר בהתאם למכרזים שיפורסמו ע"י משרד התשתיות.

ב. רשויות מקומיות המסווגות באשכולות 1-4 בהתאם למדד הכלכלי-חברתי של הלמ"ס, יהיו זכאיות למענק מוגדל כפי שיקבע משרד התשתיות.

ג. משרד התשתיות יהיה אחראי על בדיקת איכות ההצעות, בחירת הרשויות הזוכות והמפעלים הזוכים ובקרה על תהליך הביצוע.

לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר למשרד התשתיות, האנרגיה והמים תקציב תוספתי בסך 50 מלש"ח, מתוכו 25 מלש"ח למכרזים לרשויות המקומיות בתחום התכנית ו-25 מלש"ח למכרזים למפעלי תעשייה ומבני מסחר ביישובי הדרום, וזאת על פני שש שנים, 7.5 מלש"ח לשנת 2015 ו-8.5 מלש"ח לכל אחת מהשנים 2016-2020.

"ישראל דיגיטלית" – באר שבע כ"עיר דיגיטלית"

67. לאור מאפייניה הייחודיים של באר שבע, ובכלל זה היותה המטרופולין היחיד בדרום, הנותן שירותים לתושבי האזור בתחומים מגוונים, להטיל על מטה "ישראל דיגיטלית" בשיתוף עם עיריית באר-שבע ואגף התקציבים במשרד האוצר, לגבש תכנית אסטרטגית לקידום העיר באר-שבע כ"עיר דיגיטלית". התכנית תבחן מודלים של ערים דיגיטליות מתקדמות בעולם, ותפרט את התהליך העירוני הנדרש לאספקת שירותים עירוניים דיגיטליים, בתחומי החיים השונים בעיר. לשם יישום התכנית יופעלו ניסויי חלוץ (פיילוט) ותוכניות ייעודיות. לצורך כך יקצה משרד האוצר למטה "ישראל דיגיטלית" תקציב תוספתי בסך 2 מלש"ח לשנת 2015.

68. במסגרת זאת, יופעל ניסוי חלוץ (פיילוט) בתחום החינוך בעידן הדיגיטלי, בהובלת משרד החינוך ועיריית באר-שבע ובתיאום עם מטה "ישראל דיגיטלית" ואגף התקציבים במשרד האוצר, במסגרתו ירוכזו מאמצים ומשאבים בפריסת תשתיות תקשורת והטמעת כלים טכנולוגיים מתקדמים במוסדות החינוך בעיר, והובלת פדגוגיה טכנולוגית חדשנית. לצורך כך יקצה משרד האוצר למטה "ישראל דיגיטלית"

מזכירות הממשלה

- 25 -

תקציב בסך 12 מלש"ח ב- 2014 ו- 24 מלש"ח לשנת 2015. מטה "ישראל דיגיטלית" יעביר את התקציב למשרד החינוך בהתאם לביצוע אבני דרך שיסוכמו בתיאום עם משרד האוצר.

69. בנוסף, במטרה להמשיך ולצמצם את הפער הדיגיטלי בישראל, ובהמשך לסעיף 4(ו) להחלטת ממשלה מס' 1046 מיום 15.12.2013, להקצות למשרד ראש הממשלה 1.8 מלש"ח לשנת 2015 לטובת קידום האוריינות הדיגיטלית בקרב ילדים, ובכלל זה הגדלת הפריסה של מכשירי קצה והרחבת החיבור לאינטרנט, ולהנחות את סגן השר במשרד ראש הממשלה ליישם זאת ביישובי הדרום. ביצוע סעיף זה יעשה בתיאום עם מטה "ישראל דיגיטלית".

ביטחון פנים

להנחות את השר לביטחון הפנים להקים כוחות משימה משטרתיים במחוז דרום. שייעודם העמקת הטיפול המשטירי בתופעות הפוגעות במנגנוני הפעילות העסקית. לשם כך יוקצו 6.5 מלש"ח לשנת 2015, מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד לביטחון הפנים תקציב תוספתי בסך 5 מלש"ח והמשרד לביטחון הפנים יקצה 1.5 מלש"ח ממקורותיו.

הגנת סביבה

71. לאור חשיבות הנחלים והמערכות הטבעיות בדרום, המשרד להגנת הסביבה יפעל לשיקום הנחלים ביישובי הדרום ועוטף עזה באמצעות רשות ניקוז שיקמה-בשור ורשות הטבע והגנים. היות שתחום שטח הנחלים רחב, יפעל המשרד לסיוע בתקציב גם במעלה ערוצי הנחל, בתחומי אגן ההיקוות. פעולות במסגרת סעיף זה, אשר תהיה להן השפעה ישירה על מערך הניקוז, יעשו בתיאום עם משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

לצורך כך יוקצה תקציב כולל בסך 10 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2015-2016), מתוכם המשרד להגנת הסביבה יקצה תקציב בסך 5 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד להגנת הסביבה תקציב תוספתי בסך 5 מלש"ח.

72. להאריך את תוקף החלטת הממשלה מס' 794 מיום 12.10.2009 בדבר פיתוח פארק נחל באר-שבע ולפרוס את התקציב שהוקצה לכך לשלוש שנים נוספות, עד סוף שנת 2018.

73. המשרד להגנת הסביבה יסייע לרשויות ביישובי הדרום ועוטף עזה לפעול לטיפול במפגעי פסולת בניין על ידי פינוי מפגעי פסולת בניין בהיקף של עד 450 אלש"ח לרשות מעל 100,000 תושבים וליתר הרשויות בהיקף של 240 אלש"ח לרשות. על הרשויות תוטל חובת מחזור החומר והן תוכלנה לבצע שימוש בתוצרי המחזור

מזכירות הממשלה

- 26 -

לפרויקטים תשתיתיים בתחומם.

לצורך כך יקצה המשרד להגנת הסביבה 10 מלש"ח ממקורותיו לשנת 2015, בכפוף לאישור הנהלת קרן הניקיון.

74. המשרד להגנת הסביבה יסייע לרשויות ביישובי הדרום ועוטף עזה אשר מבצעות כבר כעת הפרדת פסולת ביתית (הרשויות המקדימות), באמצעות מתן סיוע תקציבי נוסף בסך 50 ש"ח לכל בית אב המפריד פסולת בפועל, וזאת לשם תמיכה בהטמעת תהליך ההפרדה, חינוך, שיווק הוספה ושדרוג כלי אצירה ותפעול.

לצורך ביצוע סעיף זה יקצה המשרד להגנת הסביבה תקציב שלא יעלה על 9.7 מלש"ח לשנת 2015, בכפוף לאישור הנהלת קרן הניקיון.

75. המשרד להגנת הסביבה יפעל לחיזוק החינוך הסביבתי והקשר שבין הקהילה ובין הסביבה ביישובי הדרום ועוטף עזה, באמצעים הבאים:

א. באמצעות תמיכה בבתי ספר על פי קריטריונים שיקבע המשרד להגנת הסביבה. לצורך ביצוע סעיף זה יקצה המשרד להגנת הסביבה 3.8 מלש"ח לשנת 2015, בכפוף לאישור הנהלת קרן הניקיון.

ב. סיוע באירועי פסטיבל דרום אדום. לצורך ביצוע סעיף זה יקצה המשרד להגנת הסביבה 150 אלש"ח לשנת 2015.

מינהל לפיתוח תשתיות ביוב

76. לאור בעיית תשתיות הביוב הייחודית ביישוב תפרח, להנחות את המינהל לפיתוח תשתיות ביוב שברשות המים (להלן: המילת"ב), לתקצב את פרויקט הביוב ביישוב תפרח שבמועצה האזורית מרחבים, בהיקף של 15 מלש"ח, בחלוקה של 80% מענק ו- 20% הלוואה.

תגבור תקציבי פיתוח ברשויות בדרום

77. להנחות את משרד הפנים להקצות תקציבי פיתוח ייעודיים, בהיקף כולל של 250 מלש"ח, ליישובי הדרום העומדים בכל התבחינים הבאים: (א) הרשות מסווגת באשכולות 1-5 בממד הכלכלי-חברתי של הלמ"ס במועד קבלת החלטה זו (ב) ההכנסות העצמיות של הרשות, מארנונה שלא-למגורים, אינן עולות על 10,000 ש"ח לנפש בהתאם לנתוני הלמ"ס לשנת 2012.

ההיקף הכספי של ההקצאה לכל רשות העומדת בתבחינים כאמור, תהיה בהתאמה למספר התושבים בה, בהתאם לנתוני הלמ"ס לשנת 2012, ועל-פי המפתח הבא: בגין

מזכירות הממשלה

- 27 -

30,000 התושבים הראשונים, יינתן לרשות סך של 378 ש"ח לכל תושב; בגין כל תושב, החל מהתושב ה-30,001 ועד לתושב ה-60,000, יינתן לרשות סך של 315 ש"ח; בגין כל תושב החל מהתושב ה-60,001 ועד לתושב ה-120,000 יינתן לרשות סך של 263 ש"ח לתושב; לא יינתן תקצוב נוסף בגין תושבים מעבר ל-120,000 התושבים כאמור.

התקציבים כאמור יינתנו בפריסה על-פני חמש שנים (2014-2018) ויוקצו לרשות המקומית בכפוף להליכי אישור תקציב בלתי רגיל (תב"ר) כמפורט בנהלי משרד הפנים. יובהר כי תקציבים אלו יינתנו בנוסף על כל תקציב פיתוח לרשות, ולא יפגעו בכל מענק או תקצוב אחר של הרשות.

לצורך יישום סעיף זה, יעביר משרד האוצר למשרד הפנים תקציב תוספתי ייעודי, בסך 250 מלש"ח, על פני חמש שנים (2014-2018), לטובת פריסת מזומן משוערת של 30 מלש"ח בשנת 2014, 40 מלש"ח בשנת 2015, 70 מלש"ח בשנת 2016, 70 מלש"ח בשנת 2017 ו-40 מלש"ח בשנת 2108.

מעקב, דיווח והערכה אחר יישום התוכנית

78. השרים אמונים על יישום החלטה זו, כל אחד בתחומו. השרים ידווחו לוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (הקבינט החברתי-כלכלי, להלן: הקבינט) על התקדמות יישום ההחלטה. דיווח ראשון יימסר ביום 15.12.2014. דיווחים נוספים יימסרו לחברי ועדת השרים בכתב, מדי חצי שנה, ב-15 בחודש שלאחר תום כל מחצית (15.7, 15.1), וזאת עד לסוף שנת 2020.

79. מדי שנה בתום חודש ינואר, לאחר דיווח השרים על מימוש התקציבים ויישום הפעולות הקבועות בהחלטה זו, יבחן הקבינט את אופן ומידת מימוש ההחלטה. ככל שיימצא, כי תקציב מסוים לא מומש, או קיים יסוד להניח כי לא ימומש בתוך 12 חודשים מהמועד שיועד לביצועו לפי החלטה זו, וכן מכל סיבה ושיקול אחר, יבחנו הקבינט או הממשלה את האפשרות להורות על הסטת התקציב התוספתי הקבוע באותו סעיף לטובת סעיפים אחרים בהחלטה, משרד ממשלתי אחר הנוגע בדבר או העברת הביצוע והתקצוב לגורם שלישי, כפי שימצאו הקבינט או הממשלה לנכון, והכל בדרך הקבועה לכך בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

בסעיפים שבהם קיים איגום תקציבי, לא פעל שר בתוך 60 יום לבצע העברה תקציבית בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ליישום החלטה זו, יפנה שר האוצר לביצוע ההעברה התקציבית מתוך תקציב המשרד האמור, בתיאום עם ראש הממשלה, ויראו פניה זו כפניה על דעת הממשלה. בהעדר מועד קבוע בסעיף כלשהו בהחלטה זו לביצוע העברה תקציבית בין משרדי ממשלה, תבוצע ההעברה התקציבית עד ליום 30 באפריל לכל שנת תקציב רלוונטית.

מזכירות הממשלה

- 28 -

80. לבצע מעקב רצוף אחר מימוש החלטת ממשלה זו, לרבות בדיקות שטח ומעקב אחר ביצוע מול המשרדים והרשויות המקומיות שעליהן חלה ההחלטה. לצורך התקשרות והפעלת יועץ בעל מומחיות מתאימה, יקצה משרד האוצר למשרד ראש הממשלה תקציב בסך 1 מלש"ח לשנת 2015.

81. לבצע מחקר הערכה מלווה ליישום ההחלטה, אשר יחל לכל המאוחר במחצית השנייה של שנת 2015. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד ראש הממשלה תקציב בסך 1 מלש"ח לשנת 2015.

82. משרדי הממשלה השונים אשר פועלים כנגזרת מהחלטה זו ביישובי הבדואים, יאשרו את תוכנית העבודה שיגבשו לטובת יישובים אלה בוועדת השרים לענייני הסדרת ההתיישבות ופיתוח חברתי-כלכלי של הבדואים בנגב; משרד החקלאות יוועץ עם המשרדים הרלוונטיים בנושאים הנוגעים לעניינם בסעיפים שהוא אחראי לביצועם ביישובי הבדואים. זאת, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 1146 מיום 5.1.14 בעניין העברת שטח הפעולה של הפיתוח הכלכלי חברתי והסדרת התיישבות בדואים בנגב, ממשרד ראש הממשלה למשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

עדיפות לאומית

החלטה זו מיועדת לחזק את אזור הדרום, וזאת באמצעות שילוב של כלים והטבות המיועדים והמותאמים לצרכים שונים ולמאפיינים של קבוצות אוכלוסייה, יישובים ורשויות מקומיות באזור זה. בהתאם, ההחלטה כוללת תמהיל של מענים, חלקם רוחביים וחלקם מענים המבוססים על השיקולים המקצועיים הרלוונטיים, מתוך ראיית צרכי האזור הרלוונטי כולו.

ההחלטה כוללת מספר קבוצות נפרדות של אזורים ויישובים שיוגדרו כאזורי עדיפות לאומית בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – החוק), בנושא אזורי עדיפות לאומית לעניין החלטה זו כדלקמן:

יישובי הדרום

בליבת החלטה זו נמצאים יישובי הדרום, כהגדרתם בסעיף 1 להחלטה זו, המוכרזים כיישובים בעלי עדיפות לאומית לעניין החלטה זו.

השיקול המרכזי שביסוד הכרזת יישובי הדרום כאזור בעל עדיפות הוא תכנון הפריסה של האוכלוסייה כאמור בסעיף 151(ב)(3) לחוק. לשיקול זה מצטרפים השיקולים בדבר מיקומו הגיאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, כאמור בסעיף 151(ב)(4) לחוק, והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או

מזכירות הממשלה

- 29 -

היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות כאמור בסעיף 151(ב)(5) לחוק. לאמור מצטרפים שיקולים תומכים הנוגעים למצב הביטחוני ששרר באזור בזמן מבצע "צוק איתן", כאמור בסעיף 151(ב)(1) לחוק.

צמצום פערים חברתיים, וחיזוק הפריפריה בכלל ובאזור הדרום בפרט, מהווים נושא מרכזי במדיניות הממשלה, אשר בא לידי ביטוי בשורה של החלטות ממשלה ייעודיות לאזור הדרום, פיתוחו ומינופו הכלכלי- חברתי.

מחוז דרום של מדינת ישראל הוא המחוז ששיעור הצפיפות בו עומד על 80.8 נפשות לקמ"ר והוא הנמוך ביותר במדינה, וזאת בפער ניכר מכל מחוז אחר. חלקו הגדול של מחוז הדרום מתאפיין בריחוק ממרכז הארץ, ובפערים ברמת החינוך וההשכלה.

יישובי הדרום כוללים כ-60% משטחה של המדינה, אך מאכלסים רק כ-14.4% מהאוכלוסייה. בהתאם לנתוני הלמ"ס, כפי שהתפרסמו בשנתון הסטטיסטי לישראל לשנת 2013, נכון לשנת 2012, צפיפות האוכלוסין לקמ"ר יבשתי במחוז דרום של משרד הפנים עומד על 80.8 נפשות לקמ"ר, זאת לעומת 7,675.5 נפשות לקמ"ר במחוז תל אביב, 1,512.2 נפשות לקמ"ר במחוז ירושלים, 1,492.1 נפשות לקמ"ר במחוז מרכז, 1084.9 נפשות לקמ"ר במחוז חיפה ו-295.2 נפשות לקמ"ר במחוז הצפון. החלטה זו מיועדת, בין היתר, לקדם את הפיתוח הכלכלי חברתי של האזור ולעודד הגירה חיובית אליו, באופן העולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 151(ב)(3) לחוק.

נוסף לאמור, קיימים פערים משמעותיים בין יישובי הדרום לבין אזורים אחרים במדינה, וההחלטה בעניין זה עולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 151(ב)(5) לחוק, ומיועדת להביא לצמצום של פערים כאמור.

בכלל זה יצוין, כי יישובי הדרום סובלים מרמות נמוכות של תעסוקה: על פי נתוני הלמ"ס לשנים 2009-2010 נתוני הדרום נמוכים מהממוצע הארצי. כך למשל, אחוז המועסקים ביישובי הדרום הוא 54.8% לעומת 57.3% ממוצע ארצי, ובהתאמה ההכנסה החדשית למשק בית היא 12,634 ש"ח (ברוטו) לעומת 14,629 ש"ח ממוצע ארצי. פער משמעותי נוסף הוא הפער בשיעור העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות מבין הזכאים לתעודת בגרות, כאשר הממוצע הארצי לשנת 2011 עמד על 84.1% ובמחוז דרום הוא עמד באותה שנה על 79.7% בלבד. פערים נוספים באים לידי ביטוי בתחום החינוך וההשכלה: על פי נתוני הלמ"ס לשנים 2008-2009 ממוצע הציונים של מחוז דרום במבחני המיצ"ב היו הנמוכים ביותר בהשוואה למחוזות אחרים בארץ. כך למשל, ציון ממוצע בעברית במחוז המרכז עמד על 70.7 בעוד שבמחוז דרום הוא עמד על 64.3. ציון ממוצע במתמטיקה במחוז תל אביב עומד על 77.7 בעוד במחוז דרום הוא עמד על 43.3.

מבצע "צוק איתן" השפיע בצורה הישירה והנרחבת ביותר על אזורים ויישובים במחוז הדרום. מרבית היישובים לגביהם הוכרז מצב מיוחד בעורף במהלך המבצע הם יישובים

מזכירות הממשלה

- 30 -

במחוז דרום וממילא נמצא כי בנסיבות אלו יש מקום לפעילות ממשלתית לטובת חיזוק הכלכלה באזור. יישובי הדרום שלא נכללו בהכרזה על מצב מיוחד בעורף הם בעיקרם היישובים המרוחקים ביותר, בפריפריה הדרומית והדרומית-מזרחית של מדינת ישראל.

מכלל יישובי הדרום הוחרגה העיר אילת, אשר לה מאפיינים ייחודיים הנגזרים ממיקומה הגיאוגרפי וממאפייני היישוב עצמו, והנהנית כבר היום משורת הטבות ייחודיות על פי דין ובמסגרת פעולות והשקעות הממשלה, ובכלל זה הטבות משמעותיות וייחודיות במיסוי (פטור ממע"מ והטבות מס) והקצאות כספיות משמעותיות בתשתיות המשרתות את פיתוח העיר (העתקת שדה תעופה, פיתוח כביש הערבה וכו').

כמו כן, הוחרגו ממסגרת זו יישובי עוטף עזה, אשר בעניינם אושרו תכניות ממשלתיות קודמות, לרבות במסגרת החלטות ממשלה מס' 1846 מיום 13.07.2014 ומס' 1114 מיום 29.12.2013, ואשר תכנית אסטרטגית רב שנתית לפיתוח כלכלי חברתי שלהן אושרה על ידי הממשלה ביום 21.9.2014. במסגרת זו, רכיבים בהחלטה הניתנים ברמת הרשות המקומית, לא יינתנו לרשויות המקומיות אשר בתחומן שוכנים יישובי עוטף עזה, והכל אלא אם נאמר במפורש אחרת בהחלטה.

יצוין כי לעניין הפרק שעניינו "תיגבור תקציבי פיתוח רשויות הדרום", נשקלו גם שיקולים בדבר הרמה הכלכלית חברתית של הרשות המקומית ובדבר ההכנסות העצמיות של הרשות מארנונה לא למגורים. שיקולים אלו, מעבר להיותם שיקולים ענייניים ורלוונטיים לנסיבות העניין עולים בקנה אחד עם השיקול בדבר חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו, כאמור בסעיף 151(ב)(2) לחוק; הוא הדין בסעיף העוסק בהתייעלות אנרגטית בפרק שעניינו אנרגיה ותשתיות.

החלטה 546 ויישובי המטרה

ממשלת ישראל מרכזת מאמץ לקידום מהלך לאומי להעתקת מחנות צה"ל לנגב, כמפורט בהחלטה 546 ובהחלטות ממשלה שקדמו לה, מתוך הבנה שמעבר למשמעויות המהלך למערכת הביטחון עצמה, למהלך העתקתם של מחנות צה"ל לנגב עשויה להיות השפעה מכרעת על פיתוחו של הדרום, ובכוחו להוות מנוף משמעותי לפיתוח האזור וצמיחתו. החלטה 546 שהתקבלה במסגרת זו, התקבלה בשים לב למעגלי ההשפעה של מחנות צה"ל. במסגרת ההחלטה הנוכחית מוצע להשלים ולתקן את החלטה 546 במספר נושאים, ומתוך ראיה כוללת ומתואמת של החלטה 546 ומנימוקה, ושל התוכנית ליישובי הדרום.

במסגרת תיקון החלטה 546 עתה מוצע גם לתקן את הגדרת יישובי המטרה כדלקמן. יישובי המטרה, כפי שנקבעו בהחלטה 546, הם אותם יישובים השוכנים בנגב כהגדרתו בהחלטה 546, שמצויים בטווח נסיעה יומית קצרה ממחנות צה"ל העתידיים לקום, ואשר

מזכירות הממשלה

- 31 -

נמצא שיש צורך לסייע להם לממש את הפוטנציאל הכלכלי הטמון בהעתקת מחנות צה"ל לסביבתם הקרובה, ובכלל זה לגידול הצפוי באוכלוסייה בהם וליצירת תמהיל ואיכות המגורים הרצויים.

השיקולים שביסוד קביעת יישובי המטרה הם חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו, כאמור בסעיף 151(ב)(2) לחוק, ומיקומו הגיאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסיה וממרכז הארץ, כאמור בסעיף 151(ב)(4) לחוק.

בהתאם נקבעו בסעיף 9(ב) להחלטה 546 שלושה תנאים מצטברים להגדרת יישובי המטרה מתוך כלל יישובי הנגב: (1) קרבה למחנות צה"ל- מרחק של עד 20 ק"מ מהמחנות (מסגרת ההשפעה); (2) מדד כלכלי-חברתי (נכללו רשויות מקומיות המדורגות באשכולות 1-5 בלבד במדד הכלכלי חברתי של הלמ"ס); (3) הכנסות מארנונה (נכללו רשויות מקומיות אשר הכנסותיהן מארנונה לנפש ב-2012 לא עלו על כפליים הממוצע הארצי, שהם 4,802 ש"ח לנפש בשנה).

בחלוף יותר משנה מקבלת החלטה 546, נמצא כי מסגרת ההשפעה שנקבעה בהחלטה 20(ק"מ) היא קצרה מדי. בהתאם ולאחר בחינה מקצועית חוזרת מוצע כעת לתקן את התנאי הראשון שעניינו קרבה למחנות צה"ל, ולהרחיב את מסגרת ההשפעה כך שבמקום תנאי לפיו על היישוב לשכון במרחק של 20 ק"מ לכל היותר ממחנות צה"ל, על היישוב לשכון במרחק של 33 ק"מ לכל היותר ממחנות צה"ל, כך שנוסחו של התנאי הראשון בסעיף 9(ב) להחלטה 546 יהיה כדלהלן:

קרבה למחנות צה"ל: יישובי המטרה הם יישובים השוכנים במרחק של 33 ק"מ לכל היותר ממחנות צה"ל (להלן – מסגרת ההשפעה). תנאי זה נקבע במטרה לכלול בהגדרת אזורי העדיפות לעניין זה אך ורק יישובים השוכנים במרחק נסיעה יומית קצרה ממחנות צה"ל ואשר הינם בעלי הפוטנציאל המשמעותי ביותר להיות מושפעים ממעבר המחנות ולהוות מוקד למשיכת אוכלוסייה כתוצאה מהמהלך.

מדידת המרחקים נעשתה בקו אווירי מהמיקום המיועד של מרכז הבסיסים העתידיים לקום לבין גבול תחום השיפוט של הרשות המקומית, כאשר מדובר בעיריות ומועצות מקומיות. במועצות אזוריות, הבחינה נעשתה ביחס ליישובי המועצה, כאשר נקבע כי מועצה אזורית תהיה בגדר יישוב מטרה רק בתנאי שכל יישוביה נמצאים בטווח האמור; זאת, מאחר וההגדרה של רשות כ-יישוב מטרה עניינה העיקרי בפעילות לטובת שיפור רמת השירותים ולפעילות ברמה המערכתית ביחס לחיזוק אותה רשות מקומית. עוד יצוין בהקשר זה כי מדיניות הממשלה היא לחזק דווקא יישובים עירוניים בדרום, ולתעדף אותם על פני יישובי המגזר הכפרי. בהתאם לכך, אישרה הממשלה רק לאחרונה, במסגרת החלטת ממשלה מס' 1340 מיום 16.2.2014, בעניין שינוי בהטבות במס הכנסה לתושבי יישובים - קביעת הקריטריונים לזכאות, כי בין כלל היישובים בדרום, מוצאת

מזכירות הממשלה

- 32 -

הממשלה לנכון לייחד ולתעדף את היישובים העירוניים, קרי ישובים המסווגים כעירויות או כמועצות מקומיות, על פני היישובים הכפריים הנכללים במועצות אזוריות. אזור הנגב מתאפיין ביישובים עירוניים קטנים. על-פי נתוני הלמ"ס, בשנים 2009-2012 נרשם שיעור הגירה שלילי, בהיקף של מינוס 1.9%, ביישובים העירוניים בדרום. באותן שנים, נרשם, מנגד, שיעור הגירה חיובי, בהיקף של 2.8%, בהגירה ליישובים שאינם עירוניים. מנתונים אלו עולה כי בעוד שישנה הגירה חיובית ליישובים לא-עירוניים, ההגירה מן היישובים העירוניים בדרום היא שלילית. מגמה זו עומדת בניגוד למדיניות הממשלה לחיזוק ערי הפריפריה, ולהוראות תמ"א 35 בעניין מיקוד הפיתוח האורבני ביישובים עירוניים.

הטווח של מסגרת ההשפעה נקבע, בין היתר, בהתבסס על מחקר בנושא "השקעה בתשתית תחבורתית, יוממות ושכר", שפרסמה מחלקת המחקר בבנק ישראל בשנת 2008, במסגרתו נבדק שיעור היוממות לטווח של למעלה מ-20 ק"מ בקו אווירי ונמצא שמדובר בשיעורים נמוכים מאד (שיעור היוממות מעבר לטווח 20 ק"מ עמד בהתאם למחקר על 12.1% מכלל המועסקים במשק, ובפריפריה הוא גבוה אך במעט ועומד על 16.8% מכלל המועסקים). עם זאת, בהתאם לאותו מחקר, מרחק הנסיעה ממוצע של יוממים המתגוררים בפריפריה הוא גדול יותר ועמד על 33 ק"מ (זאת לעומת מרחק נסיעה ממוצע של יוממים ארצי העומד על 21.9 ק"מ בלבד). בשים לב למאפייני הדרום, ולרצון לאפשר מיצוי הפוטנציאל. מוצע אפוא לתקן את ההחלטה ולהעמיד את מסגרת ההשפעה על 33 ק"מ כאמור.

בעקבות תיקון זה לתבחינים לקביעת יישובי המטרה, נכללים בהגדרה זו הרשויות המקומיות הבאות: אופקים, דימונה, ירוחם, ערד, באר שבע, נתיבות ומועצה אזורית מרחבים.

יישובי הבדואים בדרום

בהחלטת ממשלה מס' 3708 מיום 11.9.2011 אושרה תוכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכליים של האוכלוסייה הבדואית בנגב. בהתאם להחלטה מס' 3708 האמורה, כל הרשויות המקומיות הבדואיות בנפת באר שבע הוגדרו כיישובים בעלי עדיפות לאומית לטובת אותה החלטה.

בהחלטה הובהר, כי בהתאם לחוק, היא נסמכת על השיקולים בדבר חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו, כאמור בסעיף 151(ב)(2) לחוק והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות כאמור בסעיף 151(ב)(5). בהחלטה הובאו בהרחבה גם הנימוקים והנתונים התומכים כנדרש בחוק.

מזכירות הממשלה

- 33 -

בהחלטה מס' 546 יוחדו גם כן יישובי הבדואים בדרום מכלל יישובי 546 מן הטעמים האמורים בהחלטה 3708, וניתנו להם הטבות שונות מעבר לאלו שניתנו לכלל יישובי 546.

בהצעה זו מוצעים רכיבים משלימים נוספים שיינתנו ליישובי הבדואים בדרום בלבד, זאת מעבר להכללתם ביישובי הדרום בכלל, ובהלימה לצרכים ולמאפיינים של יישובים אלו. הנימוקים והנתונים המפורטים בסעיף 19 להחלטה מס' 3078, לצורך הגדרת היישובים הבדואים כיישובים בעלי עדיפות לאומית לטובת ההטבות המתווספות כעת, פים גם לצורך החלטה זו.

לשלמות התמונה יצוין, כי המדד הכלכלי חברתי של הלמ"ס עודכן בחודש אפריל 2013, ובהתאם למדד העדכני כמחצית מהרשויות המקומיות הבדואיות עלו מאשכול 1, שהוא הנמוך ביותר, לאשכול 2. עובדת היותן של הרשויות המקומיות הבדואיות באשכול 1 צוינה במסגרת שלל הנימוקים שפורטו בהחלטה מס' 3708, אולם שיפור זה בדירוגן של הרשויות אינו משנה את התמונה הכוללת.

מצפה רמון

הסעיפים בהחלטה הנוגעים למצפה רמון מתבססים על השיקולים הקבועים בסעיפים 151(ב)(3) ו- 151(ב)(4) לחוק, בעניין תכנון הפריסה של האוכלוסייה ובעניין מיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, כשלצידם שיקולים מקצועיים הנוגעים למאפייני הרשות ולמטרות ההחלטה.

מצפה רמון היא מועצה מקומית קטנה ומרוחקת בהשוואה לשאר המועצות המקומיות במחוז דרום. מנתוני הלמ"ס לשנת 2012 עולה כי מכלל הרשויות העירוניות בדרום (מועצות מקומיות ועיריות) מצפה רמון היא הרשות הקטנה ביותר בכל מחוז דרום, ומתגוררים בה 5,063 תושבים בלבד. הרשות מסווגת באשכול 4 לדירוג הכלכלי-חברתי של הלמ"ס ובאשכול 2 במדד הפריפריאליות. גם במקרה זה, מכלל היישובים העירוניים במחוז דרום, מצפה רמון ואילת הן הרשויות הפריפריאליות ביותר, אולם בשונה מאילת, בה כ- 48,000 תושבים, מספר התושבים הקטן במצפה רמון ומיקומה הגאוגרפי הופכים אותה ליישוב מבודד באופן יוצא דופן אף ביחס לכלל היישובים העירוניים במחוז דרום. הרשות נמצאת במרחק של כ-80 ק"מ ממטרופולין באר שבע וכ-150 ק"מ מהעיר אילת, ויש לה גם טופוגרפיה ייחודית.

יצוין כי לאור מאפייני מצפה רמון, נדרש מאמץ מיוחד לטובת יצירת אמצעי ייצור וקיום שיאפשרו את פיתוחה של מצפה רמון. בפרט, בשל מיקומה מעל מכתש רמון, ענף התיירות מהווה מוקד המשיכה העיקרי לפיתוח העיר. בהתאם לכך, נקבעו בהחלטה זו כלים ייעודיים לפיתוח, להסרת חסמים ולקידום תיירותי של מצפה רמון.

לאור כל האמור לעיל, מכריזה הממשלה על מצפה רמון כיישוב בעל עדיפות לאומית,

מזכירות הממשלה

- 34 -

לעניין ההטבות הקבועות בהתייחס אליה בהחלטה זו, לשנים 2015-2020, וזאת מעבר להכללתה ביישובי הדרום.

***

ג. עוד דנה הממשלה בסיוע לתעשיית התיירות בעקבות מבצע "צוק איתן", והחליטה כדלקמן:

בהמשך להחלטת הממשלה מספר 1897 מיום ביולי 2014, בעניין צעדים לחיזוק העורף כתוצאה מהצרכים הנובעים ממבצע "צוק איתן", ולפי סעיף 14 להחלטה לסיוע לתעשיית התיירות בעקבות מבצע "צוק איתן":

1. עסקי "שירותי התיירות" או "עסקים תיירותיים" או "תעשיית התיירות" בהחלטה זו הינם שירותי התיירות המוגדרים בחוק שירותי תיירות, תשל"ו – 1976.

2. משרד האוצר יתקצב את משרד התיירות בסכום של 60 מלש"ח וזאת עבור שיפוי בתי המלון בגין 50% מחיובי הארנונה שהם מחויבים בתשלומם לרשויות המקומיות החל מיולי 2014 ועד לסוף שנת 2014. יוקם צוות בראשות מנכ"ל משרד התיירות, או מי מטעמו, ובהשתתפות נציגים של משרד האוצר ומשרד הפנים לגיבוש מנגנון לקבלת השיפוי ואופן הביצוע. הצוות יגבש את התבחינים והמנגנון לביצוע תוך שבועיים מיום קבלת ההחלטה.

זכאים לשיפוי: עסקים בכל רחבי הארץ (פרט לעסקים הממוקמים באילת ובים המלח), אשר מחזור עסקיהם מתיירות נכנסת גבוה מ 25% וירד ביותר מ 20% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הבחינה תתבצע על בסיס חודשי כתנאי לקבלת הפיצוי.

3. להגדיל את ערבות המדינה בקרן בערבות מדינה לעסקים קטנים ובינוניים (להלן- הקרן) ל-85% עבור עסקי שירותי התיירות החל מ- 1.9.2014 ולזמן נציג ממשרד התיירות לשמש כמשקיף בדיוני וועדת ההיגוי של הקרן הרלוונטיים לתחום התיירות. האמור לעיל יחול למשך ארבעה חודשים ממועד הגדלת הערבות בקרן. משרד האוצר יתקצב את הקרן בהתאם.

4. משרד האוצר יגדיל את תקציב השיווק של משרד התיירות בשנת 2014 ו-2015 בסך של 50 מלש"ח עבור פעולות שיווק, הגדלת קרן השיווק ועבור שיווק אירועי ספורט בינ"ל בישראל.

5. א. להטיל על שר הכלכלה בהסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים לתקן בהוראת שעה עד ליולי 2015 את תקנות הביטוח הלאומי (סוגי הכשרה מקצועית

מזכירות הממשלה

- 35 -

שבהם ישולמו דמי אבטלה בשיעור מלא), תשס"ט 2009, כך שמקצועות המלונאות יכללו ברשימת סוגי הכשרה מקצועית שבהם ישולמו לזכאים דמי אבטלה בשיעור מלא כאמור בסעיף 173(א) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995. ככל שיוסכמו בין משרדי הכלכלה, האוצר והתיירות לגבי הכללת מקצועות נוספים בענף התיירות, תיקון זה יבוצע גם עבורם.

ב. לאפשר מסלול חל"ת מקצועי למועסקים בתעשיית התיירות החל מספטמבר 2014 ועד יולי 2015 (להלן: התכנית).

ג. יוקם צוות משותף למשרד הכלכלה, משרד האוצר ומשרד התיירות לקביעת מנגנון ההכשרות המקצועיות בענף המלונאות שיוצעו, בין היתר, למשתתפי התכנית ודרך הסדרת ההתקשרות עם הגופים השונים. תקציב ההכשרות המקצועיות בסך 30 מלש"ח שייפרס על פני השנים 2014 ו-2015 יוקצה למשרד הכלכלה וימומן ממקורות האוצר. בהסכמת שלושת המשרדים החברים בצוות ניתן יהיה להוסיף הכשרות במקצועות נוספים בענף התיירות.

6. להטיל על המשרד לביטחון הפנים לבחון את התאמת דרישות האבטחה בבתי המלון לתפוסות ולבחון את התאמת דרישות האבטחה החמושה למפתח בתי המלון כפי שקבעה המשטרה. כן תיבחן אפשרות של חימוש בעלי תפקידים מהמלון שיעמדו בקריטריונים. האמור בסעיף זה יעשה בכפוף להערכות מצב עיתיות שיתבצעו ע"י משטרת ישראל.

7. להטיל על משרד התיירות, משרד הכלכלה ומשרד האוצר לגבש בתוך 60 יום מיום קבלת החלטה זו מנגנון קבוע לרשת ביטחון לקיום כנסים בינלאומיים בישראל. משרד התיירות יתקצב את הקרן ב-15 מלש"ח בהרשאה להתחייב.

8. להטיל על משרד התיירות ומשרד האוצר לגבש בתוך 90 יום מיום קבלת החלטה זו מנגנון קבוע לרשת ביטחון למשקיעים בהקמת בתי מלון.

9. להטיל על מנכ"ל משרד התיירות להקים ועדה בהשתתפות נציגים של משרד ראש הממשלה, משרד הכלכלה ומשרד האוצר לגיבוש מנגנון עתידי לסיוע לתעשיית התיירות ושירותים נלווים לשירותי התיירות. המנגנון שיוצע יכלול היבטים תקציביים והיבטי חקיקה. המנגנון יגובש בתוך 120 יום מאישור ההחלטה ויובא לממשלה כהמלצה.

10. להטיל על משרד התיירות ומשרד האוצר להקצות תקציב בסך 180 מלש"ח בהרשאה להתחייב למענקים לצורך שיפוצים והשבחת בתי מלון. מתוך התקציב יוקצה סך של 105 מלש"ח תקציב תוספתי ממשרד האוצר ו-75 מלש"ח יוקצו

מזכירות הממשלה

- 36 -

ממקורות משרד התיירות. לצורך כך המשרדים יגבשו מנגנון, תבחינים ואת התנאים לקבלת המענק בתוך 21 יום מאישור ההחלטה.

